

ontvangen via de mail

21-11-2013

Ruimtelijke onderbouwing
Energievoorzieningen Alde Feanen

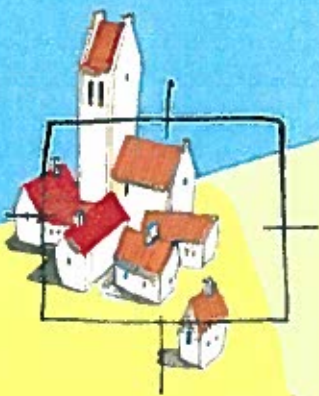
DEFINITIEF

21 NOV 2013

Gemeente Leeuwarden
Beheer en het gebruik van
bouwmeester en wethouders van
Leeuwarden d.d.

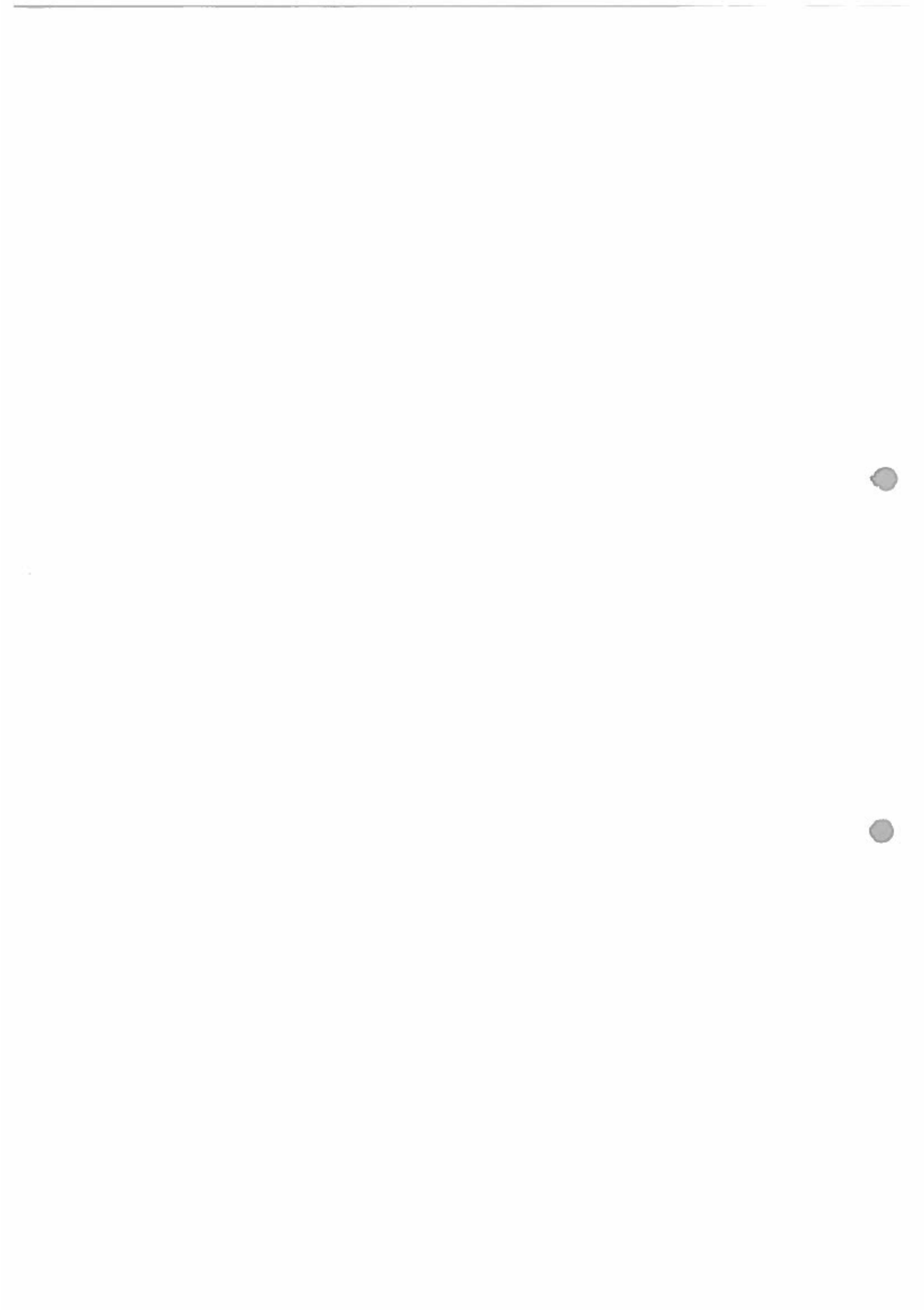
17 FEB. 2014

nummer OV-1125

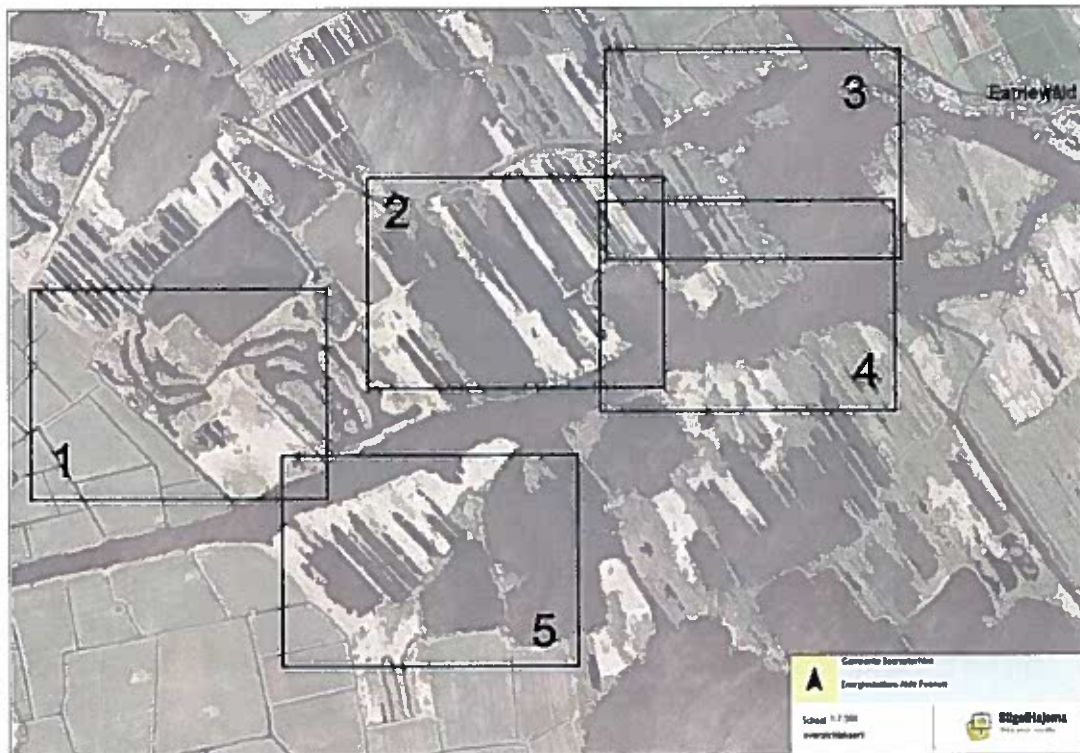
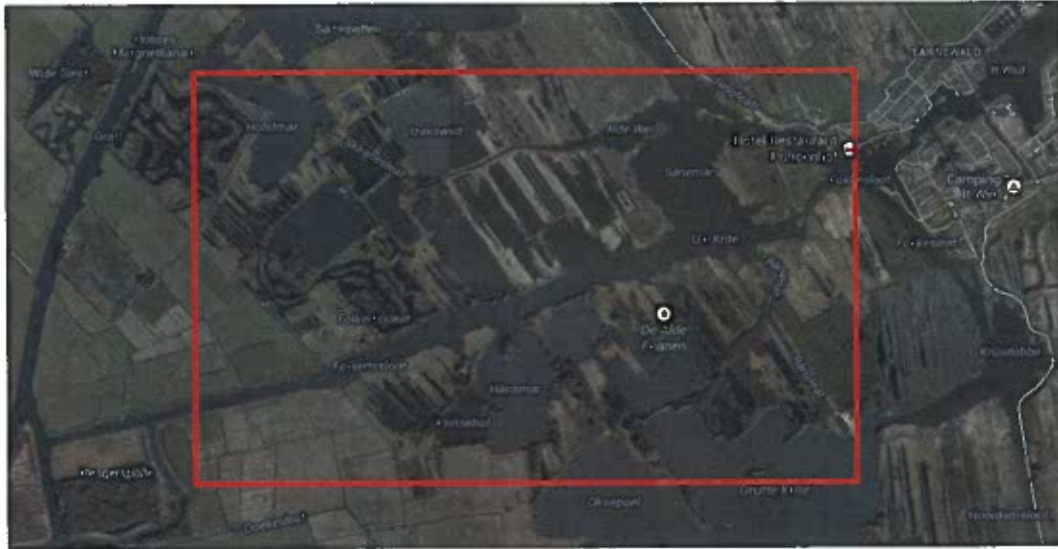

BügelHajema

Pict voor ideeën

Overzichtskaart

Situering plangebied
Onderste kaart: zie uitsnedes bijlage 1

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Gegevens initiatiefnemer	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Project-beschrijving	7
2.1	Beschrijving van het plan	7
2.2	Motivering	14
3	Beleid	15
3.1	Rijksbeleid	15
3.2	Provinciaal beleid	16
3.3	Gemeentelijk beleid	17
4	Milieuaspecten	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Ecologie	21
	4.2.1 Gebiedsbescherming	22
	4.2.2 Soortbescherming	22
4.3	Archeologie en cultuurhistorie	23
4.4	Water	23
4.5	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	24
5	Juridische toelichting	25
5.1	Vormgeving	25
5.2	Procedure	25
5.3	Crisis- en Herstelwet	26
6	Uitvoerbaarheid	27
6.1	Economische uitvoerbaarheid	27
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	27

Bijlagen

Bijlage 1: Overzichtskaarten.

Bijlage 2: Convenant met It Fryske Gea;

Brief bevestiging afspraken It Fryske Gea.

Bijlage 3: Ecologische rapportage.

Bijlage 4: Verklaring van geen bedenkingen Provincie Fryslân.

Inleiding

1.1

Aanleiding

De bewoners van 17, verspreid in natuurgebied Alde Feanen, gesitueerde recreatiewoningen en recreatiwoonschepen hebben zich verenigd in de 'Vereniging Energie Voorziening Oude Venen'. Doel van deze vereniging is om tot een alternatieve manier van energieopwekking te komen, zodat de woningen niet langer afhankelijk zijn van energieopwekking via dieselaggregaten. Hiertoe is een plan opgesteld voor de plaatsing van zonnepanelen op schuurtjes.

Eerdere initiatieven om te komen tot een aansluiting op het openbare waterleiding- en elektriciteitsnetwerk zijn niet haalbaar gebleken. Met de plaatsing van zonnepanelen zijn bewoners gebaat en er wordt in positieve zin en op een duurzame wijze bijgedragen aan de natuurwaarden van het gebied Alde Feanen, dat de status van Natura2000-gebied heeft.

De bouw van energiestations (kleine gebouwtjes met zonnepanelen) past niet binnen de bepalingen van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied 2008 van de gemeente Boarnsterhim dat is vastgesteld op 10 maart 2009 en onherroepelijk geworden op 22 december 2010. Hierin heeft het gebied de bestemming 'Natuurgebied', 'Water' en 'Recreatiewoningen' met onder meer de dubbelbestemming 'Natura2000 Alde Feanen'. Binnen de bestemmingen is de bouw van bijgebouwen niet toegestaan, ook is de bouw van hoofdgebouwen ten behoeve van energievoorziening niet toegestaan. Het project is daarom niet passend binnen het bestemmingsplan. Om die reden wordt een omgevingsvergunningprocedure doorlopen. Voor deze omgevingsvergunning is een 'goede ruimtelijke onderbouwing' nodig. In een dergelijke onderbouwing is uiteengezet of er vanwege het project sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Voorliggend document voorziet in deze ruimtelijke onderbouwing.

Het gebied waar het om gaat is aangegeven op de overzichtskaart voorafgaand aan de inhoudsopgave. Voor meer gedetailleerde gegevens wordt verwezen naar bijlage 1.

1.2

Gegevens initiatiefnemer

De initiatiefnemer van het project is de Vereniging Energie Voorziening Oude Venen (EVOV).

Vereniging Energie Voorziening Oude Venen:

- Contactpersoon: de heer H.F. Sijbrandij.
- Postadres: Izaäk Evertslaan 17, 6814JH Arnhem.

1.3

Leeswijzer

Na de inleiding in dit hoofdstuk, wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving van het project gegeven. In hoofdstuk 3 is het relevante beleid van het Rijk, de provincie en de gemeente uiteengezet. Een omschrijving van de relevante milieuaspecten is opgenomen in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 betreft de juridische toelichting. Als laatste komt in hoofdstuk 6 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het project aan de orde.

Project - beschrijving

2.1

Beschrijving van het plan

Sinds bijna een eeuw staan in het gebied van de Alde Feanen (recreatie)woningen, boerderijen en liggen er recreatieve woonboten die het zonder openbare nutsvoorzieningen moeten stellen. Al circa 8 jaar geleden is op initiatief van de gemeente Boarnsterhim onderzocht of het mogelijk was om, gezien de eisen van rijk en provincie aan de zuivering van afvalwater, een persrioolleidingsysteem aan te leggen. Na slechte ervaringen elders kwam de gemeente echter tot de conclusie dat zo'n systeem vanwege het seizoenpatroon van de bewoners (afwezigheid in de winter), veel te storingsgevoelig zou zijn. Bovendien kwamen de kosten van een persrioolsysteem ver uit boven de financiële mogelijkheden van de gemeente en het Wetterskip. Omdat aan eisen voor afvalwaterlozing op niveau IBA 3 moest worden voldaan is toen aan het Wetterskip Fryslân gevraagd een voorstel te ontwikkelen om dit niveau te bereiken.

De bewoners van het gebied hebben al eerder aanvragen ingediend voor aansluiting op het openbare water- en elektriciteitsnet, maar uit kosten en kwaliteitsoverwegingen is dit niet haalbaar gebleken. De huidige netbeheerder (Alliander) ondersteunt initiatieven voor energietransitie en heeft actie ondernomen om de bewoners te helpen om uiteindelijk toch een adequate energievoorziening te realiseren.

Vanwege het grote aantal betrokken belanghebbende partijen is er een project gestart in samenwerking met de bewoners, It Fryske Gea, het Wetterskip Fryslân en het Overlegorgaan Alde Feanen. Door de deelname van It Fryske Gea zijn de belangen van het Natura2000-gebied Alde Feanen en de Ecologische HoofdStructuur (EHS) gewaarborgd.

Op basis van een zorgvuldige afweging van de mogelijkheden is geconcludeerd dat én de bewoners, én de natuur het meeste zijn gebaat bij het plaatsen van zelfstandige energiestations (zonnepanelen op schuurtjes) met een zodanige energie opslagcapaciteit dat er in het recreatieseizoen (vooral de zomer) geen gebruik gemaakt hoeft te worden van mechanische opwekinstallaties (diesel-aggregaten).

Aan de uiteindelijke keuze van de uitvoering is een grondige afweging van de verschillende mogelijkheden voorafgegaan. Om te beginnen zijn randvoorwaarden waaraan de uitvoering idealiter dient te voldoen opgesteld. Deze

randvoorwaarden waren dat de uitvoeringswijze dient te voldoen aan eisen van:

- technische uitvoerbaarheid (binnen de beperkt beschikbare oppervlakten);
- beveiliging (bescherming tegen diefstal);
- interne veiligheid (monteurs moeten veilig aan de installatie kunnen werken);
- duurzaamheid (milieuvriendelijke materialen die lang meegaan en weinig onderhoud vereisen);
- landschappelijk verantwoord en aanvaardbaar;
- maatschappelijk aanvaardbaar voor alle belanghebbende partijen (provincie, gemeente, It Fryske Gea, Wetterskip Fryslân, Overlegorgaan Alde Feanen);
- economische haalbaarheid, met name te verkrijgen door een standaard oplossing te creëren die voor alle recreatiewoningen precies dezelfde is en in serie kan worden vorgefabriceerd (schaalvoordelen van een eenheidsproduct);
- plaatsing van de energiestations zoveel mogelijk op de percelen (in de tuin) en zo min mogelijk in het riet (EHS).

Technisch gezien zijn om voldoende capaciteit te genereren 12 zonnepanelen van 100x165 cm. noodzakelijk, dus een paneeloppervlakte van bijna 20 m² en dan zijn er voor de uitvoering drie mogelijkheden die in aanmerking komen:

- de zogenaamde 'vliegenmepper' (grondoppervlak 12m² en één groot samengesteld en aaneengesloten paneel hoog opgesteld en gemonteerd op één zeer zware poot, die je tegenwoordig wel bij benzinestations ziet);
- de 'veldopstelling', (grondoppervlak 30m² bij een lage opstelling van 3 rijen van 4 aaneengesloten panelen);
- het 'zonnepanelenschuurtje' (oppervlak 16m²) met een nokhoogte onder 3 meter.

De 'vliegenmepper' had, vanwege het zeer opvallende en hoge uiterlijk, als nadeel dat deze landschappelijk voor alle partijen volstrekt onaanvaardbaar was. Bovendien heeft een 'vliegenmepper' al gauw een hoogte van 6 tot 7 meter en dat is in het bestemmingsgebied sowieso niet toegestaan. Daarmee viel de vliegenmepper al snel af, hoewel dit wel verreweg de goedkoopste oplossing was. De 'vliegenmepper' is namelijk in de markt kant en klaar gereed voor gebruik verkrijgbaar.

De veldopstelling had als voordeel dat deze laag kan worden geplaatst maar als nadeel dat deze het dubbele grondoppervlak in beslag neemt. En de veldopstelling heeft als belangrijk nadeel dat het minimaal netto benodigde grondoppervlak 30m² is en bovendien alleen verdekt kan worden opgesteld in moerasriet of in rietruigte. Daarvoor zijn rondom de veldopstelling nog een aanzienlijk aantal m² riet nodig om een echt verdekte opstelling te bereiken. De veld-

opstelling heeft verder als nadelen dat de beveiliging minder goed is (gevoeliger voor diefstal) en dat er onder slechte weersomstandigheden geen beschutting aanwezig is voor monteurs om goed aan de installatie te kunnen werken. Bij verreweg de meeste recreatiewoningen was het perceel veel te klein voor een veldopstelling, resp. was er op het perceel geen riet of rietruigte beschikbaar voor een verdekte opstelling. It Fryske Gea was een tegenstander van veldopstellingen omdat daar waar plaatsing van het energiestation in de EHS noodzakelijk was er twee keer zoveel EHS verloren zou gaan als bij een zonnepanelenschuurtje. Op deze gronden viel de veldopstelling als standaard optie af.

It Fryske Gea had een duidelijke voorkeur voor zonnepanelenschuurtjes en heeft ook daadwerkelijk daar waar dat noodzakelijk was natuurgebied (EHS) ter beschikking gesteld voor de plaatsing van een zonnepanelenschuurtje. Weliswaar onder zeer strikte aanvullende voorwaarden. Zie bijlage 2 voor de brief van It Fryske Gea aan Vereniging Princenhof d.d. 10 oktober 2013

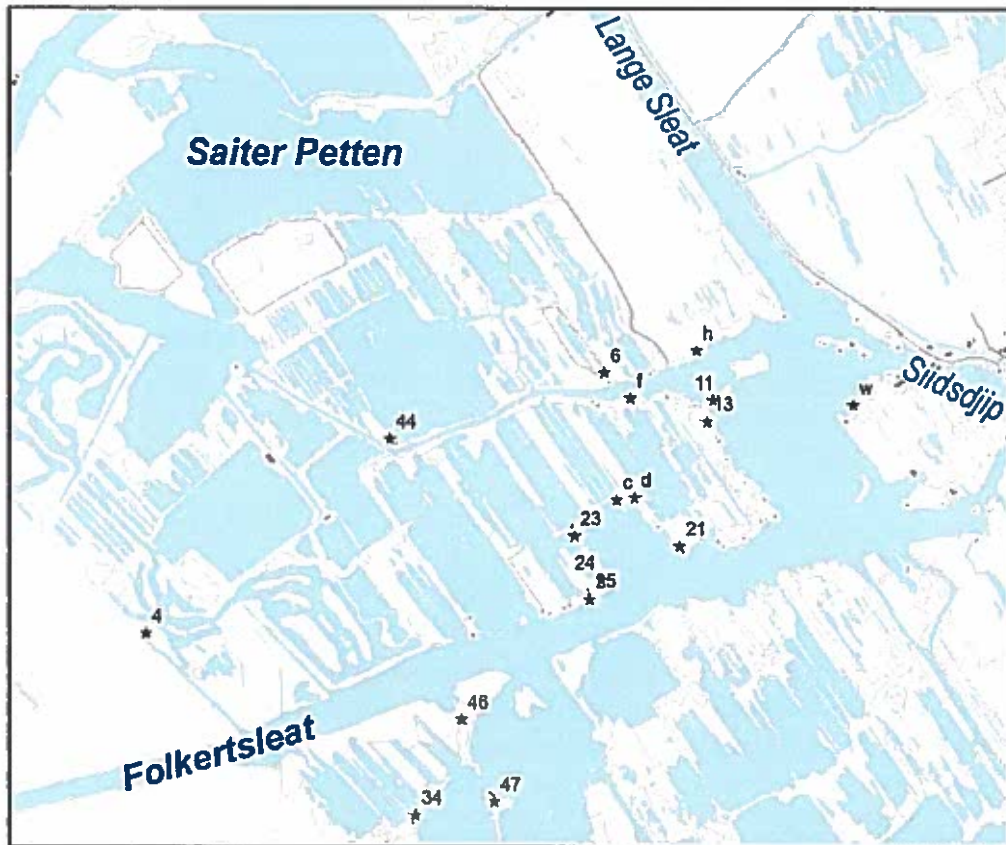
Het zonnepanelenschuurtje had als voordelen dat deze een klein grondoppervlak in beslag neemt terwijl niettemin de hoogte beperkt kon blijven tot minder dan 3 meter, dat het beter te beveiligen is tegen diefstal en dat het de beste werkomstandigheden (beschut) biedt voor monteurs om aan de installatie werkzaamheden te verrichten. Alliander wil de werking van de energiestations op afstand kunnen monitoren en een bijkomend voordeel van een zonnepanelenschuurtje is dat daarin het beste de monitoring apparatuur kan worden ondergebracht.

Alle belanghebbende partijen bij de energiestations bleken na het zeer uitvoerige overleg dat met hen is gevoerd en de vele aanpassingen die aan het concept zijn gepleegd zich in de oplossing van de zonnepanelenschuurtjes als de ideale standaard oplossing te kunnen vinden. Dat heeft de doorslag gegeven voor de keuze van het zonnepanelenschuurtje ter uitvoering van de energiestations.

Voor de realisatie en het beheer van de energiestations is door de bewoners een aparte rechtspersoon opgericht: de Vereniging 'Energie Voorziening Oude Venen'. Alle leden van deze vereniging hebben in samenwerking met de Vereniging 'De Princenhof' een convenant gesloten met It Fryske Gea om hun lichtbronnen buiten de woningen tot het uiterste te beperken om daarmee de nachtelijke duisternis in het kwetsbare natuurgebied te beschermen en te behouden. Daar staat voor de bewoners tegenover dat het It Fryske Gea bij de provincie heeft bepleit om voor enkele percelen toe te staan de energiestations in het EHS gebied, op terrein van It Fryske Gea te plaatsen, omdat daarvoor op het erf van die percelen geen ruimte of mogelijkheid is. Op de inhoud van het gesloten convenant wordt nader ingegaan in bijlage 2.

Dit project waarop de voorliggende ruimtelijke onderbouwing betrekking heeft, betreft de realisatie van 16 energiestations in de vorm schuurtjes met elk 12 zonnepanelen en één losstaande veldopstelling van zonnepanelen bij de

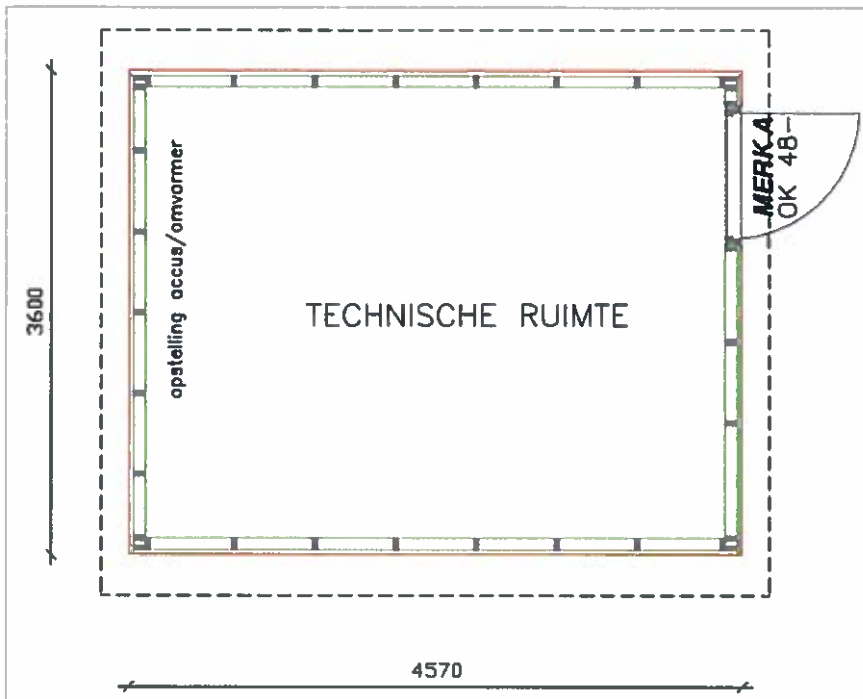
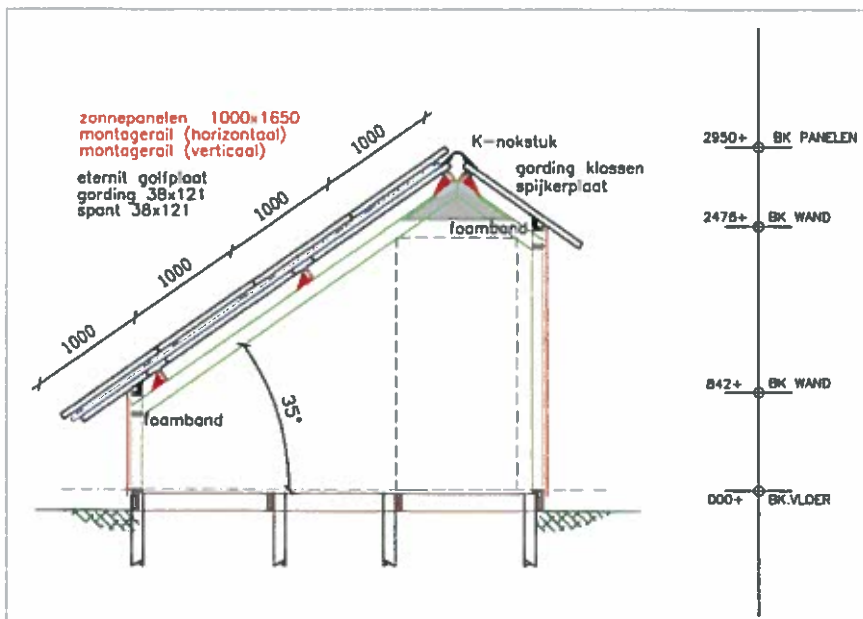
bestaande recreatiewoningen en woonboten. De locaties waar het om gaat zijn aangeduid in de onderstaande figuur en meer in detail in bijlage 1.

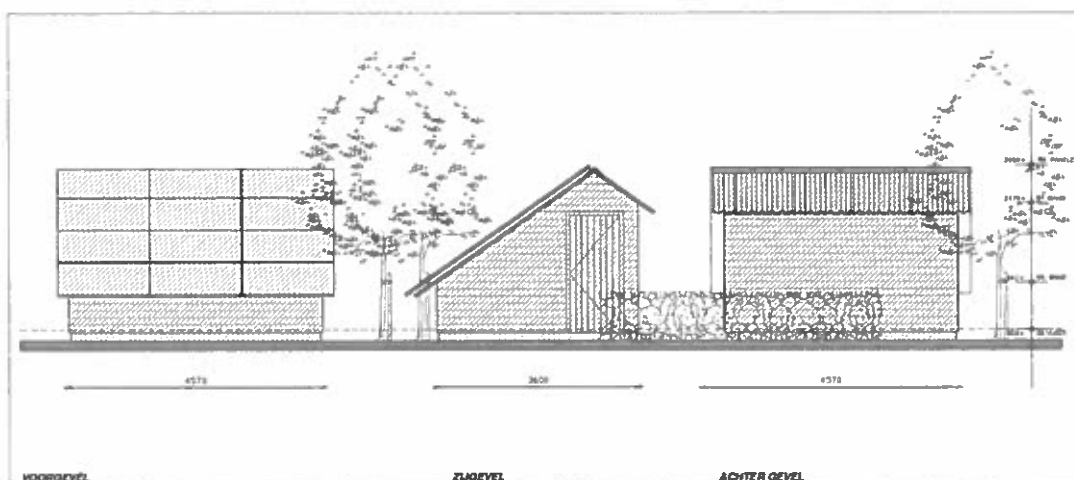

Figuur 1. Locaties plaatsing energiestations bij recreatiewoningen in het gebied Alde Feanen

4 Cuba	23 Trijntjes Hus	46 Princehof	h Wyldsang
6 Akkewente	24 Marijke	47 De Koepel	w de Oetel
11 Marsicht	25 Natuurzicht	c Foarste Five	
13 Pandak	34 Wydlanshiem	d Wytlok	
21 Swanneblom	44 de Keet	f De Horst	

De vormgeving van de schuurtjes is aangegeven in figuur 2.

Figuur 2. Vormgeving van de energiestations
(bron: Bouwbedrijf Siderius, Earnewald)

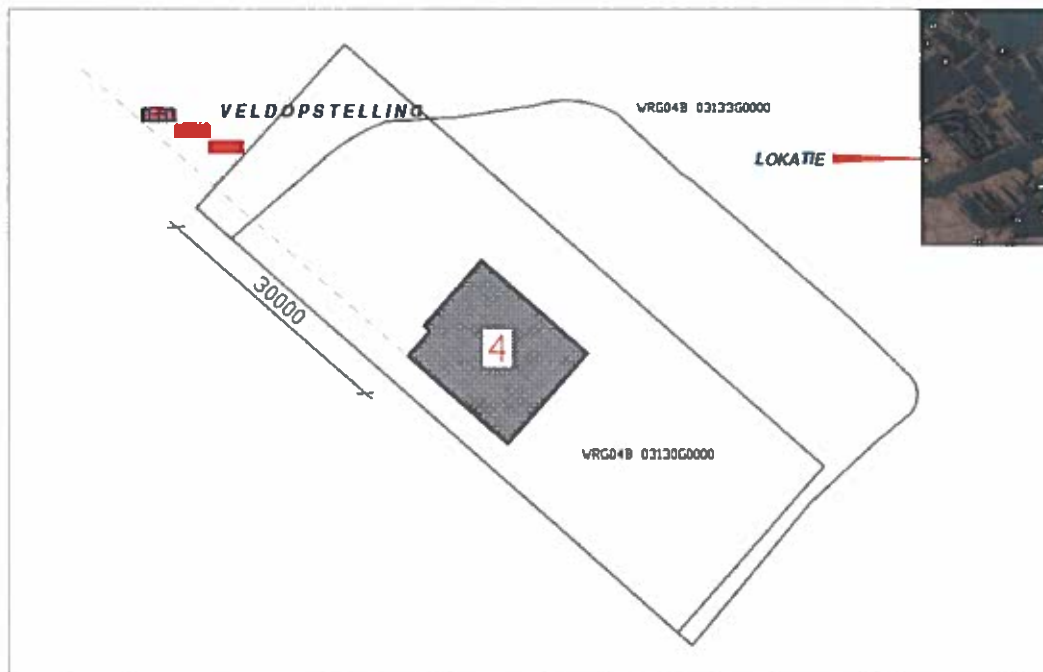
De schuurtjes krijgen een oppervlak van 3,6 bij 4,6 m² en een maximale bouwhoogte van circa 3 meter. De zonnepanelen worden geplaatst onder een zo gunstig mogelijke hoek (35°) en een zo goed mogelijke zonligging. In de schuurtjes is ruimte voor de benodigde accu's en de stroomomvormer. Elk schuurtje wordt uitgerust met 12 zonnepanelen. De schuurtjes worden zo veel mogelijk op de kavels van de recreatiewoningen en woonboten geplaatst. In twee gevallen (woonboten Horst en Wyldsang, nummer f en h in figuur 1) worden de schuurtjes op terrein van It Fryske Gea geplaatst.

Op één plek worden de zonnepanelen buiten het woonperceel in een veldopstelling geplaatst op het naastgelegen perceel binnen de bestemming 'Natuurgebied' (EHS), dat eigendom is van It Fryske Gea. Het betreft de woning 'Cuba' (nummer 4 in figuur 1).

Bij dit object is, als enige uitzondering, in goed overleg met It Fryske Gea, gekozen voor een veldopstelling op cultuurhistorische gronden. Het betreft Cuba, een originele Friese stolpboerderij, in onaangetaste staat, met een origineel Fries boerenerf. De boerderij ligt in het open veld aan de zoom van de Alde Feanen, als een icoon in het open weidegebied en zeer zichtbaar vanaf de Folkertssloot. Plaatsing van een zonneshuurtje op of in directe nabijheid van dit boerenerf zou volstrekt misstaan.

Een lage veldopstelling is hier, vanwege het grote oppervlak rietruigte dat voorhanden is pal naast het boerenerf, geheel onzichtbaar te realiseren en is zodoende in dit uitzonderlijke geval de enige passende oplossing: zowel landschappelijk als cultuurhistorisch. It Fryske Gea was in dit uitzonderlijke geval ook tegen een schuur en voorstander van een veldopstelling en heeft daaraan ook praktisch meegewerkt door voor dit doel grond op haar terrein beschikbaar te stellen. Wel is waar onder zeer strikte aanvullende voorwaarden. Zie brief van It Fryske Gea aan Vereniging De Princenhof d.d. 10 oktober 2013 bijlage 2.

De eigenaar van Cuba neemt voor lief dat zijn veldopstelling minder tegen diefstal beschermd is en dat er onder slechte weersomstandigheden geen werkzaamheden aan de installatie kunnen worden verricht. Voor de monitoring van de veldopstelling op afstand wordt in de boerderij een aparte voorziening getroffen.

Figuur 3. Veldopstelling zonnepanelen bij recreatiewoning Cuba (bron: Bouwbedrijf Siderius, Earnewald)

Doordat deze panelen buiten het bouwperceel worden geplaatst, is extra aandacht nodig voor de effecten voor de natuurwaarden. Hierop wordt in paragraaf 4.2 nader ingegaan.

Bij het project zijn naast de eigenaren van de recreatiewoningen de volgende partijen betrokken:

1. It Fryske Gea, dat het natuurgebied beheert. Zoals eerder aangegeven zijn met het Fryske Gea afspraken gemaakt over de beperking van de lichtuitstraling van de recreatiewoningen, om verstoring van natuurwaarden te voorkomen. Daarbij gaat het vooral om buiten- en steigerverlichting. It Fryske Gea ondersteunt de plannen voor de plaatsing, omdat daarmee de milieuvuiling in het gebied wordt teruggedrongen en in positieve zin wordt bijgedragen aan de natuurkwaliteiten van het gebied (zie bijlage 2).
2. Het Wetterskip Fryslân als beheerder van het oppervlaktewater.
3. Het Overlegorgaan Alde Feanen, waarin verschillende partijen, die betrokken zijn bij het Nationaal Park samenwerken en dat als bestuur van het Nationaal Park optreedt.

4. Beheerder van het elektriciteitsnet Alliander, die de bewoners ondersteunt bij de overschakeling op zonne-energie als duurzame energiebron.

De gemeente Boarnsterhim heeft laten weten in principe mee te willen werken aan de plaatsing van energiestations.

2.2

Motivering

De plaatsing van de energiestations is een positieve ontwikkeling:

1. Het is bij uitstek een duurzame ontwikkeling: het gebruik van dieselaggregaten is niet langer nodig, waardoor de luchtkwaliteit wordt verbeterd, er is niet langer sprake van geluidsoverlast van de aggregaten en er is geen transport en opslag van diesel meer nodig, waardoor ook de kans op diesellekkages afneemt.
2. Het initiatief wordt breed gedragen, ook omdat per saldo een positief effect optreedt op de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied Alde Feanen.
3. Het gaat om kleinschalige gebouwen en bouwwerken, waarbij bij de plaatsing rekening is gehouden met de landschappelijke kwaliteiten van het gebied.

3.1

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgesteld. Deze structuurvisie vervangt onder andere de Nota ruimte. In deze structuurvisie staan alle plannen voor ruimte en mobiliteit voor de komende decennia. Met de structuurvisie wordt een vereenvoudiging van de bestaande regelgeving nagestreefd, waarin meer verantwoordelijkheid bij de lagere overheden komt te liggen. Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen, neemt de gemeente nog wel een 'ladder' voor duurzame verstedelijking op (gebaseerd op de 'SER-ladder').

Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland:

- Vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland.
- Verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker vooropstaat.
- Waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Wat betreft energie wordt in de structuurvisie aangegeven dat een toekomstbestendige energievoorziening van vitaal belang is voor de Nederlandse economie. Daarin speelt leveringszekerheid van energie (gas, elektriciteit) een cruciale rol.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit is op 30 december 2011 (gedeeltelijk) in werking getreden. In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden. Het gaat om de volgende nationale belangen: rijksvaarwegen, project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundament, grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, defensie, Ecologische Hoofdstructuur, erfgoederen van universele waarden, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeergebied.

Het onderhavige project heeft geen betrekking op de voornoemde rijksbelangen. Het project is in overeenstemming met het Rijksbeleid, zoals opgeno-

men in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiverings-eis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Daarin staat dat pas als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte biedt om aan de ruimtevraag van het plan te voldoen, er sprake kan zijn van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het begrip 'stedelijke ontwikkeling' is daarbij als volgt gedefinieerd: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

Het onderhavige project voorziet in een energieopwekkingsstelsel voor de perifeer gelegen woningen en daarmee niet in een stedelijke voorziening. Vanwege de verbondenheid aan de woningen, die per definitie van toepassing is op lokale energieopwekking, is een andere locatiekeuze ook niet mogelijk. Het plan is daarmee in overeenstemming met de ladder voor duurzame verstedelijking.

3.2

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân 2007 "Om de kwaliteit fan de romte"

Het Streekplan Fryslân 2007 is in december 2006 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Het bevat het provinciaal beleid voor de ruimtelijke ontwikkeling van de provincie in de periode tot 2016. Uitgangspunt in het streekplan is het begrip 'ruimtelijke kwaliteit'. Hiermee bedoelt de provincie dat ruimtelijke plannen, ontwerpen en de uitvoering uitdrukkelijk moeten bijdragen aan de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van een plangebied en de omgeving daarvan. De ruimtelijke inrichting draagt hiermee ook bij aan een duurzame ontwikkeling.

De provincie wil graag dat gemeenten in het ruimtelijke beleid alternatieve duurzame energievoorzieningen en energiedragers, waaronder de ruimtelijke inpassing van collectieve energievoorzieningen faciliteren. Ook zijn de Alde Feanen samen met andere gebieden aangewezen als stiltegebied in de Provinciale Milieuverordening. Een stille vorm van opwekking van duurzame energie is daarom passend bij het provinciale beleid.

Verordening Romte Fryslân

Op 15 juni 2011 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte Fryslân vastgesteld. De verordening stelt regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plan-

nen. De verordening voorziet niet in nieuw beleid. Uitsluitend geldend provinciaal ruimtelijk beleid is omgezet in algemeen geldende regels.

Het gaat met name om beleid in het Streekplan Fryslân 2007, het Derde provinciale Waterhuishoudingsplan 2010-2015 en het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan. Uitgangspunt is dat de verordening niet meer regelt dan noodzakelijk is. Wat elders al goed geregeld is (in de AMvB Ruimte of in andere wet- en regelgeving) is niet overgedaan. Verder is bij de wijze van regeling rekening gehouden met de verantwoordelijkheid van gemeenten. Binnen randvoorwaarden is ruimte voor lokaal maatwerk.

De Verordening Romte van de provincie Fryslân schrijft voor dat een ruimtelijk plan moet voorzien in een passende bestemming met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gronden, met inbegrip van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Een ruimtelijk plan mag geen ontwikkelingen mogelijk maken, die significant negatieve effecten hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van de gronden.

Het voorliggend plan biedt door middel van de duurzame energiewinning een stil alternatief voor de huidige generatoren. Op de inpassing is in het voorgaande hoofdstuk ingegaan. Het plan is daarmee in overeenstemming met het provinciale ruimtelijke beleid.

3.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Boarnsterhim 2018

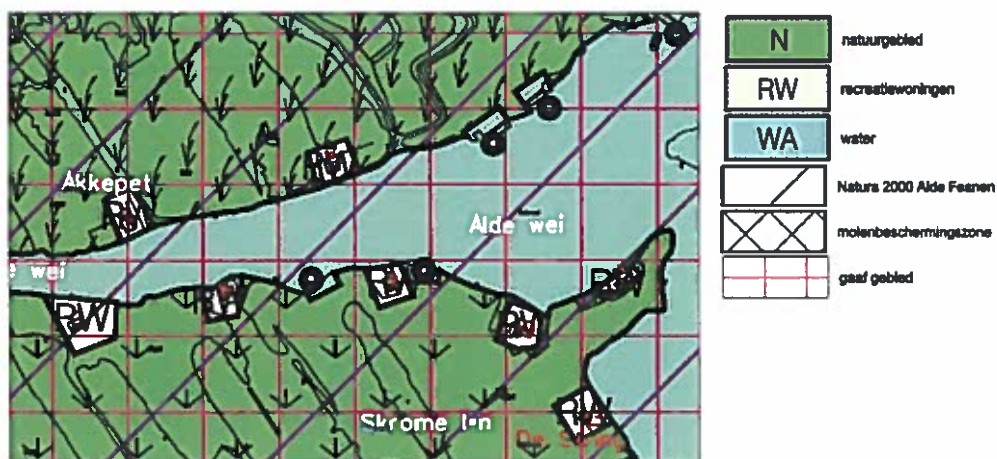
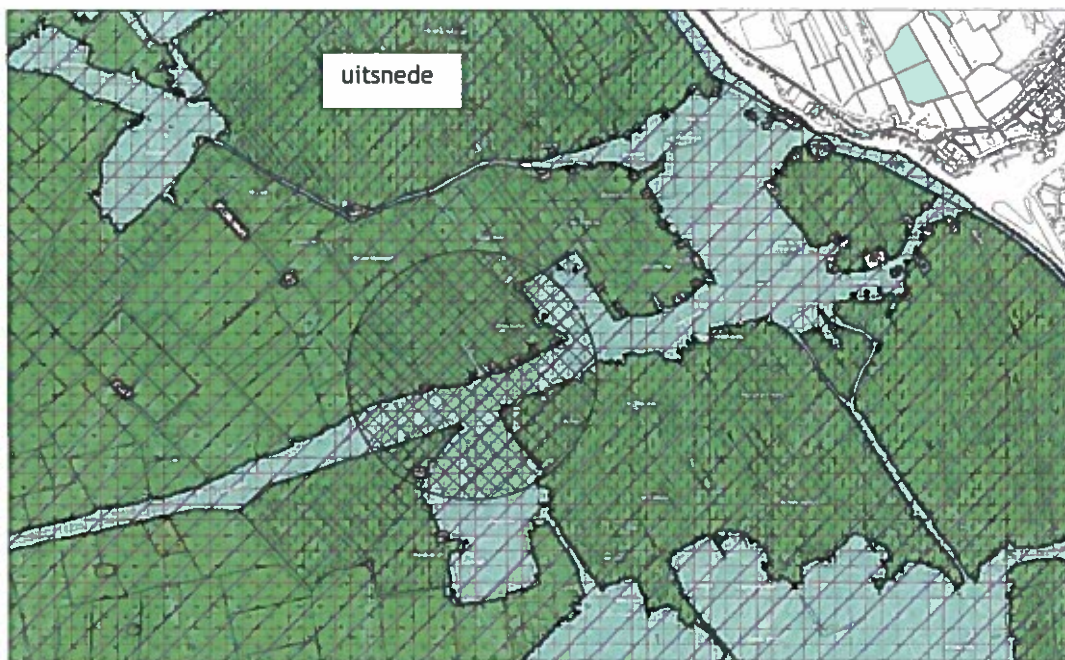
In de Structuurvisie, die is vastgesteld op 9 februari 2010 gaat de gemeente in op het ruimtelijke beleid van de gemeente in de periode tot 2018. Doelstellingen van de gemeente zijn onder meer:

- het bevorderen van een duurzaam woon- en leefklimaat;
- het terugdringen van CO₂-uitstoot door energiebesparing en het bevorderen van het gebruik van alternatieve duurzame vormen van energieopwekking in de vorm van zonne- en windenergie;
- het versterken van de natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden Alde Feanen en Sneekermeergebied, onder meer door geen nieuwe recreatieve ontwikkelingen toe te staan in de eigenlijke natuurgebieden.

Het plan voor de plaatsing van energiestations bij de recreatiewoningen in de Alde Feanen past binnen deze doelstellingen: het plan draagt bij aan de duurzaamheid, aan de natuurwaarden van de Alde Feanen en er vinden geen nieuwe recreatieve activiteiten plaats.

Vigerend bestemmingsplan

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 is het bestemmingsplan Buitengebied 2008 vigerend. Figuur 4 geeft hiervan een beeld.

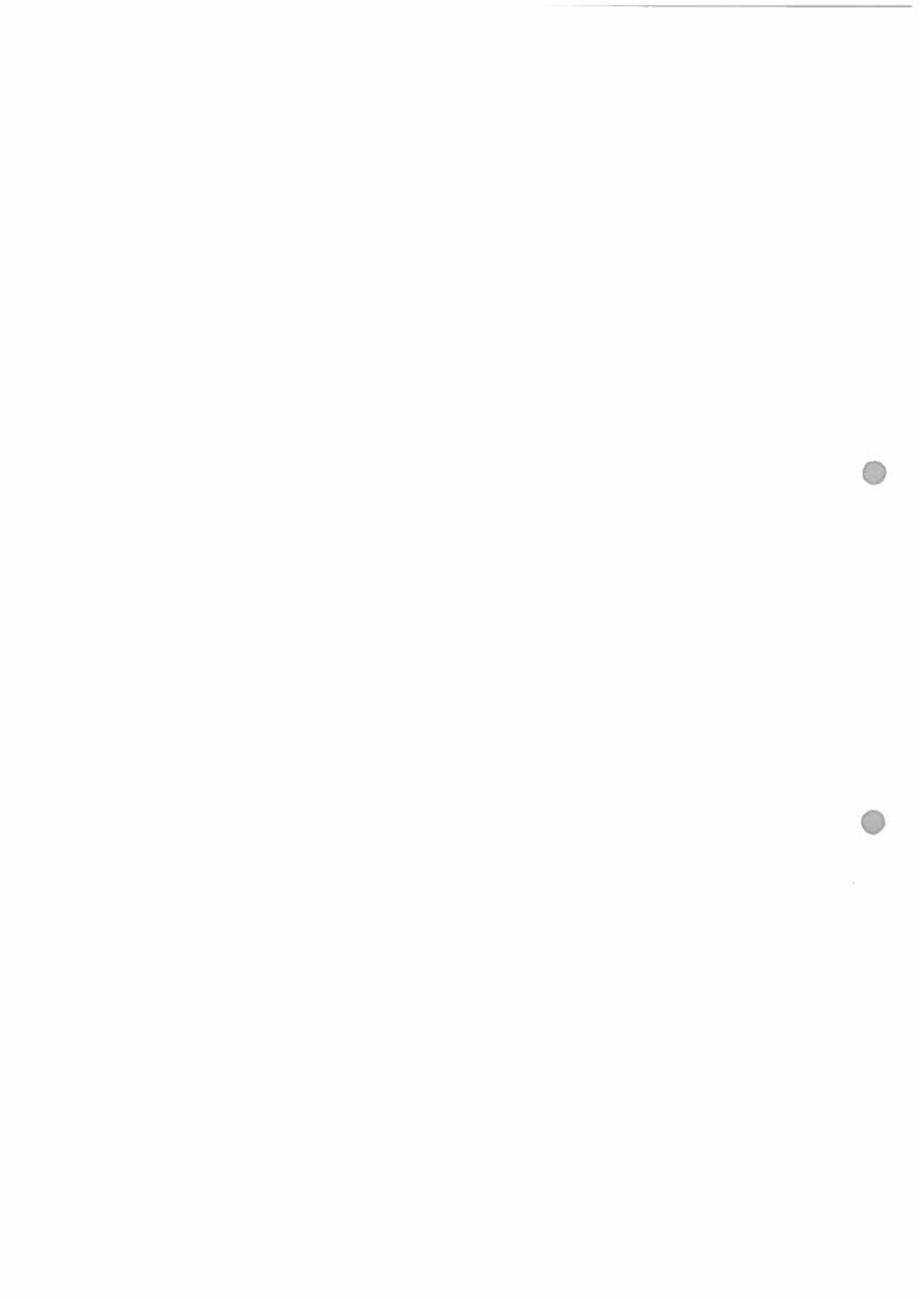
Figuur 4. Bestemmingsplan Buitengebied Boarnsterhim 2008 met uitsnede

De bestemmingen waar het om gaat zijn de 'Natuurgebied', 'Recreatiewoningen' en 'Water'. Binnen de bestemming 'Recreatiewoningen' is bepaald dat de oppervlakte van deze woningen, inclusief, aan- en uitbouwen en bijgebouwen, niet meer mag bedragen dan de bestaande oppervlakte. Het bouwen van de 'energiestations' is dus niet zonder meer mogelijk. Hiertoe dient een 'omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan' te worden aangevraagd. Het voorliggende plan voorziet in de daarvoor benodigde ruimtelijke onderbouwing.

Notitie Duurzaamheid

Op 31 mei 2011 is de notitie Duurzaamheid vastgesteld. In deze notitie is aangegeven op welke duurzaamheidsonderwerpen de gemeente inzet. Het aspect

Energie is daarbij uitgewerkt aan de hand van het Energieakkoord Noord-Nederland. De gemeente Boarnsterhim heeft dit akkoord mede ondertekend (het collegebesluit dateert van 26 februari 2008). Concreet betekent medeondertekening dat de gemeente zich wil inzetten om de ambities van het Energieakkoord te helpen realiseren. Het betreft een inspanningsverplichting. Met de ondertekening van het Energieakkoord Noord-Nederland wil de gemeente onder andere het opwekken van duurzame energie faciliteren en stimuleren.

Milieu aspecten

4.1

Inleiding

Vanuit diverse wettelijke regelingen worden eisen aan de realisatie van het project gesteld. In het navolgende wordt achtereenvolgens ingegaan op de gevolgen van het plan voor ecologische, cultuurhistorische en archeologische waarden, en op de waterhuishouding. Wat betreft de volgende aspecten kan worden volstaan met een korte motivering, omdat ze niet relevant zijn:

- de plaatsing van de energiestations heeft geen effecten voor bedrijven in de omgeving;
- het plan heeft geen akoestische effecten en is niet geluidgevoelig in de zin van de Wet geluidhinder; de energiestations maken geen voor de omgeving hinderlijk geluid;
- de energiestations hebben geen gevolgen voor de externe veiligheid en liggen niet binnen de invloedssfeer van zogenoemde BEVI-inrichten en zones rond transportroutes voor gevaarlijke stoffen;
- de luchtkwaliteit in de zin van de Wet milieubeheer wordt niet negatief beïnvloed; de lucht wordt schoner omdat dieselaggregaten niet meer worden gebruikt;
- bodemonderzoek is niet zinvol, omdat de energiestations op palen worden gebouwd, zodat ze ook bij hoge waterstanden droog blijven.

4.2

Ecologie

Ecologische waarden worden beschermd op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) en de Flora- en faunawet (Ffw). De Nbw is gericht op het beschermen van (natuur)gebieden. Deze natuurgebieden betreffen onder andere de zogenoemde Speciale Beschermingszones op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Samen worden deze gebieden aangeduid als het Natura 2000-netwerk. Voor de bescherming van deze natuurgebieden (gebiedsbescherming) is in de Nbw een uitgebreide wet- en regelgeving opgenomen. Gezien de ligging van de energiestations binnen het Natura2000-gebied Alde Feanen heeft ecologisch onderzoek plaatsgevonden naar de effecten van de ingreep op de natuurwaarden in het gebied. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in de rapportage 'Ecologische beoordeling van de plaatsing van zonnepanelen in de Alde Feanen' (Altenburg en Wymenga, 30 september 2013). De conclusies hiervan zijn in het navolgende opgenomen. De rapportage is opgenomen in bijlage 3 bij deze toelichting.

4.2.1

Gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet

Op basis van het ecologisch onderzoek, zo zogenoemde voortoets, wordt geconcludeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op de aangewezen instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Alde Feanen. Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet zijn er daarom geen knelpunten. In het kader van de Natuurbeschermingswet is een verklaring van geen bedenkingen aangevraagd bij de Provincie Fryslân. Door Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Fryslân is op 7 november 2013 een (ontwerp)verklaring van geen bedenkingen afgegeven (bijlage 4). GS hebben gelet op de betrokken belangen van bescherming van natuur en landschap in het kader van de Natuurbeschermingswet geen bedenkingen tegen de gevraagde omgevingsvergunning.

Ecologische Hoofdstructuur

Bij een zestal locaties gaat er een beperkt oppervlak rietruigte verloren dat onderdeel is van de EHS. In die zin is hier nog een knelpunt met het beschermingsregime van de EHS. Uit de toetsing komt verder naar voren dat er verder geen ecologische effecten zijn te verwachten als gevolg van de ingreep. Er vindt daarmee geen aantasting van de wezenlijke waarden van de EHS plaats. De provincie Fryslân heeft voorgesteld om het netto verlies aan EHS financieel te laten compenseren door de initiatiefnemer. Met de provincie Fryslân is afgesproken dat hierover nader overleg plaatsvindt parallel aan de Wabo-procedure.

Overige gebiedsbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de overige vormen van gebiedsbescherming.

4.2.2

Soortbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet, mits wordt voorkomen dat verstoring optreedt van broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten. Dit is mogelijk door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of deze voor het broedseizoen te laten aanvangen, zodat vogels niet tot broeden komen. Uit de ecologische inventarisatie van het gebied blijkt dat geen nestplaatsen verloren van jaarrond beschermde vogelsoorten als buizerd en havik. De werkzaamheden buiten de tuinen zijn gepland in de periode medio februari - medio maart 2013. De werkzaamheden in de tuinen hebben een doorloop tot in april. Deze werkzaamheden per cluster woningen afgewerkt. Daardoor wordt de verstoring tot een minimum beperkt.

4.3

Archeologie en cultuurhistorie

De Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) en de Monumentenwet (Monw) zijn onder meer gericht op het behouden van archeologische waarden in de bodem. Bij de opstelling van ruimtelijke plannen moet, als dat plan nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt, in principe archeologisch onderzoek plaatsvinden. Degene die mogelijke archeologische waarden in de bodem verstoort, is financieel verantwoordelijk voor een voldoende onderzoek naar en het behoud van eventuele archeologische waarden.

De provincie Fryslân heeft de zogenoemde cultuurhistorische waardenkaart (CHW-kaart) ontwikkeld. Op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE), onderdeel van de CHW-kaart, is informatie opgenomen over archeologische waarden. Hieruit blijkt dat de betrokken locatie is gelegen in een gebied waarvoor wat betreft archeologische waarden uit de IJzertijd en Middel-eeuwen een onderzoeksplicht geldt voor ingrepen met een oppervlakte van meer dan 5000 m². Ook voor de Steentijd-Bronstijd geldt dat onderzoek wordt aanbevolen bij ingrepen van 5000 m² en meer. De plannen voor de energiestations voorzien in totaal in 286 m² nieuwe bebouwing. Archeologisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Wat betreft cultuurhistorische waarden is voor het plangebied de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van cultuurhistorische waarden in het gebied.

Dit betekent dat de uitvoerbaarheid van het voorliggende plan niet door archeologische of cultuurhistorische waarden wordt belemmerd.

4.4

Water

In onder andere de Europese Kaderrichtlijn water, de vierde Nota Waterhuishouding en de adviezen van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw is het beleid met betrekking tot het water(beheer) vastgelegd. Het beleid is gericht op het duurzaam behandelen van water. Dit betekent onder andere het waarborgen van voldoende veiligheid en het beperken van de kans op hinder vanwege water. Dit ook in verhouding tot ontwikkelingen als de verandering van het klimaat, het dalen van de bodem en het stijgen van de zeespiegel.

In de nota Anders omgaan met water is bepaald dat de gevolgen van (ruimtelijke) ontwikkelingen voor de waterhuishouding uitdrukkelijk in ruimtelijke plannen moeten worden overwogen. Hiervoor moet de zogenoemde watertoets worden uitgevoerd. De watertoets is het vroeg informeren (van de waterbe-

heerder), het adviseren (door de waterbeheerder), het overwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige belangen in ruimtelijke plannen en besluiten.

De waterbeheerder in en in de directe omgeving van het plangebied is het Wetterskip Fryslân. Het Wetterskip is al vroeg bij de plannen voor de energiestations betrokken en heeft actief meegewerkt bij de totstandkoming ervan. Niettemin is op 1 oktober 2013 de digitale watertoets uitgevoerd. Hierbij was de conclusie van het Wetterskip dat de 'normale procedure' moet worden gevoerd. Op 3 oktober heeft het Wetterskip per mail laten weten dat er geen belangen van het Wetterskip in het geding zijn.

Dit betekent dat het aspect 'water' de realisatie van het plan niet in de weg staat.

4.5

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd. Het aantal situaties waarvoor een milieueffectrapportage (m.e.r.) verplicht moet worden uitgevoerd is verminderd. Er zijn nu meer situaties waar eerst beoordeeld kan worden of een m.e.r. moet worden uitgevoerd. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst van het Besluit die beneden de drempelwaarden vallen, een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen zijn. Het onderhavige plan betreft energiewinning in buitenstedelijk gebied. De activiteiten in relatie met het voorgenomen besluit leiden niet tot de noodzaak van opstelling van een m.e.r. op grond van de onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Hoewel het onderhavige project niet voorkomt op de C en D-lijst, is in de onderstaande tekst wel beoordeeld of sprake is van belangrijke milieugevolgen.

De milieueffecten van het project zijn in de voorgaande paragrafen beschreven. Hieruit blijkt dat de activiteiten geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben (de locatie en de omgeving hebben geen bijzondere kenmerken waardoor er een verwaarloosbare kans is op belangrijke nadelige effecten, de activiteit leidt tot minder emissies, de ruimtelijke consequenties van het plan zijn beperkt e.d.). Naar alle Europese criteria voor de afweging hieromtrent is gekeken. Dit project geeft geen aanleiding voor een vervolgonderzoek in het kader van een m.e.r. of een m.e.r.-beoordeling.

Juridische toelichting

5

5.1

Vormgeving

Zoals in de inleiding is aangegeven, is er voor gekozen het onderhavige project mogelijk te maken door middel van een omgevingsvergunning voor het afwijken van een bestemmingsplan (hierna omgevingsvergunning) als bedoeld in artikel 2.12, lid a onder 3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (voorheen een projectbesluit als bedoeld in artikel 3.10 Wro).

De omgevingsvergunning bestaat in ieder geval uit een goede ruimtelijke onderbouwing (2.12, lid a onder 3 Wabo) en uit een verbeelding die het mogelijk maakt om in een digitale omgeving de plannen weer te geven en de locatie (geometrische plaatsbepaling) vast te leggen.

5.2

Procedure

In artikel 3.10 Wabo is bepaald dat voor de in deze ruimtelijke onderbouwing bedoelde omgevingsvergunning de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in artikel 3.10 Wabo van toepassing is.

Na aankondiging in de Staatscourant en in één of meer plaatselijke dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen wordt de ontwerp-omgevingsvergunning gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan een ieder zienswijzen omtrent het ontwerp naar voren brengen. Deze procedure is vastgelegd in de Algemene wet bestuursrecht, afdeling 3.4. Tevens draagt het bevoegd gezag zorg voor het verkrijgen van de verklaring van geen bedenking van de gemeenteraad door het toezenden van alle benodigde stukken (artikel 3.11 Wabo).

De beslistermijn op de ontwerp-omgevingsvergunning van 6 maanden begint te lopen op de dag ná de dag van ontvangst van de aanvraag (art. 3.12 lid 7 Wabo). De beslistermijn van 6 maanden mag eenmaal verlengd worden, met ten hoogste 6 weken (art. 3.12 lid 8 Wabo). Na de vaststelling van de omgevingsvergunning maakt het bevoegd gezag het vaststellingsbesluit bekend. De mededeling van het definitieve besluit wordt tevens langs elektronische weg gedaan en beschikbaar gesteld (art. 6.14 Bor).

Op de ontwerp-omgevingsvergunning moet tevens het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening worden gevoerd (artikel 6.18 Bor). Indien door Gedeputeerde Staten of de inspecteur een zienswijze is ingediend en deze zienswijze niet volledig is overgenomen, wordt het besluit 6 weken na het besluit omtrent de omgevingsvergunning bekendgemaakt. Tot uiterlijk 6 weken na bekendmaking van het besluit, kan er beroep worden ingesteld bij de sector bestuursrecht van de rechtbank en eventueel hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

5.3

Crisis- en Herstelwet

Op 6 juni 2013 is het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, zesde tranche (Stb. Jaargang 2013, nr. 279) in werking getreden. Via dit wijzigingsbesluit zijn, naast de wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, ook de bijlagen I en II van de Crisis- en herstelwet aangepast. Daarmee zijn ook vergunningen voor productie-installaties voor duurzame energie onder de Crisis- en herstelwet gekomen. De Crisis- en herstelwet is daarmee ook op dit project van toepassing.

Voor het project zijn de procedurele bepalingen van afdeling 2 van de Chw van toepassing. Daarmee is sprake van een vergaande stroomlijning en vereenvoudiging van de besluitvormingsprocessen.

Uitvoerbaarheid

6.1

Economische uitvoerbaarheid

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is opgesteld vanwege het voornemen om 16 energiegebouwtjes en één veldopstelling met zonnepanelen te realiseren. De kosten voor de noodzakelijke onderzoeken voor de voorliggende ruimtelijke onderbouwing zullen door de eigenaren van de objecten worden gedragen. De initiatiefnemer sluit voor het verhaal van kosten, zoals eventuele planschade, een overeenkomst met de gemeente Boarnsterhim.

Zoals hiervoor is aangegeven, is het verhaal van de exploitatiekosten anderszins verzekerd. Een exploitatieplan op grond van de Grondexploitatiewet is dan ook niet noodzakelijk. Dit betekent dat de uitvoerbaarheid van het voorliggende project niet door onvoldoende economische uitvoerbaarheid wordt belemmerd.

6.2

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Overleg

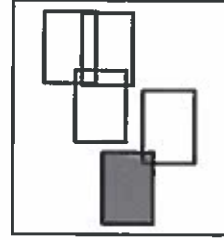
Artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) verplicht om bij de voorbereiding van een omgevingsvergunning overleg te voeren met het Rijk, de provincie en het waterschap. Dit overleg is vormvrij en de betreffende instanties kunnen ook aangeven wanneer overleg niet nodig is.

Ontwerpbesluit

Deze onderbouwing wordt conform afdeling 3.4 Awb ter inzage gelegd.

B i j l a g e n

Bijlage 1:
Overzichtskaarten

Legenda

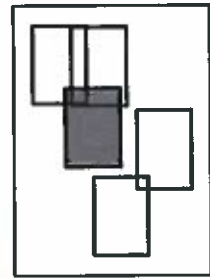
 plangebied

Gemeente Boarnsterhim
Energiestaats Afd. Feanen

Schaal 1:2.000
Blad 1 van 5

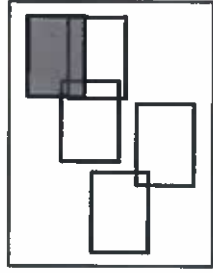
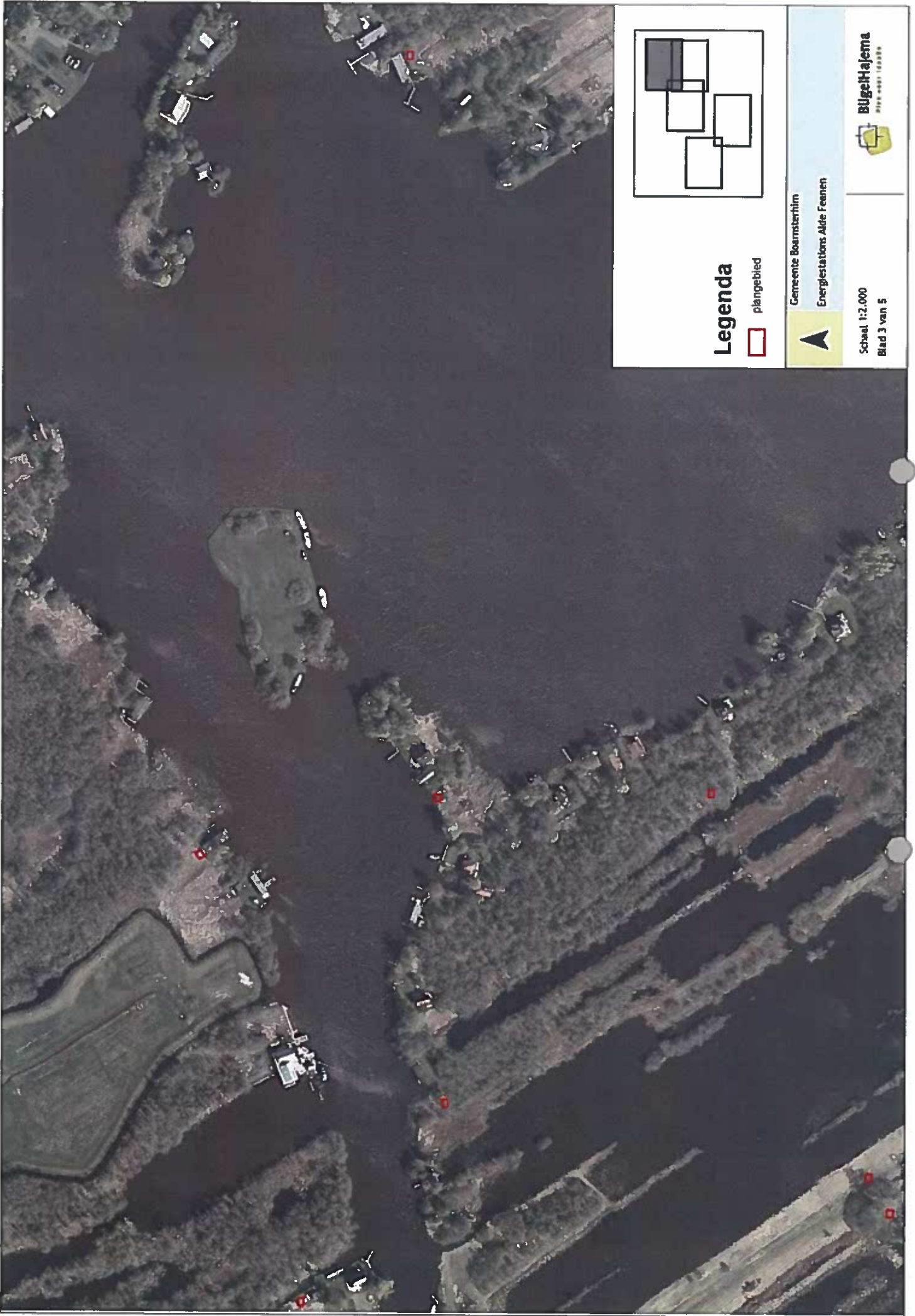
Legenda

 plangebied

 Gemeente Boarnsterhim
Energistations Alde Feanen

Schaal 1:2.000
Blad 2 van 5

 BugelHajema
PROFESSIE 1888-2018

Legenda

 plangebied

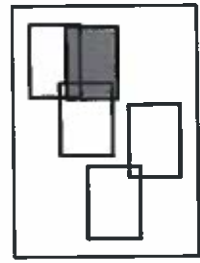
Gemeente Boarnsterhim
Energiestations Alde Feanen

Schaal 1:2.000
Blad 3 van 5

BugelHajema
BUREAU VOOR LEVEN

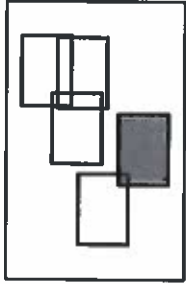
Legenda

□ plangebied

Gemeente Boarnsterhim
Energies ta Lions AIda Feanen

Schaal 1:2.000
Blad 4 van 5

Legenda

 plangebied

Gemeente Boarnsterhim
Energieservice Aldre Feanen

Schaal 1:2.000
Blad 5 van 5

Bijlage 2:

- Convenant met
It Fryske Gea
- Brief bevestiging
afspraken It Fryske Gea

Geachte leden,

It Fryske Gea heeft in januari 2011 besloten mee te werken aan een initiatief van Alliander om, samen met o.a. Vereniging de Princenhof, in goed overleg, te kijken naar een oplossing voor de stroomvoorziening van de recreatiewoningen binnen de clusters C en D. Verder was het doel om voor de vuilwaterlozing van de recreatiewoningen op de boezem, een definitieve oplossing te realiseren met methoden zoals helofytenfilter, IBA-systeem of septictank.

Vereniging de Princenhof is bijzonder blij met deze opstelling van It FG, omdat daarmee de toename van dieselaggregaten in het gebied van de Alde Feanen tegengegaan kan worden en tevens het elektrisch varen mogelijk gemaakt wordt. De vuilwaterlozing kan met de verbeterde energie voorziening op een verantwoorde (in overeenstemming met de wet) wijze worden uitgevoerd.

Vereniging de Princenhof acht het verbeteren van de stroomvoorziening op korte termijn van groot belang, omdat veel leden nu reeds met een nijpend energietekort te maken hebben en nog slechts kort willen wachten op uitvoer van het zonnecellenenergieproject. Vereniging de Princenhof voorziet dat wanneer het project niet voor de zomer van 2013 wordt gerealiseerd, er veel leden zullen afhaken als deelnemer in genoemd project en tot aanschaf van een dieselaggregaat zullen overgaan.

Vereniging de Princenhof zou dit een jammerlijke ontwikkeling vinden.

It FG wil graag tot afspraken komen over hoe om te gaan met de nachtelijke duisternis in de AF. It FG zou wensen dat de bewoners zich zouden kunnen vinden in een algemeen convenant en daar ook naar zouden willen handelen. Als tegenprestatie biedt It FG aan in gevallen dat de bewoners op hun erf geen ruimte of mogelijkheden hebben zonnepanelen, dan wel een IBA, dan wel een helofytenfilter te plaatsen, zij ruimte ter beschikking wil stellen voor plaatsing op het terrein van It FG. Inventarisatie laat zien dat er in circa 10 gevallen sprake van is van behoefte aan plaatsing op terrein van It FG. Het gaat om percelen waar het door de veelheid aan bomen onmogelijk is een plek voor zonnepanelen gevonden kan worden of waar geen ruimte is voor een IBA, septictank of helofytenfilter.

Bij de leden van Vereniging de Princenhof leeft algemeen het gevoel dat in de AF de natuur zo veel mogelijk gespaard dient te worden. Evenals It FG is de Vereniging De Princenhof van mening dat een goede balans tussen natuur en recreatie verzekerd dient te blijven. Dit kan een solide basis zijn om tot afspraken te komen.

Voorlichting over het nut en de wenselijkheid van de nachtelijke duisternis is daarbij van groot belang. It FG heeft hier een duidelijke taak (zie bijlage).

Wanneer de duisternis is ingetreden is het in de AF aardedonker. Deze situatie is volledig in overeenstemming met de wensen van It FG.

Verlichting is slechts gewenst bij aankomst over het water bij het huis. Eenmaal thuis zal niemand behoefte hebben aan elektrische buitenverlichting, al was het maar vanwege de aantrekkingskracht op muggen.

Tot nu is lichtvervuiling voorkomen op basis van de goede wil van de huisjes-en woonbooteigenaren. Verdere voorlichting over de effecten van licht op de natuur is van groot belang. De ongerustheid over seizoensverlenging door verbeterde faciliteiten is ongegrond gebleken. We weten inmiddels dat niet zozeer de faciliteiten de lengte van het seizoen bepalen maar de toestand van de natuur, zodat het verblijf in de AF voor Pasen en na september niet erg aantrekkelijk is.

NB Verlichting met een bewegingsschakelaar helpt ons niet bij het vinden van het huis in de duisternis. De verlichting springt dan immers pas aan als je binnen een paar meter van het lichtpunt bent gekomen.

Om veilig van boot naar huis te komen kan verlichting met bewegingsschakelaar wel uitkomst bieden.

Op twee uitzonderingen na heeft geen van de huisjes of woonarken in de AF significante buiten of steigerverlichting in gebruik. Veel huisjes hebben geen enkel lichtpunt buiten het huis. Een enkeling heeft een klein led-lampje met een eigen zonnepaneel op de kant staan om 's nacht het huis terug te kunnen vinden.

Deze minimale verlichting dient tevens voor de veiligheid bij het aanleggen.

Eigenaren van huisjes waar inmiddels een volwaardige energievoorziening aanwezig is (cluster A en B en delen van C) blijken niet overgegaan te zijn tot het aanleggen van significante buiten- en steigerverlichting.

Vereniging de Princenhof ondersteunt het streven van It FG de nachtelijke duisternis, ook in de toekomst, te koesteren van harte.

In de bijlage licht Germ van der Burg, districtshoofd van It FG toe waarom nachtelijke duisternis zo wenselijk is.

Convenant:

Van de deelnemers aan het energieproject wordt gevraagd de wensen van It FG tav buiten-en steigerverlichting te respecteren en slechts verlichting te gebruiken die noodzakelijk is om het huis te vinden, veilig aan te kunnen leggen en veilig van boot naar huis te kunnen komen.

Waar naar de mening van It FG de mate van verlichting bij de huisjes en woonboten de wensen verwoord in het convenant van It FG te boven gaan zal gericht met de eigenaren gesproken moeten worden. Het gesprek moet aangegaan worden door It FG. Vereniging de Princenhof kan deze gesprekken faciliteren. Het Overlegorgaan van het Nationale Park de AF zou gevraagd kunnen haar invloed in deze aan te wenden. Tevens zal de uitstoot van licht en lawaai vanaf de rondvaartboten aandacht moeten hebben.

Handwritten signature/initials

Toelichting van Germ van der Burg, districtshoofd AF van It Fryske Gea

De waarde van duisternis in NP De Alde Feanen

Duisternis hoort – net als stilte, een onvervuilde bodem en schoon grondwater – tot de meest elementaire natuurkwaliteiten. We moeten er dus zuinig op zijn en proberen dit zo min mogelijk te verstoren, zeker in natuurgebieden. Duisternis 's nachts hoort bij de natuur en is belangrijk voor vooral dieren. Een duisternis zoals in NP De Alde Feanen is in een land als Nederland met een zware 'lichtemissie', zeldzaam. Daarnaast kan overmatige verlichting, vooral in natuurgebieden, al snel leiden tot negatieve effecten op de natuurwaarden

Gevolgen natuurwaarden NP De Alde Feanen

Vervuiling door kunstlicht kan in NP De Alde Feanen leiden tot verschillende reacties bij dieren. De ene diersoort wordt door het licht aangetrokken anderen worden hierdoor juist afgestoten. Bij overdadige verlichting kan het zelfs nadelige gevolgen hebben voor de voortplanting van dieren. Verlichting kan in de Alde Feanen bijvoorbeeld al gauw negatieve effecten veroorzaken aan boven het water jagende vleermuizen zoals de Watervleermuis en Meervleermuis. Vleermuizen hebben de zwaarste beschermde status (Flora- en faunawet en Habitatrictlijn) binnen Nederland en zijn over het algemeen zeer gevoelig voor lichtverstoring. Door verlichting kunnen van deze soorten al snel vliegroutes vanaf de vaste rust- en verblijfplaatsen in o.a. De Feanhoop, Warten, Wergea en Grou verstoord raken. Maar ook jachtbiotoop, bijv. op de Folkertsleat, kan door verlichting verstoord raken.

Ook bij vogels, insecten, vissen en amfibieën is waargenomen dat (buiten)verlichting het gedrag beïnvloedt door desoriëntatie, afstoting en aantrekking. Hun oriëntatie wordt verstoord, waardoor hun energiebalans wordt aangetast. Of ze worden uit hun winterslaap gehouden. Hierdoor neemt de kans op uitputting en sterfte toe. Voor sommige soorten met kleine geïsoleerde populaties kan dit een ernstige bedreiging vormen voor hun voortbestaan. Dieren die worden aangetrokken door licht hebben een grotere kans om ten prooi te vallen aan andere dieren of te worden doodgereden. Andere dieren, die worden afgestoten door licht, kunnen geschikte gebieden rond de lichtbron niet meer gebruiken (bijv. Vleermuizen).

Verder is de Alde Feanen van groot belang voor duizenden trekvogels (van zangvogeltjes tot zwanen). Vooral laag vliegende, in de nacht trekkende vogels kunnen in de war raken door verlichting op hun route (bijv. Gebouwen). Dit kan leiden tot sterven van uitputting of een botsing met een spiegelruit.

Esthetiek

Naast het feit dat donkerte waardevol is voor de natuur is het nachtelijk duister ook vanuit esthetisch oogpunt een waardevolle kwaliteit voor de mens. Een kwaliteit die in een Nationaal Park als De Alde Feanen beschermd en daar waar nodig versterkt moet worden.

Meer informatie over lichthinder en duisternis is bijvoorbeeld te vinden op onderstaande websites.

Vereniging De Princenhof
p/a Willem de Zwijgerlaan 27
2341 EG Oegstgeest

Van Hantsumaweg 17 Oltterterp
Postbus 39244 7N Beuzerewoerd
Telefoon 05120 38 11 18
Telefax 05120 38 29 55
E-mail info@itfryskegea.nl
Website www.itfryskegea.nl
NL17 RABQ 0009 0205 55

Datum : Oltterterp, 10 oktober 2013
Kenmerk : 13-10297-pl
Betreft : elektriciteitsproject Alde Feanen

Geachte heer Fortuin / Beste Bernard,

In navolging van onze brief van 2 september jl. doe ik u dit bericht toekomen. Aanleiding hiervoor is het veldbezoek dat is geweest op 24 september jl. bij de Cubapleats van de familie Kuipers. Tijdens dit veldbezoek hebben Piet de Wit en Germ van der Burg samen met dhr. Kuipers de situatie op het erf van de Cubapleats goed bekeken op mogelijkheden voor plaatsing van zonnepanelen. Dit naar aanleiding van het verzoek van de familie Kuipers.

Hier is uit voort gekomen de afspraak dat It Fryske Gea ook hier kan instemmen met het ter beschikking stellen van ruimte ten behoeve van het plaatsen van zonnepanelen. Er wordt hierbij uitgegaan van een zo laag mogelijke constructie en geen schuur. De voorziene locatie bevindt zich direct ten noorden van het erf van de Cubapleats, naast de bemalingsloot. Het is een locatie die is begroeid met rietruigte en reuzenspringbalsemien. It Fryske Gea-eigendom wordt ter beschikking gesteld onder dezelfde voorwaarden als bij de andere locaties die beschreven staan in de brief van 2 september 2013.

De voorwaarden zijn:

- Dat de Provincie Fryslân als bevoegd gezag instemt en een passende wijze weet te vinden voor de compensatie van de oppervlakte natuur (EHS).
- In deze gevallen dient nader contact tussen It Fryske Gea plaats te vinden over het gebruik en maaien van It Fryske Gea eigendom.
- Op deze locaties mag geen gebruik meer worden gemaakt van een aggregaat en dient er discreet met verlichting te worden omgegaan.
- Het gebruik van It Fryske Gea eigendom in verband met de zonneschuren of stellages en de genoemde afspraken dienen notarieel vastgelegd te worden bij een notaris. Hiervoor dient een recht van opstal te worden gevestigd. Evt. kosten hiervoor zijn voor rekening van de eigenaren van de betreffende recreatiewoningen of woonboten.
- Voor specifieke voorwaarden per geval verwijst ik naar de bijlagen (deze heeft u ontvangen bij de brief van 2 september).

We vertrouwen erop u op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

drs. Henk J. de Vries
directeur van It Fryske Gea

Contactpers. : P.A.M. de Wit
Telefoon : 0512-305859
I.a.a. : G. van der Burg

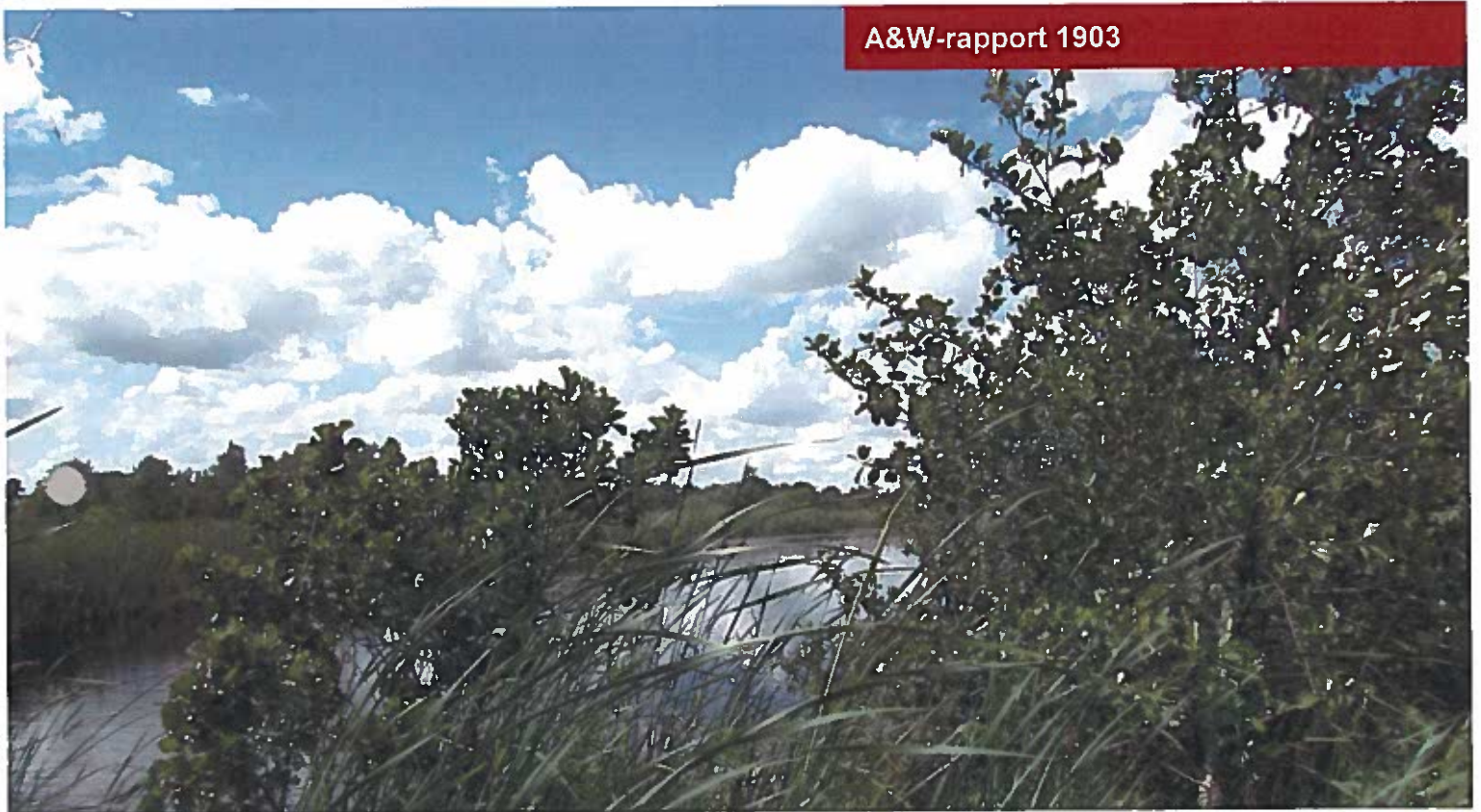
Bijlage 3:
Ecologische rapportage

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Ecologische beoordeling van de plaatsing van zonnepanelen in de Alde Feanen

A&W-rapport 1903

in opdracht van

Vereniging De Princenhof

Ecologische beoordeling van de plaatsing van zonnepanelen in de Alde Feanen

A&W-rapport 1903

O. Stoker

Foto Voorplaat
Landschapsfoto Alde Feanen

O. Stoker 2013

Ecologische beoordeling van de plaatsing van zonnepanelen in de Alde Feanen, 2013. A&W-rapport 1903
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgevers

Vereniging De Princenhof
Izaak Evertslaan 17
6814 JH Arnhem

Uitvoerder

Altenburg & Wymenga
ecologisch onderzoek bv
Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl
www.altwym.nl

Projectnummer
2081zfe

Projectleider
E. van der Heijden

Status
Eindrapport

Autorisatie
R. Strijkstra

Paraaf
R. Strijkstra

Datum
30 september 2013

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Situatieschets en plannen	3
2.1	Huidige situatie en bestaand gebruik	3
2.2	De plannen	3
3	Beschermde natuurwaarden	5
3.1	Beschermde gebieden	5
3.2	Beschermde soorten (Flora- en faunawet)	12
3.3	Samenvatting relevante natuurwaarden	15
4	Effectbepaling en beoordeling	19
4.1	Beschermde gebieden	19
4.2	Beschermde soorten Flora- en faunawet	21
4.3	Samenvattende tabel	22
5	Conclusies	25
5.1	Conclusies m.b.t. gebiedsbescherming	25
5.2	Conclusies m.b.t. soortbescherming	25
	Literatuur	27
	<i>Bijlage 1 Relevante wet- en regelgeving natuur</i>	<i>29</i>
	<i>Bijlage 2 Ontwerp schuur met zonnepanelen</i>	<i>35</i>
	<i>Bijlage 3 Ligging locaties in de Alde Feanen</i>	<i>37</i>

1 Inleiding

Aanleiding

De Vereniging De Princenhof bereidt de plannen voor om bij 17 (recreatie)woningen en woonboten schuurtjes met zonnepanelen te plaatsen. Op dit moment bevindt het project zich in de voorbereidingsfase. In dit kader is ecologisch onderzoek gewenst om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. De Vereniging Princenhof heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven dit onderzoek uit te voeren.

Doel

Het onderzoek dat aan deze rapportage ten grondslag ligt, is een ecologische quickscan. Bij een quickscan worden de (potentieel) aanwezige wettelijk beschermde natuurwaarden in en nabij de planlocaties in kaart gebracht. Vervolgens wordt bepaald of de betreffende natuurwaarden negatieve effecten ondervinden van het bestaande gebruik en wordt dit beoordeeld in het kader van de vigerende ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur) en de Flora- en Faunawet. Voor meer informatie over de ecologische wet- en regelgeving wordt verwezen naar bijlage 1. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel noodzakelijk aanvullend onderzoek.

Inhoud van het rapport

Het rapport is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken.

- **Situatieschets en ontwikkelingen:** in dit hoofdstuk is het onderzoeksgebied afgebakend en beschreven. Tevens is een beschrijving gegeven van de herinrichting (hoofdstuk 2).
- **Relevante natuurwaarden:** in dit hoofdstuk zijn de beschermde natuurwaarden in en nabij het onderzoeksgebied beschreven en is bepaald welke daarvan relevant zijn voor onderhavige beoordeling (hoofdstuk 3).
- **Effectbepaling en beoordeling (hoofdstuk 4):** hier is bepaald wat het effect is van de herinrichting op de relevante natuurwaarden. Op basis van de effectenbepaling is vervolgens een beoordeling gegeven in het kader van de natuurwet- en regelgeving. Ook vervolgacties worden genoemd.
- **Conclusies (hoofdstuk 5):** dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van de beoordeling in het kader van de natuurwetgeving.

Aanpak

Voor hoofdstuk 2 is uitgegaan van de informatie die verstrekt is door de opdrachtgever. Voor het hoofdstuk over de beschermde natuurwaarden (hoofdstuk 3) zijn recente bronnen geraadpleegd (concept Natura 2000-beheerplan, verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. In 2012 zijn door ons bureau twee onderzoeken uitgevoerd in de Alde Feanen (van der Heijden & Stoker 2012; van der Heijden 2012). Het onderzoek van 'van der Heijden & Stoker' (2012) was een soortgelijk onderzoek voor de plaatsing van IBA-systemen bij een deel van de woningen die ook onderdeel zijn van onderhavig plan (van der Heijden & Stoker 2012). De hoofdstukken 4 en 5 zijn vervolgens uitgewerkt aan de hand van de informatie in de hoofdstukken 2 en 3.

Altenburg & Wymenga bv presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of

cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2 Situatieschets en plannen

2.1 Huidige situatie en bestaand gebruik

Bij 17 vakantiehuizen en woonboten worden zonnepanelen geplaatst. Deze recreatiewoningen liggen verspreid over het gebied van de Alde Feanen (zie tabel 2-1 en figuur 2-1). Over het algemeen bestaat elk individueel vakantiehuis uit bestaande bebouwing met daaromheen een erfperceel bestaande uit grasveld of tuin. De omvang van de erfpercelen verschilt per locatie. Veelal zijn ze van het omringende natuurgebied gescheiden door een haag van bomen of struiken, soms gaan de tuinen geleidelijk over in natuur en is er geen duidelijke scheiding tussen natuur en cultuurland. In onderhavige toetsing wordt ervan uitgegaan dat de vakantiehuizen en de woonboten jaarrond gebruikt kunnen worden door de eigenaren.

2.2 De plannen

De plannen bestaan uit de plaatsing van schuurtjes met zonnepanelen bij zestien recreatiewoningen en woonboten. De schuurtjes zijn ongeveer 16 m² en komen op palen te staan (zie bijlage 2). Bij Cuba (no. 4) is er geen sprake van een schuurtje maar van een veldopstelling. Overigens is bij beide systemen het ruimtebeslag wel ongeveer gelijk. De plaatsing van de schuurtjes vindt grotendeels plaats op erfpercelen of soms vlak daarbuiten. De huisjes worden prefab gemaakt in de werkplaats van de aannemer en per boot aangeleverd op de bouwlocatie. Het bouw materiaal bestaat grotendeels uit hardhout. Het dak bestaat uit golfplaten. Er wordt geen verlichting aan de buitenzijde geplaatst, er is wel verlichting in de schuur. Vanuit het schuurtje wordt met de hand een elektriciteitskabel ingegraven naar de woning.

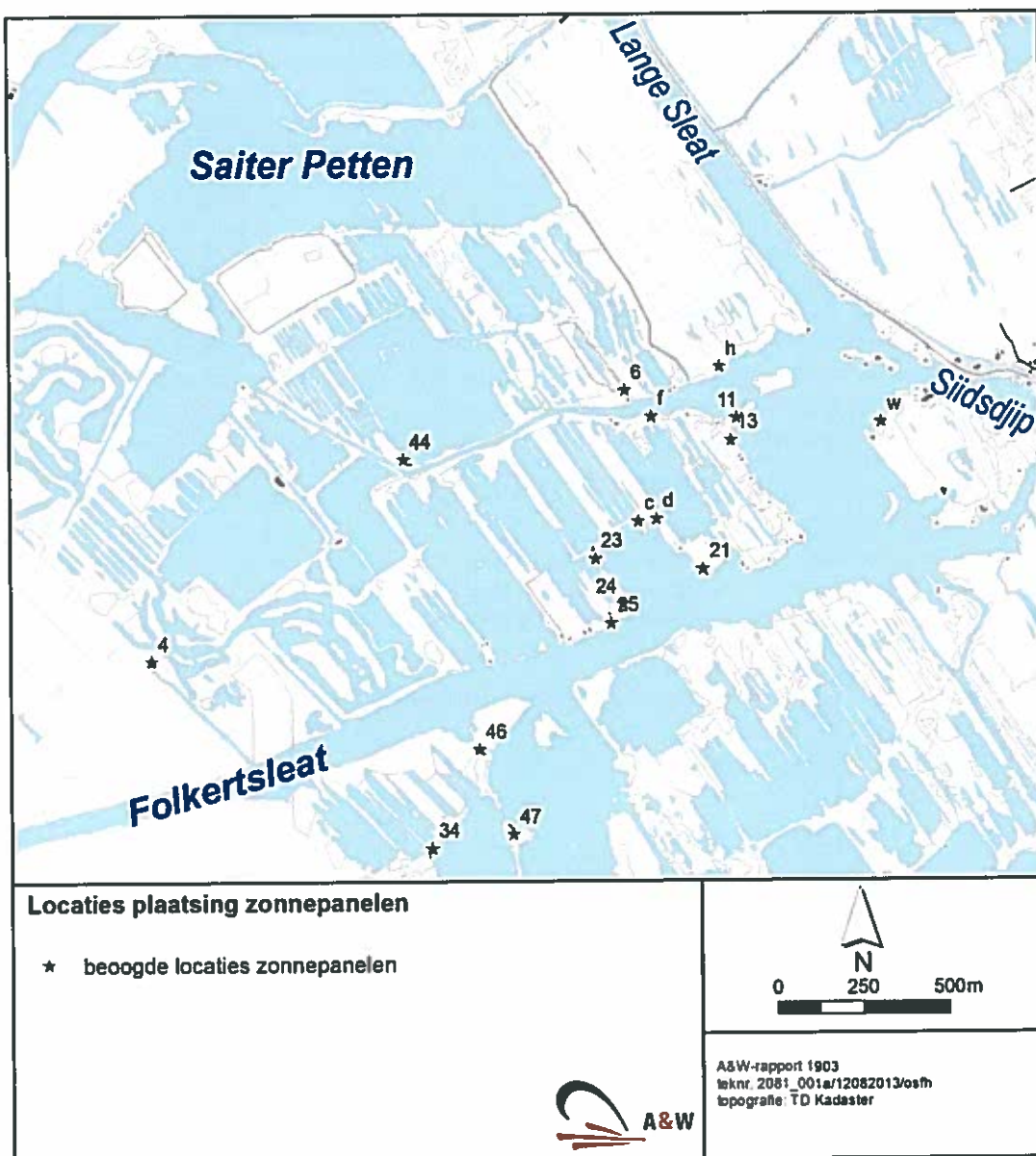
Bij de plaatsing van de huisjes worden geen bomen gekapt. De werkzaamheden worden allemaal met de hand uitgevoerd. De palen worden eerst voorgeboord met de hand en daarna met een handheij in de grond geslagen. Er worden geen grondverzetmachines gebruikt.

De werkzaamheden buiten de tuinen vangen aan rond half februari 2014 (week 8) en worden voor aanvang van het broedseizoen (half maart 2014, week 11) afgerond. De werkzaamheden binnen de tuinen worden afgerond in april (week 17). Daarbij worden de werkzaamheden zo veel mogelijk gefaseerd uitgevoerd, dat wil zeggen dat de locaties één voor één worden afgewerkt. Indien tegelijkertijd aan meerdere locaties wordt gewerkt, dan wordt er voor gezorgd dat dit locaties betreft die bij elkaar in de buurt liggen. Door op deze manier de werkzaamheden te faseren en te clusteren wordt de verstoring zo veel mogelijk geminimaliseerd.

Tabel 2.1 Codering recreatiewoningen waar zonnepanelen geplaatst worden, zie figuur 2-1

No.	Naam
4	Cuba
6	Akkewente
11	Marsicht
13	Pandak
21	Swanneblom
23	Trijntjes Hus
24	Marijke
25	Natuurzicht

No.	Naam
34	Wyldanshiem
44	de Keet
46	Princehof
47	De Koepel
C	Foarste Five
D	Wytlok
F	De Horst
H	Wyldsang
W	de Oetel

Figuur 2.1 – Beoogde locaties plaatsing zonnepanelen in de Alde Feanen. De nummer en letters verwijzen naar de codering van de recreatiewoningen, zoals toegepast in tabel 2.1.

3 Beschermde natuurwaarden

In dit hoofdstuk is een overzicht gegeven van de wettelijk beschermde natuurwaarden die (mogelijk) aanwezig zijn in de planlocaties en de omgeving daarvan. Tevens is van deze natuurwaarden bepaald of zij beïnvloed kunnen worden door de plannen en daardoor relevant zijn voor onderhavige ecologische beoordeling.

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 Natura 2000-gebied

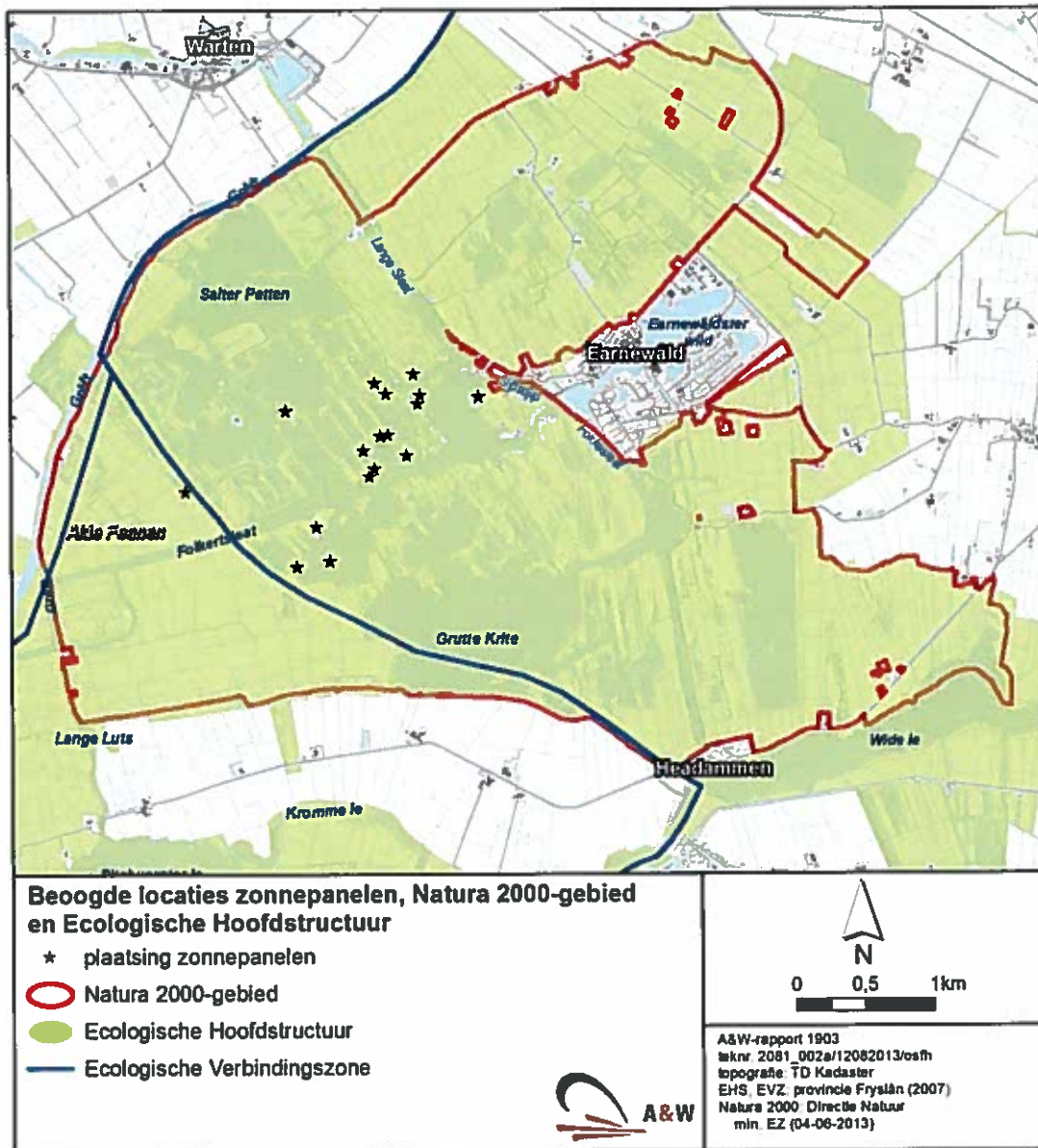
De vakantiehuizen en woonboten waar de zonnepanelen worden geplaatst, zijn gelegen in het Natura 2000-gebied Alde Feanen (figuur 3-1). Dit gebied is voor een aantal specifieke natuurwaarden aangewezen als Natura 2000-gebied. In de tabellen 3.1 t/m 3.3 is aangegeven om welke Natura 2000-waarden het gaat en wat de instandhoudingsdoelen daarvan zijn. In de volgende paragrafen is in het kort een beschrijving gepresenteerd van de aanwezigheid en de verspreiding van de aangewezen natuurwaarden in het Natura 2000-gebied ten opzichte van de planlocaties.

Habitattypen

De Alde Feanen is als Natura 2000-gebied aangewezen voor verschillende habitattypen. Een overzicht hiervan alsmede de instandhoudingsdoelen daarvan zijn aangegeven in tabel 3.1. De ligging van de locaties ten opzichte van de ligging van de habitattypen is bekeken met gebruikmaking van de Natura 2000-habitattypekaart van Plantinga *et al.* (2012). Op basis van deze vergelijking komt naar voren dat er geen habitattypen liggen op de locaties van de zonnepanelen.

Tabel 3.1 - Tabel met Natura 2000-habitattypen waarvoor de Alde Feanen is aangewezen als Natura 2000-gebied. Aangegeven zijn ook de instandhoudingsdoelen voor deze habitattypen. Betekenis van symbolen: > uitbreiding omvang of kwaliteit van het habitatype, = behoud omvang of kwaliteit van het habitatype.

Code	Habitatype	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3150	Meren met Krabbenscheer en fonteinkruiden	=	>
H4010b	Vochtige heiden (laagveengebied)	>	>
H6410	Blauwgraslanden	=	>
H7140b	Veenmosrietlanden	>	>
H7210	Galigaanmoerassen	=	=
H91D0	Hoogveenbossen	>	>

Figuur 3.1 - Ligging van de beschermde gebieden ten opzichte van de locaties waar de zonnepanelen worden geplaatst.

Natura 2000-habitatrichtlijnsoorten

De Alde Feanen is als Natura 2000-gebied aangewezen voor verschillende habitatrichtlijnsoorten. Een overzicht van de betreffende Natura 2000-habitatrichtlijnsoorten en de instandhoudingsdoelen daarvan is aangegeven in tabel 3.2.

Tabel 3-2- Tabel met Natura 2000-habitatrichtlijnsoorten waarvoor de Alde Feanen is aangewezen als Natura 2000-gebied. Aangegeven zijn de instandhoudingsdoelen voor de soorten (zie ontwerpbesluit d.d. 27 november 2006). Betekenis van symbolen: > uitbreiding omvang of kwaliteit van het leefgebied, = behoud omvang of kwaliteit leefgebied.

Code	Soort	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1134	Bittervoorn	=	=	=
H1145	Grote modderkruiper	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163	Rivierdonderpad	=	=	=
H1318	Meervleermuis	=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	>	>	>
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	>	>	> 500 volwassen ind

* Soorten aangegeven met een * zijn prioritaire soorten. Hiervoor geldt een iets andere (strengere) toetsingssystematiek dan bij niet-prioritaire soorten.

Vissen

In de Alde Feanen komen wettelijk beschermde vissen voor, zoals Bittervoorn, Grote modderkruiper, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad. De werkzaamheden vinden plaats op het vasteland en hebben geen effect op vissen. Ook het transport zal niet leiden tot effecten op vissen. Deze soortgroep is daarom niet relevant voor de beoordeling in hoofdstuk 4.

Meervleermuis

In de omgeving van de Alde Feanen bevinden zich verscheidene grote kolonies van Meervleermuizen (Kuijper *et al.* 2006). Deze worden niet beïnvloed door het voornemen. De werkzaamheden vinden overdag plaats. Er worden geen wijzigingen aangebracht aan de elementen die kunnen dienen als foerageergebied of vliegroutes van Meervleermuis. Door de plannen vindt geen aantasting plaats van het leefgebied van Meervleermuis en is deze soort niet relevant voor de beoordeling in hoofdstuk 4.

Noordse woelmuis

In de Alde Feanen komt Noordse woelmuis voor. Deze soort heeft een voorkeur voor rietlanden in boezemland (al of niet licht bemalen) en in mindere mate voor rietlanden van in de winter overstromde zomerpolders. De planlocaties liggen in tuinen en/of in ruigtes vlak nabij de woningen en zijn niet geschikt als verblijfplaats voor Noordse woelmuizen. De plannen veroorzaken geen effecten op Noordse woelmuis en daarom is deze soort niet relevant voor de beoordeling in hoofdstuk 4.

Gevlekte witsnuitlibel

De Gevlekte witsnuitlibel komt op een aantal locaties voor in de Alde Feanen. De soort kan worden aangetroffen in verlandingsvegetaties. De locaties waar de zonnepanelen zijn gepland, zijn niet geschikt als leefgebied voor deze soort. Om deze reden is deze soort niet relevant voor onderhavige beoordeling.

Broedvogels

De Alde Feanen is als Natura 2000-gebied aangewezen voor verscheidene broedvogelsoorten. Een overzicht van de broedvogels en de instandhoudingsdoelen daarvan is aangegeven in tabel 3.3.

Tabel 3-3- Tabel met Natura 2000-broedvogels waarvoor de Alde Feanen is aangewezen als Natura 2000-gebied. Aangegeven zijn ook de instandhoudingsdoelen (zie ontwerpbesluit d.d. 27 november 2006). Betekenis van symbolen: > uitbreiding omvang of kwaliteit van het leefgebied, = behoud omvang of kwaliteit van het leefgebied.

Code	Soort	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling omvang populatie (draagkracht)
A017	Aalscholver	=	=	≥180 paren
A021	Roerdomp	=	=	≥ 4 paren
A029	Purperreiger	>	>	≥20 paren
A081	Bruine kiekendief	>	>	≥20 paren
A119	Porseleinhoen	=	=	≥20 paren
A151	Kemphaan	=	=	≥10 paren
A197	Zwarte stern	>	>	≥40 paren
A292	Snor	=	=	≥40 paren
A295	Rietzanger	=	=	≥800 paren

In figuur 3.2 is de verspreiding van de broedvogels in 2010 (Kleefstra 2010) ten opzichte van de beoogde locaties van de zonnepanelen aangegeven. Uit deze kaart kan worden afgelezen dat in de ruime omgeving van de planlocaties verscheidene Natura 2000-vogels tot broeden komen, zoals Bruine kiekendief, Aalscholver, Roerdomp, Snor en Rietzanger. Van deze soorten zijn de Roerdomp en de Bruine kiekendief gevoelig voor verstoring en komen daarom niet voor nabij de recreatiewoningen (van der Hut *et al.* 2009). Gezien de relatief grote afstand tussen het broedgebied van deze soorten in 2010 en de geplande locaties van de zonnepanelen zullen de werkzaamheden geen effect hebben op deze soorten. De broedkolonie van de Aalscholver ligt ook op ruime afstand van de planlocaties en is daarom niet relevant voor de toetsing. De Rietzanger en Snor hebben hun broedgebied in de omgeving van een aantal planlocaties (zie figuur 3.2). Voor Snor geldt dat deze soort broedt in nat rietland. Omdat de planlocaties niet gepland zijn binnen dit habitat, gaat geen broedgebied van Snor verloren. Rietzanger is een soort die minder kieskeurig is, en broedt ook in (riet)ruigtes. Binnen de planlocaties is in de meeste gevallen geen geschikt broedgebied aanwezig, gezien de ligging in tuinen. Een aantal planlocaties zijn gepland in ruigte dat mogelijk broedgelegenheid biedt voor Rietzanger. Echter, deze plekken zijn suboptimaal gezien de aanwezige (menselijke) verstoring. Bovendien is in de omgeving voldoende geschikt broedgebied voorhanden. Om bovenstaande redenen zijn geen effecten te verwachten op Rietzanger. De plannen veroorzaken geen effecten op de aangewezen broedvogels en daarom is deze soortgroep niet relevant voor de beoordeling in hoofdstuk 4.

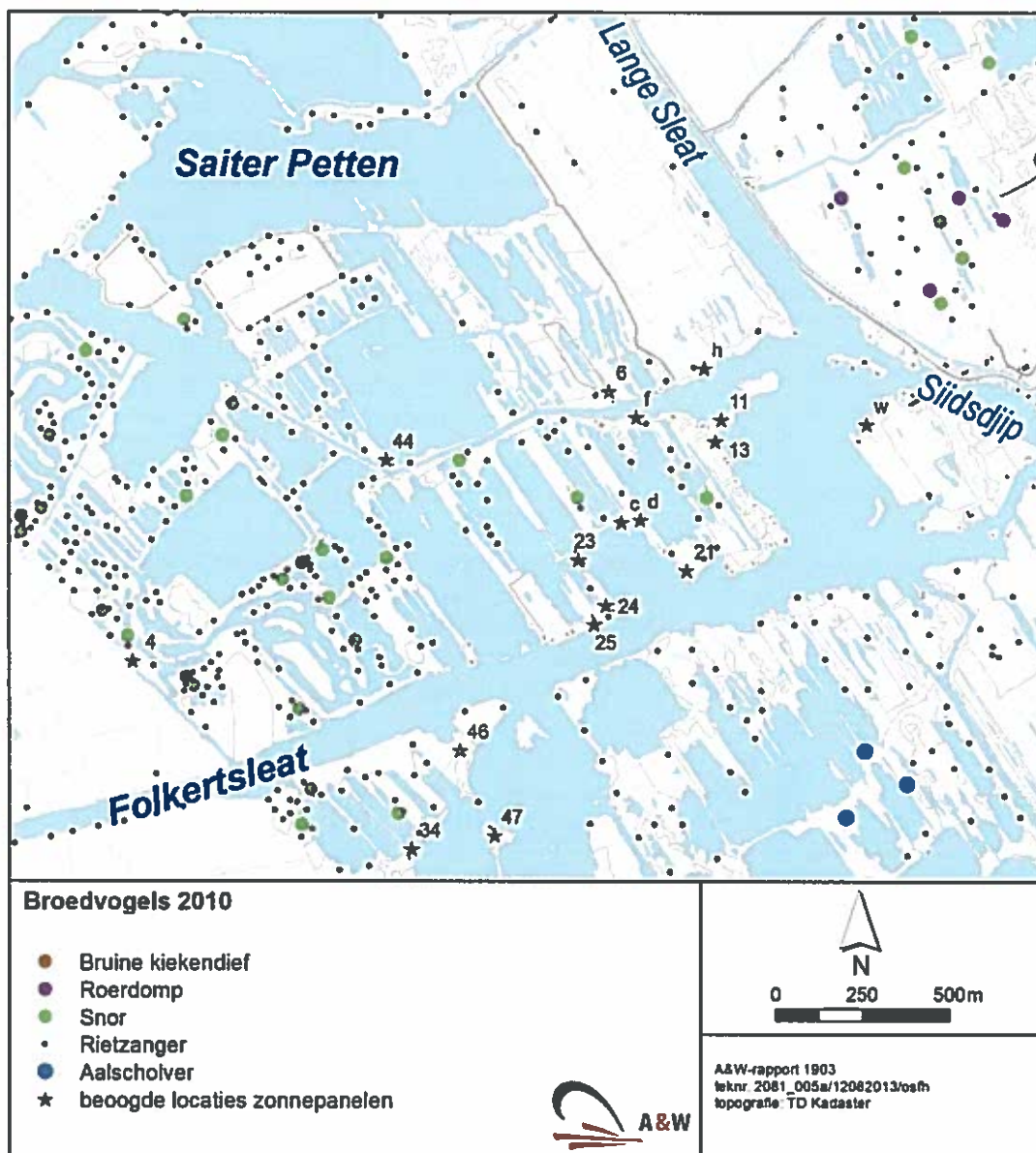
Niet-broedvogels

De Alde Feanen is als Natura 2000-gebied aangewezen voor verscheidene niet-broedvogelsoorten. Een overzicht van deze niet-broedvogels en de instandhoudingsdoelen daarvan is aangegeven in tabel 3.4. Het gebruik van de Alde Feanen door de betreffende vogelsoorten is aangegeven in figuur 3.3.

Aalscholver

Het Natura 2000-gebied Alde Feanen heeft voor de Aalscholver als niet-broedvogel de functie van rust- en foerageergebied. De soort foerageert verspreid over het gebied, wat betekent dat er geen locaties zijn aan te wijzen waar concentraties van dieren aanwezig zijn. Er zijn voor

deze soort voldoende alternatieve locaties om te rusten en foerageren tijdens de werkzaamheden. Deze soort is om bovenstaande redenen niet relevant voor de toetsing in hoofdstuk 4.

Figuur 3.2- Verspreiding nestplaatsen en broedterritoria van Natura 2000-broedvogels in de Alde Feanen ten opzichte van de beoogde locaties voor zonnepanelen (Kleefstra 2010).

Ganzen en Smienten

Kolganzen, Grauwe ganzen, Brandganzen en Smienten overwinteren in het Natura 2000-gebied Alde Feanen. Ze slapen dan op open water in de Jan Durkspolder, Wide Ie en Wide Saiter en foerageren op gras- en bouwland in en rond het Natura 2000-gebied (zie figuur 3.3 en 3.4). De planlocaties liggen daar niet in de buurt, zodat er geen negatieve effecten te verwachten zijn. Deze soorten zijn daarom niet relevant voor de beoordeling in hoofdstuk 4.

Overige eenden

De Krakeend, Wintertaling, Slobeend, Tafeleend, Kuifeend en Nonnetje maken in het voor- en najaar en de winterperiode gebruik van alle open boezemwateren van de meren en de petgaten. Hier wordt gevoerageerd en in luwtezones gerust (figuur 3.3). Sommige soorten (zoals Wintertaling) maken ook gebruik van de periodiek plasdras staande zomerpolders en boezemlanden om te foerageren. Sommige planlocaties zijn gelegen in de nabijheid van deze rust- en foerageergebieden van bovengenoemde eendensoorten. De bouw van de schuurtjes vindt plaats op het vasteland. Er zal daardoor geen grote verstoringe werking zijn op de betreffende eendensoorten. Het transport van de materialen kan mogelijk leiden tot een zeer tijdelijke verstoring maar zal geen effect hebben op de instandhoudingsdoelen van deze soorten. Deze soorten zijn daarom niet relevant voor de beoordeling in hoofdstuk 4.

Grutto

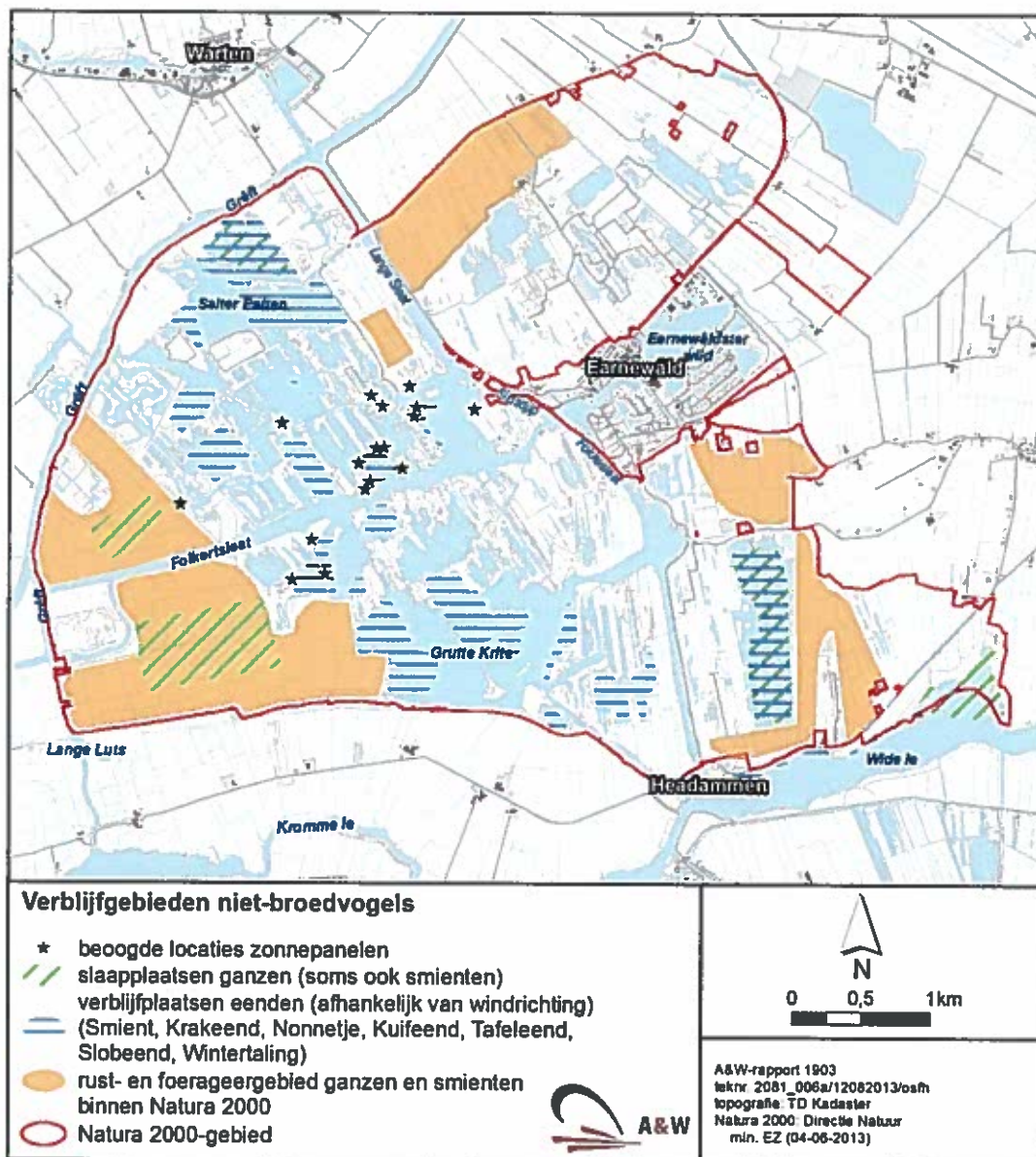
De Grutto gebruikt het Natura 2000-gebied zowel als slaapplaats als foerageergebied, waarbij een sterke voorjaarspiek te zien is in maart. De slaapplaatsen bevinden zich in geïnundeerde zomerpolders en boezemlanden. Ook ondiepe moerasjes kunnen dienst doen als slaapplaats. Als foerageergebied gebruikt de Grutto de geïnundeerde en droogvallende zomerpolders en boezemlanden, alsook de ondiepe moerasjes en winterpolders. Vanwege de aard (veel menselijke activiteit en gesloten gebied) van de planlocaties wordt de Grutto niet binnen of nabij de planlocaties verwacht. Deze soort is dus niet relevant voor de toetsing in hoofdstuk 4.

Tabel 3-4- Tabel met Natura 2000 niet-broedvogels waarvoor de Alde Feanen is aangewezen als Natura 2000-gebied. Aangegeven zijn ook de instandhoudingsdoelen (zie ontwerpbesluit d.d. 27 november 2006). Betekenis van symbolen: > uitbreiding omvang of kwaliteit van het leefgebied, = behoud omvang of kwaliteit leefgebied. ≤ behoud, maar enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van habitatype H4010 vochtige heiden, H6410 blauwgraslanden of H7140 overgangs- en trilvenen is toegestaan, f foerageergebied, s slaapplaats.

Code	Soort	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling omvang populatie (draagkracht)
A017	Aalscholver	=	=	Sg 60 ind.
A041	Kolgans	≤	=	Sg 2.700 ind. (f+s)
A043	Grauwe gans	≤	=	Sg 280 ind. (f+s)
A045	Brandgans	≤	=	Sg 430 ind. (f), gsm 6 100 ind. (s)
A050	Smient	≤	=	Sg 2.700 ind. (f+s)
A051	Krakeend	=	=	Sg 120 ind. (f)
A052	Wintertaling	=	=	Sg 140 ind. (f)
A056	Slobeend	=	=	Sg 140 ind. (f)
A059	Tafeleend	=	=	Sg 90 ind. (f)
A061	Kuifeend	=	=	Sg 470 ind. (f)
A068	Nonnetje	=	=	Sg 30 ind. (f)
A156	Grutto	=	=	Sg 80 ind (f), gsm 880 ind. (s)

3.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

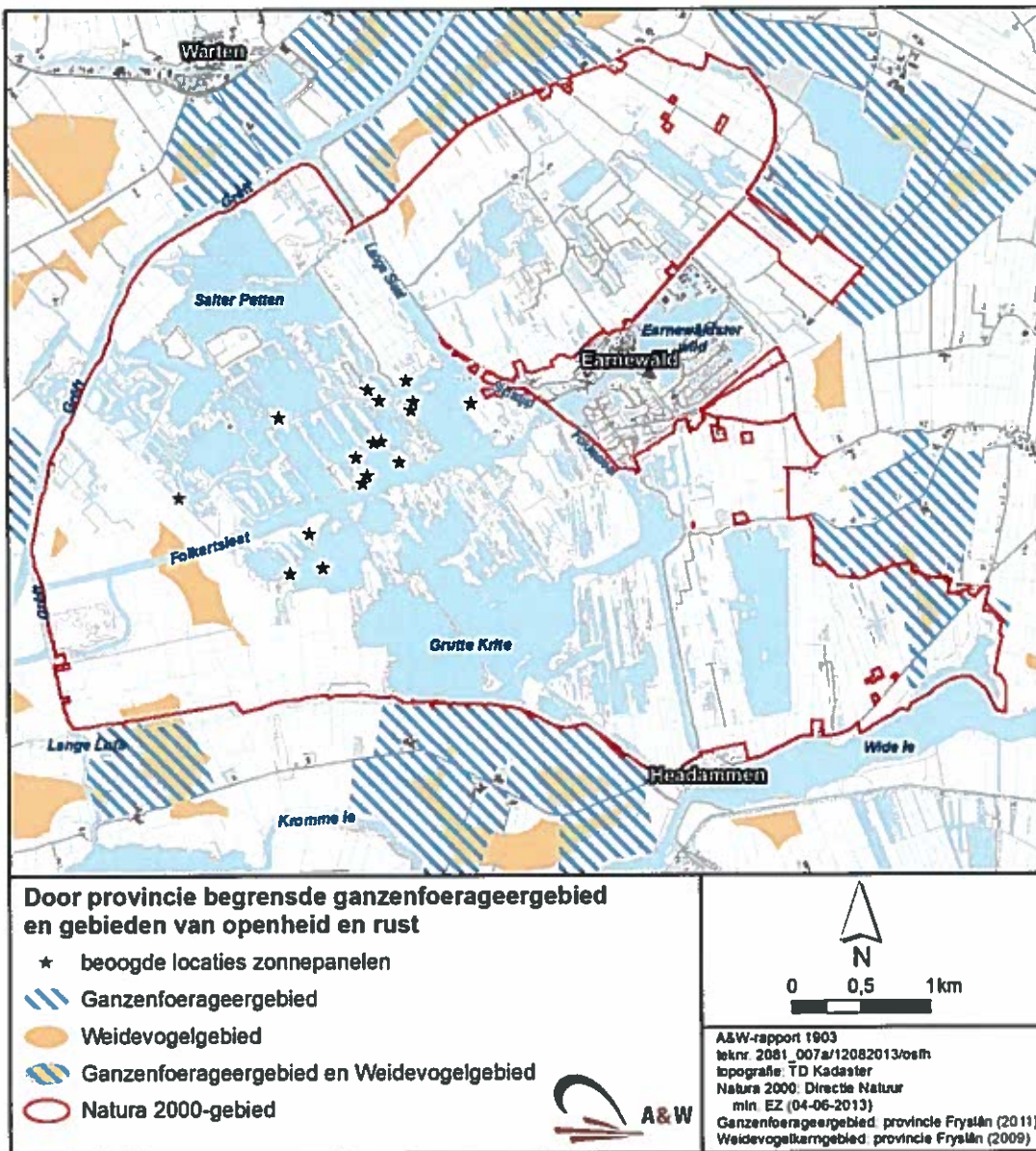
De Alde Feanen maakt onderdeel uit van de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur (www.fryslan.nl; zie figuur 3.1). De Natura 2000-waarden, zoals hierboven beschreven, en de beschermde Flora- en faunawetsoorten uit paragraaf 3.2 kunnen hierbij worden aangemerkt als wezenlijke waarden voor de PEHS. Dit geldt ook voor de aspecten rust, duisternis, openheid van het gebied, peildynamiek, waterkwaliteit en waterkwantiteit. In het gebied liggen ook enkele Ecologische verbindingzones (zie figuur 3.1).

Figuur 3.3. Ligging van de belangrijkste slaap- en foerageerplaatsen van aangewezen niet-broedvogels (ganzen en eenden) in het Natura 2000-gebied Alde Feanen.

3.1.3 Overige gebiedsbescherming

Behalve door de hierboven beschreven wet- en regelgeving kunnen gebieden ook worden beschermd ten aanzien van natuurwaarden via andere regelgeving. In dit geval gaat het om de aanwezigheid van door de provincie Fryslân aangewezen ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden in de omgeving van het Natura 2000-gebied (figuur 3.4). De werkzaamheden vinden niet plaats in een gebied dat is aangewezen als Ganzenfoerageergebied of gebied van openheid en rust (weidevogelgebied). De afstand tussen de planlocaties en deze gebieden is groot genoeg om ervan uit te gaan dat geen verstoring op zal treden. Eventuele rustplaatsen op het water zullen niet worden verstoord omdat alleen overdag wordt gewerkt.

Figuur 3.4. Ligging van de door de provincie aangewezen ganzenfoerageergebied en gebieden van openheid en rust binnen en buiten het Natura 2000-gebied Alde Feanen.

3.2 Beschermde soorten (Flora- en faunawet)

Naast de Natura 2000-habitattypen en -soorten kunnen in de Alde Feanen ook planten- en diersoorten voorkomen die beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet. Hieronder is per soortgroep besproken welke wettelijk beschermde soorten er (kunnen) voorkomen.

3.2.1 Planten

De schuurtjes met zonnepanelen worden voornamelijk geplaatst op erfpercelen waar nauwelijks natuurlijk gevormde vegetaties voorkomen. Andere beoogde locaties vinden plaats in ruigtes waar vanwege voedselrijke omstandigheden geen beschermde plantensoorten

worden verwacht. De zonnepanelen worden niet aangelegd in kwetsbare Natura 2000-habitattypen (zie paragraaf 3.1.1 en 4.1.1), zodat er ook geen kwetsbare of wettelijk beschermde plantensoorten worden aangetast. Planten zijn derhalve niet relevant voor de toetsing in hoofdstuk 4.

3.2.2 Ongewervelde diersoorten

In de Alde Feanen komen verschillende zwaar beschermde libellensoorten voor, waaronder Gevlekte witsnuitlibel en Groene glazenmaker. De aanwezigheid en verspreiding van de Gevlekte witsnuitlibel is beschreven in paragraaf 3.1.1. De Groene glazenmaker kan nabij de planlocaties worden aangetroffen vanwege de aanwezigheid van Krabbenscheervelden. Door de plannen gaat geen voortplantingsgebied van Groene glazenmaker verloren. Er zijn daarom geen effecten op Groene glazenmaker te verwachten. Andere beschermde ongewervelde diersoorten worden niet op de planlocaties verwacht, omdat deze niet voldoen aan de ecologische eisen van de betreffende soorten (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al.* 2004, Timmermans *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS *et al.* 2007, Bouwman *et al.* 2008).

3.2.3 Vissen

De vissoorten die in de Alde Feanen voorkomen en beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet, zijn ook kwalificerend voor het Natura 2000-gebied. De aanwezigheid en de verspreiding van deze soorten zijn beschreven in paragraaf 3.1.1.

3.2.4 Amfibieën

Uit verspreidingsgegevens van amfibieën blijkt dat in de omgeving van de planlocaties een aantal licht beschermde soorten voorkomt, zoals Bruine kikker, Gewone pad, Bastaardkikker en Kleine watersalamander (Creemers & Van Delft 2009, Van Delft *et al.* 2011). Hoogstwaarschijnlijk maken de planlocaties deel uit van het leefgebied van enkele van deze licht beschermde amfibieënsoorten.

De zwaar beschermde Heikikker komt voor in de Alde Feanen. De Heikikker heeft een voorkeur voor plaatsen met een hoge grondwaterstand. Deze soort komt voor in veenweidegebieden, in de verlandingszone van grotere wateren, in natte heidegebieden en in (Elzen)broekbossen (Nöllert & Nöllert 2001). De planlocaties zijn ongeschikt als voortplantingsplaats. Wel kunnen de locaties worden gebruikt als foerageergebied.

3.2.5 Reptielen

In de Alde Feanen zijn geen waarnemingen bekend van reptielen (Creemers & Van Delft 2009, Van Delft *et al.* 2011).

3.2.6 Vogels

De percelen met de planlocaties grenzen veelal aan het water. In de oevers nabij de planlocaties komen algemene watervogels tot broeden, zoals Grauwe gans, Fuut en Meerkoet, terwijl in de bosschages rondom de woningen algemene bosvogels tot broeden kunnen komen, zoals Merel, Boomkruiper, Pimpelmees, Matkop en Zwartkop. In de omgeving van de planlocaties kunnen eventueel nesten aanwezig zijn van Buizerd en Havik (www.waarneming.nl, Kleefstra 2010). De verspreiding van de vogelsoorten waarvoor de Alde Feanen is aangewezen als Natura 2000-gebied, is al aan de orde geweest in paragraaf 3.1.1.

3.2.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in tabel 3 van de AmvB en in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten geldt sinds 26 augustus 2009, dat een ontheffing op basis van het wettelijke belang 'Ruimtelijke ontwikkeling' niet meer wordt verleend. Bij mogelijke conflicten met de Flora- en faunawet moeten daarom zoveel mogelijk maatregelen worden getroffen om negatieve effecten tegen te gaan. Om deze redenen wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten komen in de volgende paragraaf aan bod.

Volgens verspreidingsgegevens van vleermuizen komen in de Alde Feanen zes vleermuissoorten voor (Limpens *et al.* 1997, Melis 2012). Deze zijn: Meervleermuis, Watervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Rosse vleermuis.

Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang (kunnen) zijn. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder worden deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen of bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. In de omgeving van de planlocaties staan stenen gebouwen die geschikt zijn voor vleermuizen, maar waar geen werkzaamheden aan worden gepleegd. Om deze redenen gaan door de plannen geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren.

Foerageergebied

In de Alde Feanen is in principe geschikt foerageergebied aanwezig voor alle bovengenoemde vleermuissoorten.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken vleermuizen meestal gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige structuren, zoals sloten, kanalen, bomenrijen en huizenblokken. In de Alde Feanen kunnen op verschillende plaatsen vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn, zoals watergangen (voor Meervleermuis §3.1.1 en Watervleermuis) en routes van overige vleermuissoorten die veelal langs opgaande begroeiing vliegen.

3.2.8 Overige zoogdiersoorten

In de omgeving van de planlocaties komen enkele beschermde zoogdiersoorten voor. Hieronder wordt per beschermingscategorie besproken welke soorten dit zijn.

Licht beschermde soorten

De door de Flora- en faunawet licht beschermde zoogdiersoorten zijn algemeen voorkomende soorten, zoals Egel, Mol Haas, Vos, Bunzing, Hermelijn en diverse muizensoorten (Melis 2012). Het hele gebied van de Alde Feanen kan voor deze soorten geschikt leefgebied vormen. Door het eilandkarakter van vele planlocaties zullen echter verscheidene van deze soorten ontbreken.

Middelzwaar beschermde soorten

In de Alde Feanen en de omgeving komen geen middelzwaar beschermde zoogdiersoorten voor, met uitzondering van de Steenmarter (zoogdieratlas.nl, Melis 2012). De Steenmarter heeft zich de afgelopen jaren steeds meer in westelijke richting verspreid over Nederland. Volgens de meest recente verspreidingsgegevens wordt deze soort ook waargenomen in de omgeving van Earnewâld (Melis 2012). Er zijn geen verblijfplaatsen van Steenmarter aanwezig binnen de planlocaties. Hoogstwaarschijnlijk maken één of meer planlocaties deel uit van foerageergebied van deze soort.

Zwaar beschermde soorten

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de Alde Feanen verscheidene zwaar beschermde zoogdiersoorten voorkomen, namelijk Noordse woelmuis, Waterspitsmuis, Otter en Boomarter (Melis 2012, zoogdieratlas.nl).

Noordse woelmuis

De Noordse woelmuis is als Natura 2000-soort aangewezen voor de Alde Feanen. In paragraaf 3.1.1. is de verspreiding van deze soort in de Alde Feanen al aan de orde gekomen.

De Waterspitsmuis

De Waterspitsmuis leeft vooral in natte biotopen, zoals plas-drasgebieden, zomerpolders en boezemlandstroken. Deze soort kan op verschillende plaatsen voorkomen in de natte natuurgebieden en in kwelpolders met sloten met vegetatierijke oevers. De werkzaamheden vinden niet plaats in geschikt habitat van Waterspitsmuis. Deze soort wordt niet binnen de beoogde planlocaties verwacht.

Otter

In de Alde Feanen komt de Otter voor. Deze soort rust overdag op oevers met een hoge bedekking van oevervegetatie, zoals Riet. Deze soort wordt niet of nauwelijks in de directe omgeving van de planlocaties verwacht door de hoge mate van (menselijke) verstoring.

Boomarter

In de moerasbossen van de Alde Feanen komt de Boomarter voor. Deze dieren hebben zich waarschijnlijk recent voortgeplant in een nestkast (bron: www.fryskegea.nl). Enkele van de planlocaties maken mogelijk deel uit van foerageergebied van Boomarter. Omdat de plannen geen kap van bomen omvatten, gaan geen verblijfplaatsen van deze soort verloren.

3.3 Samenvatting relevante natuurwaarden

Op basis van dit hoofdstuk is in tabel 3.5 op een rij gezet welke wettelijk beschermde natuurwaarden in de omgeving van de planlocaties (mogelijk) voorkomen. Daarnaast is aangegeven of de betreffende natuurwaarden kunnen worden beïnvloed door de realisatie van de schuurtjes met zonnepanelen en daardoor relevant zijn voor het vervolg van deze beoordeling. Voor deze natuurwaarden (gebieden en soorten) wordt in het volgende hoofdstuk bepaald welke effecten zij (kunnen) ondervinden en wordt beoordeeld hoe dit zich verhoudt tot de ecologische wet- en regelgeving. De overige natuurwaarden komen (naar verwachting) niet voor bij de vakantiewoningen en/of ondervinden geen negatieve invloed de plannen. Op deze natuurwaarden wordt in deze rapportage niet meer teruggekomen.

Tabel 3-5- Overzicht van wettelijk beschermde natuurwaarden in de nabije omgeving van de vakantiewoningen. Van de natuurwaarden wordt aangegeven of zij aanwezig zijn in de (ruime) omgeving van de vakantiewoningen, de relevante wet- en regelgeving en of de betreffende natuurwaarde relevant is voor onderhavige beoordeling. Aanwezigheid: + = aanwezig, - = afwezig, (+) = mogelijk aanwezig gezien biotoop en verspreiding, maar niet vastgesteld, (f) = mogelijk foeragerend, (v) mogelijk vliegroute. Beschermingsregime: Nb-wet = Natuurbeschermingswet 1998, Ffw = Flora- en faunawet, waarbij 1 = licht beschermd, 2 = middelzwaar beschermd en 3 = zwaar beschermd.

Natuurwaarden	Aanwezig in ruime omgeving	Aanwezig in directe omgeving	Beschermingsregime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Natura 2000-waarden				
<i>Habitattypen</i>			NB-wet	
Meren met Krabbenscheer	+	-		Nee
Vochtige heiden	+	-		Nee
Blauwgraslanden	+	-		Nee
Veenmosrietlanden	+	+		Ja
Galigaanmoerassen	+	-		Nee
Hoogveenbossen	+	-		Nee
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>			NB-wet	
Bittervoorn	+	-		Nee
Grote modderkruiper	+	-		Nee
Kleine modderkruiper	+	-		Nee
Rivierdonderpad	+	-		Nee
Meervleermuis	+	-		Nee
Noordse woelmuis	+	-		Nee
Gevlekte witsnuitlibel	+	-		Nee
<i>Broedvogels</i>			NB-wet	
Aalscholver	+	-		Nee
Roerdomp	+	-		Nee
Purperreiger	+	-		Nee
Bruine kiekendief	+	-		Nee
Porseleinhoen	+	-		Nee
Kemphaan	+	-		Nee
Zwarte stern	+	-		Nee
Snor	+	-		Nee
Rietzanger	+	-		Nee
<i>Niet-broedvogels</i>			NB-wet	
Aalscholver	+	-		Nee
Ganzen (o.a. Grauwe gans, Kolgans, e.d.)	+	-		Nee
Eenden (o.a. Krakeend, Wintertaling, e.d.)	+	-		Nee
Grutto	+	-		Nee
Ecologische Hoofdstructuur en verbindingzones	+	+	Nota Ruimte	Ja

Natuurwaarden	Aanwezig in ruime omgeving	Aanwezig in directe omgeving	Beschermings-regime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Ganzenfoerageergebieden	+	-	Streekplan	Nee
Gebieden van openheid en rust (tbv weidvogels)	+	-	Streekplan	Nee
Beschermde soorten				
Planten	+	-	Ffw 1-2	Nee
Gevlekte witsnuitlibel	+	-	Ffw 3	Nee
Groene glazenmaker	+	-	Ffw 3	Nee
Vissen	+	-	Ffw 2-3	Nee
Licht beschermde amfibieënsoorten (§3 2.4)	+	(+)	Ffw 1	Ja
Heikikker	+	(f)	Ffw 3	Ja
Reptielen	-	-	Ffw 2-3	Nee
Vogels	+	+	Ffw	Ja
Vleermuizen	+	(f,v)	Ffw 3	Ja
Licht beschermde zoogdiersoorten (§3 2.8)	+	(+)	Ffw 1	Ja
Steenmarter	+	(f)	Ffw 2	Ja
Noordse woelmuis	+	-	Ffw 3	Nee
Waterspitsmuis	+	-	Ffw 3	Nee
Otter	+	-	Ffw 3	Nee
Boommarter	+	(f)	Ffw 3	Ja

4 Effectbepaling en beoordeling

Op basis van het overzicht van de beschermde natuurwaarden (hoofdstuk 3), zijn in dit hoofdstuk de effecten van het voornemen op de beschermde natuurwaarden beschreven. Hierbij is onderscheid gemaakt in de volgende type werkzaamheden:

- Het transporteren van de materialen ten behoeve van de plaatsing van de schuurtjes met zonnepanelen. Dit zal plaatsvinden vanuit Earnewâld over water.
- Het bouwen van de schuurtjes met zonnepanelen. Dergelijke werkzaamheden vinden overdag plaats.

Hieronder zijn per natuurwaarde de effecten verder uitgewerkt. Verder zijn in dit hoofdstuk de effecten beoordeeld in het kader van de verschillende vormen van natuurwetgeving.

4.1 Beschermde gebieden

4.1.1 Natuurbeschermingswet: Voortoets

Effecten en beoordeling Natura 2000-habitattypen

Het grootste deel van de locaties ligt binnen de begrenzing van een tuin of in aangrenzende rietruigte. Dit geldt ook voor de smalle strook grond waarin de elektriciteitskabel wordt gelegd. Hier liggen geen Natura 2000-habitattypen (Plantinga *et al.* 2012). Er is daarom geen sprake van dat Natura 2000-habitattypen verloren gaan. Er zijn hier geen knelpunten met de Natuurbeschermingswet. Met betrekking tot de overige beschermde Natura 2000-waarden geldt dat hierop geen effecten zijn te verwachten (zie hoofdstuk 3), zodat ook hier geen knelpunten zijn met de Natuurbeschermingswet.

De initiatiefnemer wordt wel geadviseerd om in het kader van de Natuurbeschermingswet een verklaring van geen bedenkingen aan te vragen bij de Provincie Fryslân.

4.1.2 Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

In onderstaande tabel 4.1 is aangegeven hoe elke locatie zich verhoudt tot de EHS. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden:

1. De bouwplek ligt binnen een perceel dat conform de planologische EHS-kaart van de provincie Fryslân (zie www.fryslan.nl) is geëxclaveerd. Hier is met betrekking tot het beschermingsregime van de EHS geen knelpunt.
2. De bouwplek ligt binnen een erfperceel met tuin, in alle gevallen een grasveld. Hier gaat geen natuur verloren, is er geen aantasting van de wezenlijke waarden en derhalve geen knelpunt met het beschermingsregime van de EHS.
3. De bouwplek ligt buiten een tuin in de EHS. Het gaat hier in bijna alle gevallen om rietruigte dat grenst aan een tuin, in veel gevallen een grasveld. Hier gaat een beperkt areaal (maximaal 25 m²) EHS verloren en is er mogelijk een knelpunt met betrekking tot het beschermingsregime van de EHS.

Bij punt 2 en 3 moet nog wel worden aangetekend dat in de praktijk veel gevallen de grenzen tussen tuin en natuur tamelijk onduidelijk zijn. Soms gaat natuur geleidelijk over in tuin. In

andere gevallen verschuiven de grenzen af en toe, naar gelang het maairegime dat door de bewoner wordt gehanteerd.

Tabel 4.1- ligging van de locaties ten opzichte van de EHS

No.	Naam	Relatie tot EHSS
4	Cuba	Lokatie in EHS (rietruigte)
6	Akkewente	Lokatie in tuin (rommelhoekje)
11	Marsicht	Lokatie geëxclaveerd = geen EHS
13	Pandak	Buiten tuin in EHS (rietruigte)
21	Swanneblom	Geëxclaveerd = geen EHS
23	Trijntjes Hus	Lokatie in tuin
24	Marijke	Lokatie geëxclaveerd = geen EHS
25	Natuurzicht	Lokatie geëxclaveerd = geen EHS
34	Wyldlanshiem	Lokatie in EHS (rietruigte)
44	de Keet	Lokatie geëxclaveerd = geen EHS
46	Princehof	Lokatie in tuin
47	De Koepel	Op plaats waar reeds zonnepanelen staan; geen knelpunt met EHS
c	Foarste Five	Lokatie in tuin
d	Wytlok	Lokatie in EHS (rietland)
f	De Horst	Lokatie in EHS (overhoekje, maar er verdwijnen bomen uit de EHS)
h	Wyldsang	Lokatie in EHS (rietruigte)
w	de Oetel	Lokatie geëxclaveerd = geen EHS

Uit de tabel komt naar voren dat er op 6 locaties mogelijk knelpunten met de EHS aanwezig zijn. Het gaat om Cuba (4), Pandak (13), Wyldlanshiem (34), Wytlok (d), De Horst (f) en Wyldsang (h). Indien hier wordt gebouwd, dan gaat een beperkt areaal rietruigte verloren dat binnen de EHS ligt. In die zin is er hier een beperkt oppervlakteverlies van de EHS. Uit de toetsing aan de NB-wet (zie paragraaf 4.1.1.) en toetsing aan de Flora- en faunawet (zie volgende paragraaf 4.2) komt naar voren dat er verder geen ecologische effecten zijn te verwachten als gevolg van de plannen, mits er een aantal maatregelen worden genomen. Deze maatregelen worden in de betreffende paragrafen verder toegelicht. Er is derhalve verder geen aantasting van de wezenlijke waarden van de EHS. Met betrekking tot de strook grond waarin de elektriciteitskabel wordt gelegd, is er geen knelpunt met het beschermingsregime van de EHS, aangezien na het graven van de geul deze weer relatief snel zal dichtgroeien.

De Provinsje Fryslân heeft voorgesteld om het verlies aan oppervlak EHS financieel te laten compenseren door de initiatiefnemer. Hierover zal de initiatiefnemer nog in overleg treden met het bevoegd gezag. Daarbij telt als compensatie het milieuvoordeel dat gehaald wordt door de bestaande dieselgeneratoren, die nu gebruikt worden voor stroomopwekking, te vervangen door duurzame energiebronnen. Daarnaast wordt aanbevolen om de huisjes te gebruiken om vleermuiskasten, vogelkasten of boomarterkasten aan op te hangen. Hiermee worden extra verblijfsmogelijkheden voor allerlei soorten dieren gecreëerd.

4.2 Beschermde soorten Flora- en faunawet

4.2.1 Amfibieënsoorten

Licht beschermde amfibieënsoorten

De planlocaties maken mogelijk deel uit van het leefgebied van enkele licht beschermde amfibieënsoorten. Voor licht beschermde soorten geldt bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. De werkzaamheden veroorzaken daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde amfibieënsoorten binnen en nabij de planlocaties.

Zwaar beschermde amfibieënsoorten (Heikikker)

Mogelijk maken enkele planlocaties deel uit van het foerageergebied van Heikikker. De verstoring door de werkzaamheden is echter tijdelijk. Bovendien is het oppervlak geschikt foerageergebied dat verloren gaat te verwaarlozen ten opzichte van het beschikbare foerageergebied. Om bovenstaande redenen veroorzaken de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van Heikikker.

4.2.2 Vogels

In en nabij de planlocaties kunnen vogelsoorten tot broeden komen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is een afdoende optie. Een alternatief is om versturende werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven. Mochten er toch vogels tot broeden komen en worden verstoord door de werkzaamheden, dan ontstaat een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de werkzaamheden worden gestaakt tot na de broedperiode.

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten, die indicatief is en niet uitputtend. Van de soorten die op deze lijst staan kunnen in of nabij de planlocaties nestplaatsen aanwezig zijn van Buizerd en Havik. Uit een veldinspectie komt naar voren dat door de plannen geen nestplaatsen verloren gaan van jaarrond beschermde soorten.

Samenvattend

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels, mits broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten niet worden verstoord.

4.2.3 Vleermuizen

Foerageergebied

De gehele Alde Feanen zijn in principe geschikt als foerageergebied voor een aantal in §3.2.7 genoemde vleermuissoorten. De werkzaamheden vinden overdag plaats wanneer vleermuizen inactief zijn. Door de aanleg van de schuurtjes gaat mogelijk een klein oppervlakte geschikt foerageergebied verloren. Dit is echter verwaarloosbaar en er is voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar in de omgeving van de planlocaties. Om deze redenen mag worden geconcludeerd, dat de functionele leefomgeving van de (in de omgeving) mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied gewaarborgd blijft.

Vliegroutes

Mogelijk zijn vliegroutes van vleermuizen aanwezig in de omgeving van de planlocaties, zoals watergangen en opgaande begroeiingen. Door de werkzaamheden zullen dergelijke lijnvormige landschapsstructuren niet worden aangetast. De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen.

Samenvattend

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen.

4.2.4 Overige zoogdiersoorten

Licht beschermde zoogdiersoorten

De planlocaties maken mogelijk deel uit van het leefgebied van enkele licht beschermde zoogdiersoorten. Voor licht beschermde soorten geldt bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. De werkzaamheden veroorzaken daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten.

Middelzwaar beschermde zoogdiersoorten (Steenmarter)

Zoals in hoofdstuk 3 is beschreven maken de planlocaties mogelijk deel uit van het leefgebied van Steenmarter. De planlocaties kunnen na aanleg van de schuurtjes weer functioneren als delen van het foerageergebied. De plannen veroorzaken om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van Steenmarter.

Zwaar beschermde zoogdiersoorten (Boommarter)

De planlocaties maken mogelijk deel uit van foerageergebied van Boommarter. Er vindt geen aantasting van het leefgebied van deze soort plaats, om die reden veroorzaken de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van Boommarter.

4.3 Samenvattende tabel

De effectbepaling en beoordeling die in dit hoofdstuk is beschreven, is samengevat in tabel 4.1. In de tabel is per relevante natuurwaarde weergegeven of deze negatieve effecten ondervindt en of daardoor een conflict is met de betreffende ecologische wet- en regelgeving. Tevens is aangegeven of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Tabel 4-1-Overzicht van de effectbepaling van de beoogde ingreep op de relevante wettelijk beschermde natuurwaarden en de beoordeling in het kader van de betreffende ecologische wet- en regelgeving. Daarnaast is weergegeven of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Wettelijk beschermde natuurwaarde	Negatieve effecten	Conflict wet- en regelgeving	Vervolgstappen
Natura 2000-waarden	Nee	Nee	Nee
Ecologische Hoofdstructuur	Mogelijk	Mogelijk	Compensatie in overleg met de Provinsje Fryslân
Beschermde soorten			
Licht beschermde amfibieënsoorten	Nee	Nee	Nee
Heikikker	Nee	Nee	Nee
Inheemse broedvogels	Mogelijk	Mogelijk	Nee, mits aan voorwaarden wordt voldaan (§4.2.2.)
Jaarrond beschermde nestplaatsen	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee
Licht beschermde zoogdiersoorten	Nee	Nee	Nee
Steenmarter	Nee	Nee	Nee
Boommarter	Nee	Nee	Nee

5 Conclusies

De conclusies uit de bovenstaande hoofdstukken ten aanzien van gebiedsbescherming en soortbescherming zijn hieronder samengevat.

5.1 Conclusies m.b.t. gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet

Er zijn geen effecten te verwachten op de aangewezen instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Alde Feanen. Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet zijn er daarom geen knelpunten. De initiatiefnemer wordt wel geadviseerd om in het kader van de Natuurbeschermingswet een verklaring van geen bedenkingen aan te vragen bij de Provincie Fryslân.

Ecologische Hoofdstructuur

Bij een zestal locaties gaat er een beperkt oppervlak rietruigte verloren dat onderdeel is van de EHS. In die zin is hier nog een knelpunt met het beschermingsregime van de EHS. Uit de toetsing komt verder naar voren dat er verder geen ecologische effecten zijn te verwachten als gevolg van de ingreep. Er is daarmee verder geen aantasting van de wezenlijke waarden van de EHS. De Provincie Fryslân heeft voorgesteld om het netto verlies aan EHS financieel te laten compenseren door de initiatiefnemer. Hierover zal de initiatiefnemer nog in overleg treden met het bevoegde gezag.

Overige gebiedsbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de overige vormen van gebiedsbescherming.

5.2 Conclusies m.b.t. soortbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de Flora- en faunawet, mits wordt voorkomen dat verstoring optreedt van broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten. In paragraaf 4.2.2. is beschreven hoe aan deze voorwaarde kan worden voldaan.

Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron*, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. –Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON 42, jaargang 13 nummer 4; 105-119. RAVON, Nijmegen.
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Heijden, E. van der., O. Stoker. 2012. Ecologische beoordeling van de plaatsing van IBA-systemen in de Alde Feanen. A&W-rapport 1825. Altenburg & Wymenga bv. Feanwâlden
- Heijden, E. van der 2012. Ecologische beoordeling van de vaarweg Drachten in de Alde Feanen. A&W-rapport 1627. Altenburg & Wymenga bv. Feanwâlden
- Hut, R.M.G. van der, Ch. de Jonge, R. Berkers & L. Davids 2009. Visitormanagementplan Nationaal Park Weerribben – Wieden. A&W-rapport 1146. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden, Kenniscentrum Recreatie, Den Haag
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Kleefstra, R. 2010. Broedvogels van de Alde Feanen. En It Eilân in 2010. SOVON-inventarisatierapport 2010/26. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Kuijper, D., J. Schut, A.-J. Haarsma, J. Ouwehand, H. Limpens & D. van Dullemen (red.) 2006. Meervleermuizen in Fryslân: kennisontwikkeling voor soortbescherming. A&W-rapport 748. Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek bv, Veenwouden
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Melis, J. 2012. Werkatlas Zoogdieren van Friesland. Januari 2012. Zoogdieratlas Friesland.
- Nöllert, A. & C. Nöllert 2001. Amfibieëngids van Europa. Tirion Uitgevers BV, Baarn.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. - Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Plantinga, J.E. Veen, K. van der en W. Bijkerk 2012. De vegetatie en flora van de Alde Feanen in 2010-2011. A&W-rapport 1567. Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis

- www.waarneming.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.fyskegea.nl

Bijlage 1 Relevante wet- en regelgeving natuur

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. Deze is in dit hoofdstuk kort samengevat. Voor een precieze weergave van juridisch relevante teksten raadplege men de oorspronkelijke uitgaven van de wetsteksten. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming (§1) en soortbescherming (§2).

1. GEBIEDSBESCHERMING

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met bijzondere natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Hierbij gaat het om Natura 2000-gebieden, de Ecologische hoofdstructuur, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide gebieden.

1.1. Natuurbeschermingswet 1998 en overige gebiedsbescherming

Natura 2000 is een netwerk van beschermd gebieden in de Europese Unie, dat wordt opgebouwd ter behoud en herstel van biodiversiteit. De Nederlandse Natura 2000-gebieden vormen een essentiële schakel in de internationale vliegroute van vele soorten trekvogels. Een aantal natuurgebieden is bijzonder internationaal belang, zoals de Waddenzee, de duinen en de laagveenmoerassen. Voor een aantal planten- en diersoorten, die meer of minder onder druk staan, zoals de Noordse woelmuis, de Grote vuurvlieder en de Groenknolorchis heeft Nederland ook een grote internationale verantwoordelijkheid. Met de Nederlandse bijdrage aan Natura 2000 wordt voorkomen dat de natuur in Europa verder achteruitgaat. Om dit Natura 2000-netwerk in Nederland adequaat in stand te houden, te herstellen en te beschermen is het nodig om hieraan een wettelijk regime te verbinden: de Natuurbeschermingswet 1998.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 in werking getreden. Daarmee verankerde Nederland de gebiedsbescherming van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving. De Natura 2000-gebieden die in het kader van deze richtlijnen zijn vastgesteld, worden ook wel Vogelrichtlijn- c.q. Habitatrichtlijngebieden of Speciale beschermingszones (SBZ's) genoemd. Handelingen die deze gebieden schaden zijn verboden, tenzij de Provincie vergunning verleent. Habitatrichtlijngebieden zijn aangewezen vanwege bijzondere habitats en soorten. Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen ter bescherming van leefgebieden van bedreigde vogels en trekvogels. De soorten en habitats waarvoor een gebied is aangewezen, worden de 'aangewezen waarden' genoemd.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat er voor ieder Natura 2000-gebied een aanwijzingsbesluit moet worden opgesteld waarin heldere instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd. Op basis daarvan worden de komende jaren beheerplannen ontwikkeld. Daarin is vastgelegd hoe habitattypen en soorten in een Natura 2000-gebied beschermd worden en welke activiteiten in en om de Natura 2000-gebieden zijn toegestaan. Totdat de nieuwe aanwijzingsbeschikkingen definitief zijn vastgesteld, gelden de vigerende aangewezen waarden.

Als er activiteiten in of nabij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet oriënterend onderzoek uitwijzen of er een kans is dat deze significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen of aangewezen waarden van de Natura 2000-gebieden hebben. Er zijn drie uitkomsten mogelijk (Ministerie van LNV 2005):

1. Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.

2. Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat een vergunning moet worden aangevraagd middels de zogenaamde Verslechterings- en verstoringstoets.
3. Er is een kans op een significant negatief effect. Dan moet een vergunningsprocedure worden gevolgd middels een Passende beoordeling. Hiervoor is onderzoek nodig op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake. Als op grond hiervan wederom blijkt dat niet valt uit te sluiten dat het plan significante gevolgen heeft voor het gebied, kan de provincie slechts een vergunning verlenen als voldaan wordt aan de zogenaamde 'ADC-criteria'. Dat wil zeggen dat er geen alternatieven zijn, er een dwingende reden van groot openbaar belang met het plan is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden is gerealiseerd.

Bij een Passende beoordeling volgt een strengere toetsing. De Verslechterings- en verstoringstoets en de Passende beoordeling vallen buiten de reikwijdte van deze beoordeling. Ze worden toegelicht bijlage 2, waarin het vervolgtraject wordt beschreven.

De kwaliteit van Natura 2000-gebieden is mede afhankelijk van de ruime omgeving. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet deze beoordeeld worden. Er is dan mogelijk sprake van externe werking. Activiteiten op korte afstand van een Natura 2000-gebied kunnen bijvoorbeeld aangewezen soorten in het Natura 2000-gebied verstoren of verontrusten. Ook activiteiten op grotere afstand van een Natura 2000-gebied kunnen externe werking hebben. Te denken valt aan hydrologische effecten en verstoring als gevolg van grote grondwateronttrekkingen, ingebruikname van vliegvelden e.d. Verstoring treedt ook op als aangewezen soorten uit het Natura 2000-gebied gebruik maken van de omgeving en dat gebruik door ruimtelijke ontwikkelingen bedreigd wordt. Een dergelijke situatie kan zich voordoen bij een soort zoals de Wespandief, die binnen een straal van zeven km rond zijn nest foerageergebieden bezoekt. Als een Natura 2000-gebied is aangewezen als broedgebied voor deze soort, zijn hiermee ook zijn foerageergebieden rond het Natura 2000-gebied beschermd. Locale en regionale overheden mogen in bestemmingsplannen geen ontwikkelingen mogelijk maken die in potentie een bedreiging voor Natura 2000-gebieden inhouden. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen maar in beginsel ook voor bestaand gebruik.

Onder de nieuwe wet vervalt het onderscheid tussen Staatsnatuurmonumenten en Beschermd Natuurmonumenten. Beide vallen onder de noemer Beschermd Natuurmonumenten. Als Beschermd Natuurmonumenten binnen Natura 2000-gebieden liggen, worden de natuurwaarden en het natuurschoon waarvoor deze gebieden onder de oude wet zijn aangewezen, opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Het oude beschermingsregime treedt terug. Handelingen in of rondom Beschermd Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, zijn verboden als ze schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of als ze het Beschermd Natuurmonument ontsieren. Dit geldt echter niet als de minister van LNV of de provincie een vergunning heeft verleend.

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan. In uitzonderingsgevallen kan het Rijk de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven

uitgebreid te motiveren. Daarnaast dient hij compenserende dan wel mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen (Ministerie van LNV 2003).

De bescherming van de overige natuurgebieden is geregeld in bestemmingsplannen, die zijn opgesteld krachtens de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

1.2. Gebiedsbescherming in een ecologische beoordeling

Bij een ecologische beoordeling dient onderzocht te worden of de beoogde plannen een bedreiging vormen voor beschermde (natuur)gebieden in de regio. De volgende vragen komen daarbij aan de orde:

1. Liggen er beschermde (natuur)gebieden in het plangebied of nabije omgeving?
2. Heeft de activiteit mogelijk (significant) negatieve gevolgen voor de beschermde gebieden (externe werking)?
3. Zijn die gevolgen te voorkomen?
4. Welke consequenties heeft dat voor de plannen (conclusies)?

Binnen de Natuurbeschermingswet vormen de eerste drie vragen de zogenaamde 'Voortoets'.

2. SOORTBESCHERMING

2.1. Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming geregeld. Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de 'zorgplicht'.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen dient te voorkomen dat zijn handelen nadelige gevolgen voor flora en fauna heeft. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 2). De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Zorgvuldig handelen

'Zorgvuldig handelen' (artikelen 2b, 2c, 2d en 16c AMvB) gaat verder dan het voldoen aan de zorgplicht. Dit begrip is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd. Niet-zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep teweeg zal brengen. Een initiatiefnemer moet bijvoorbeeld altijd vooraf inventariseren welke beschermde, niet-vrijgestelde soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep is gepland. Ook moet hij in redelijkheid alles doen of laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk te beperken, dat de

artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. De eerste stap daartoe is een goede planning, bijvoorbeeld om verstoring van dieren in de voortplantingstijd te voorkomen.

Drie beschermingsregimes

In 2005 is een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren veranderd. Er zijn nu drie beschermingscategorieën. De indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de soorten in Nederland, waarbij ook de beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende beschermingscategorieën:

1. soorten waarvoor vrijstelling mogelijk is (lichtbeschermde soorten);
2. soorten waarvoor vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode (middelzwaarbeschermde soorten);
3. soorten waarvoor ontheffing moet worden aangevraagd (zwaarbeschermde soorten).

Categorie 1. De eerste categorie geldt voor een aantal beschermde, maar algemeen voorkomende planten- en diersoorten (zoals Zwanenbloem, Bosmuis, Bunzing, Bruine kikker), volgens tabel 1 bij de AMvB. De wetgever gaat ervan uit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Voor deze soorten geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

Categorie 2. De tweede categorie geldt de soorten die zijn vermeld in tabel 2 bij de AMvB. De gedragscode die voor vrijstelling is vereist, moet ter goedkeuring zijn ingediend bij de minister van LNV. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen voorkomen - of zoveel mogelijk beperkt - wordt. Er moet aantoonbaar volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er nog geen gedragscode is, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is.

Categorie 3. De soorten van de derde categorie zijn in tabel 3 van de AMvB genoemd. Deze tabel bevat de soorten die op bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan en andere aangewezen soorten. Wanneer verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffingsaanvraag nodig, die wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamd 'uitgebreide toets'):

1. de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. er is geen alternatief voor de ingreep;
3. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang.

Voor een ontheffing moet aan alle drie de criteria zijn voldaan.

Vogels

Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Dat betekent dat het in die periode niet is toegestaan om werkzaamheden in een gebied te starten die bedreigend zijn voor broedvogels. Voor de meeste soorten geldt een broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Wanneer vóór het

broedseizoen wordt gestart met de schadelijke werkzaamheden, is de kans zeer gering dat daar broedvogels gaan nestelen.

2.2. Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld (Ministerie van LNV 2004b). De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten officieel door het ministerie van LNV zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Wel verwacht het ministerie van LNV van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en faunawet

2.3. Soortbescherming in een ecologische beoordeling

In een ecologische beoordeling worden ten aanzien van soortbescherming de volgende vragen beantwoord:

1. Komen in het plangebied beschermde en kritische soorten en vegetaties voor?
2. Zo ja, worden deze bij realisatie van het plan geschaad en kan dat voorkomen worden?
3. Zijn er vanuit de Flora- en faunawet bezwaren tegen de plannen en zijn dientengevolge ontheffingsaanvragen nodig?

Relevante soorten en vegetaties

Voor de eerste stap zijn overzichtswerken, websites en andere bronnen geraadpleegd en is veldonderzoek uitgevoerd. Daarbij is ook informatie van derden betrokken. Er is daarbij vooral gelet op soorten die in het kader van de Flora- en faunawet en de Europese richtlijnen zijn beschermd, soorten die zijn opgenomen in de Rode Lijsten van kwetsbare en bedreigde soorten van Nederland en soorten die een indicatie geven van bepaalde ecologische kwaliteiten van het plangebied.

Bronnen

In de ecologische beoordeling is per soortgroep steeds als eerste bron het Natuurloket geraadpleegd (www.natuurloket.nl). Het Natuurloket geeft een overzicht van de gegevens van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), die zijn verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora & Fauna (VOFF). De gegevens zijn weergegeven op kilometerhokniveau. Aangezien de kilometerhokken niet exact samenvallen met de grenzen van het plangebied, kan het zijn dat de genoemde soorten niet in het plangebied voorkomen. Ook zijn de gegevens soms (tientallen) jaren oud. De beschermde soorten worden op het natuurloket niet bij name genoemd. De gegevens zijn ter betaling opvraagbaar.

Daarnaast is in een aantal overzichtswerken en websites nagegaan welke bijzondere en beschermde planten- en diersoorten er in de ruime omgeving van het betreffende plangebied voorkomen. De meeste van deze bronnen presenteren hun gegevens op een schaal van 5x5 km grote uurhokken, waardoor de gegevens een ruimer gebied beslaan dan het plangebied.

Veldonderzoek

De natuurwaarden worden eveneens onderzocht aan de hand van een veldbezoek. Hierbij wordt gelet op (sporen van) de aanwezigheid van beschermde en kwetsbare soorten in het plangebied. Daarnaast wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten, waarvan het

voorkomen in de omgeving bekend is, de ecologische randvoorwaarden in het plangebied aanwezig zijn.

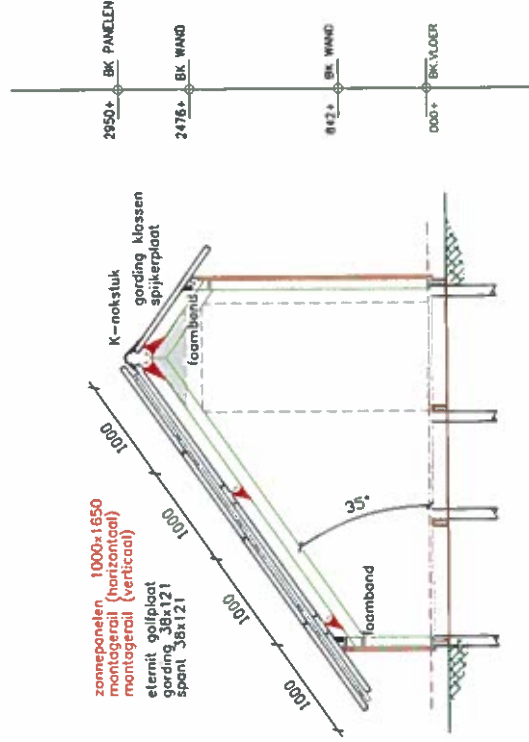
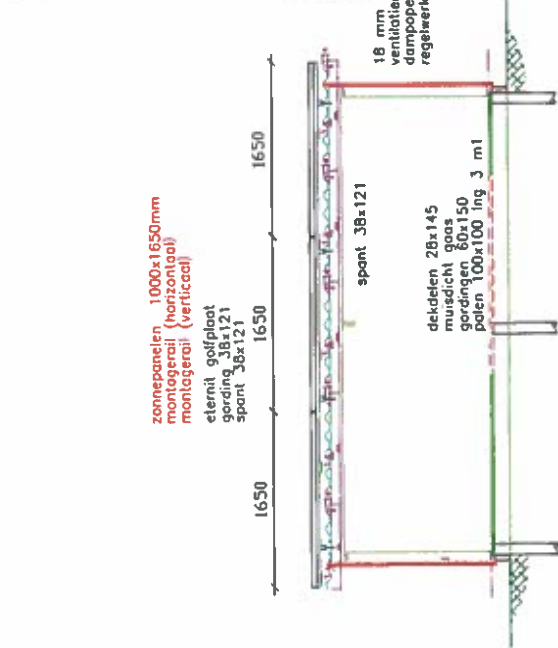
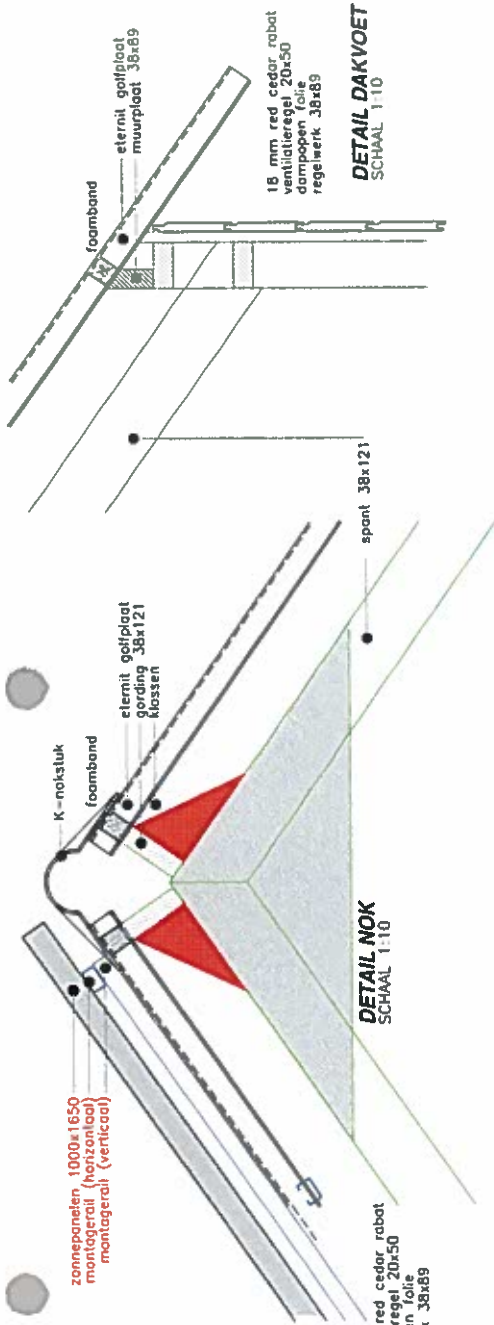
Effecten

Na de beschrijving van de relevante soorten die in en nabij het plangebied voorkomen, volgt een overzicht van de te verwachten effecten van de ingreep op de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Deze verstoringen kunnen verder reiken dan de grenzen van het plangebied. We maken hier volgens de voorschriften van LNV in Werken aan Natura 2000 (Ministerie van LNV 2004a) onderscheid in vijf soorten effecten, onder te verdelen in kwantitatieve effecten (winst of verlies van habitats), kwalitatieve effecten (chemische effecten, fysieke effecten en verstoring) en achteruitgang in ruimtelijke samenhang (versnippering).

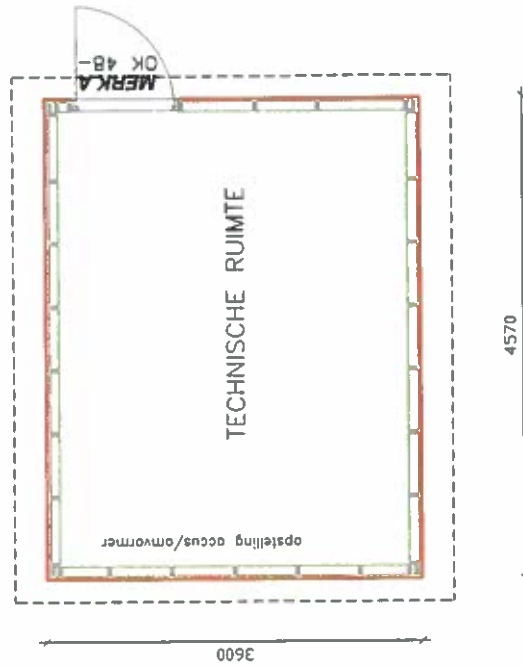
Beoordeling

Indien negatieve effecten niet voorkomen kunnen worden en verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden worden, zijn voor bepaalde soorten ontheffingsaanvragen noodzakelijk. In dat geval wordt geadviseerd of daarbij verzachtende en compenserende maatregelen nodig zijn.

Bijlage 2 Ontwerp schuur met zonnepanelen

DOORSNEDE
BOUWPLAN
A3 SCHAAL 1: 50

INDELING
BOUWPLAN
A3 SCHAAL 1: 50

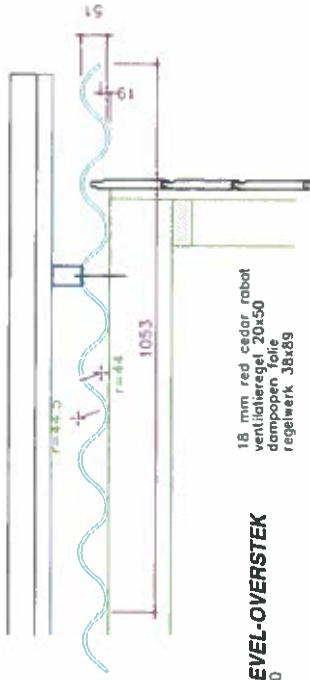
DWARS DOORSNEDE
BOUWPLAN
A3 SCHAAL 1: 50

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ ZOMERWONINGEN - WOONBOTEN ALDE FEANEN EARNEWALD

12103.0002

09-07-13

zonnepanelen 1000x1650mm
 montage rail (horizontaal)
 montage rail (verticaal)
 eiermit golfplaat
 gording 38x121

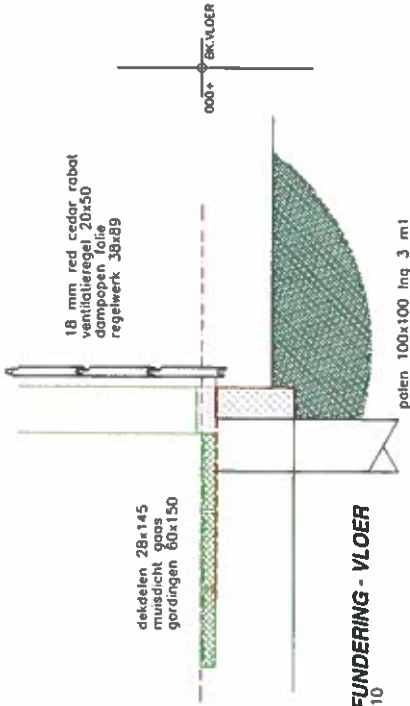
DETAIL GEVEL-OVERSTEK
 SCHAAAL 1:10

RENVOOI

KONSTRUKTIEHOUT C18
 HOUTAFMETING VLGS TEKENING

gordingsklas
 overspanningsrichting vezel cementplaat

DETAIL FUNDERING - VLOER
 SCHAAAL 1:10

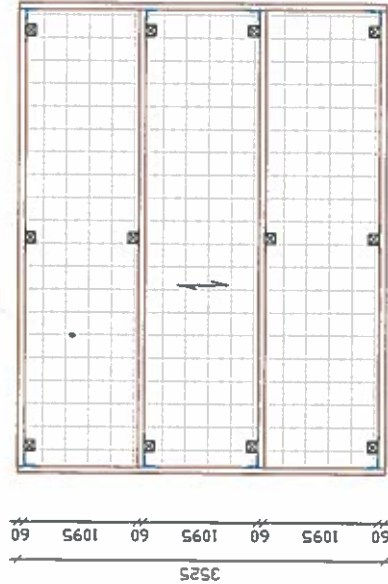

RENVOOI

HARDHOUTEN DEKDELEN OP HARDHOUTEN GORDINGEN
 PAALFUNDERING

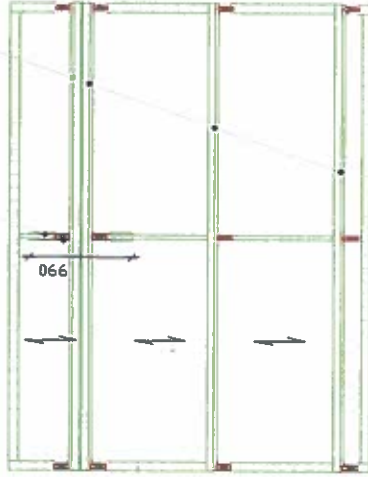
hardhouten paal 100x100 lng=3000
 th verzinkt hoekstaal, montage met th verzinkte slotbouten
 overspanningsrichting hardhouten dekdelen 28x145 mm

muisdicht gaas tussen gordingen en dekdelen

FUNDERING - VLOER
 BOUWPLAN
 A3 SCHAAAL 1: 50

spijkerplaat 18mm underlayment gordingen 38x121

KAPKONSTRUKTIE
 BOUWPLAN
 A3 SCHAAAL 1: 50

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ ZOMERWONINGEN - WOONBOTEN ALDE FEANEN EARNEWALD

12103.0002

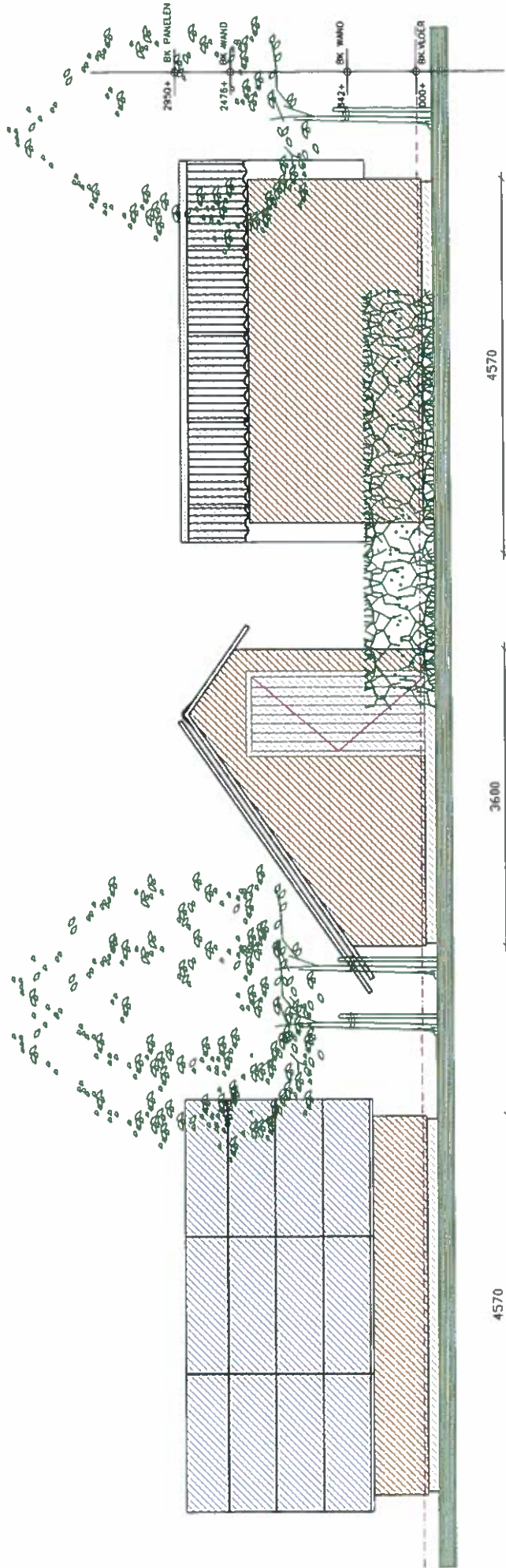
09-07-13

DE STRIPE 18-20 9284 TH EARNEWALD
 TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

MATERIALEN EN KLEUREN

- GEVEL: RED CEDAR RABAT, VERGRUIZEND
- PUNT: HARDHOUT, BRUIN-GRIS
- KOZIJNEN: HOUT, GRIS
- DEUR: HOUT, GRIS
- DAK: VEZEL CEHEMPLAAT, ANTRACIET

VOORGEVEL

BOUWPLAN
A3 SCHAAL 1: 50

ZIJGEVEL

ACHTER GEVEL

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ ZOMERWONINGEN - WOONBOTEN ALDE FEANEN EARNEWALD

12103.0002

09-07-13

**bouwbedrijf
siderius b.v.**

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNEWALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

Bijlage 3 Ligging locaties in de Alde Feanen

nr.	woonhuizen	J	Weter Flint	T	Wulp
A	Akte Jan	K	Vlangoze	U	Wettersicht
B	Sijbrandij	L	La Vita	V	Hjeloun
C	Foerste Five	M	Opkikker	W	De Oetel
D	Wyflok	N	Simmerwike	X	Kompenje
E	d'Ald Wei	O	Munterdam	Y	Sottude
F	De Float	P	Van der Weg		
G	De Goede		ti Gkip		
H	Freude		Nievaart		
	Van der Fas		Eakker		
			Steenma		

nr.	woonhuizen	11	Marsicht	25	Natuurzicht
1	(1) De Saiter	12	Hondok	26	Itjille
2	(1) tB Mat	13	Pandak	27	Gezicht
3	Koolbeets	14	De Wilde Blik	28	Eilandspalle
4	De Kool	15	Zon Noordam	20	Simmerbank
4	(1) Cuba	16	Sänermar	30	Wissershut
5	(1) Saikghonk	17	Her Babar	31	Oekrite
6	Sinrehd's	18	Froskepötte	32	De Polle
7	Wä Lewento	19	Folkert salet	33	Margriet
7	Riehtut	20	Rechlum	31 (1)	Ujepole
8	Asinne	21	Swannelblom	31 (1)	Waldjanshem
9	It Jounskott	22	T Swallenest	35	To Plak
10	De Moekloet	23	Hytje's Hus	36	Simmerwente
		24	Mangke	37	Rumrecht

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WOONBOTEN IN DE ALDE FEANEN

12103.0002 05-06-13

LOKATIE

ZONNESCHUUR

WRG04B 03086G0000

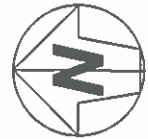
WRG04B 03127G0000

WRG04B 03085G0000

ald Fiskkear

10500

Foarste five

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WOONBOOT FOARSTE FIVE ALDE FEANEN C VOOR DE FAM. D.J. NIENHUIS

12103.0002

05-06-13

WRG04B 02812G0000

22

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNEMALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

LOKATIE

ZONNESCHUUR

16000

VRG04B 03085G0000

VRG04B 03085G0000

ald Fiskkear

Foarste five

VRG04B 02912G0000

22

bouwbedrijf
siderius b.v.

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNEMALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WOONBOOT WYTLOK ALDE FEANEN D VOOR DE FAM. W. NIENHUIS

12103.0002

05-06-13

Skrome lan

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WOOBBOOT DE HORST ALDE FEANEN F VOOR DE FAM. F. OVERMEER

12103.0002 05-06-13

Alde wei

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

ZONNESCHUUR

7000
14000

VRG04B-0281UG0000

VRG04B 0312EG0000

9

8

VRG04B 02789G0000

6

VRG04B 02789G0000

VRG04B 02789G0000

LOKATIE

LOKATIE

VRG04B 03070G0000

ZONNESHUIJUR

8000

VRG04B 03068G0000

VRG04B 03057G0000

Alde wei

Beekhuispolle

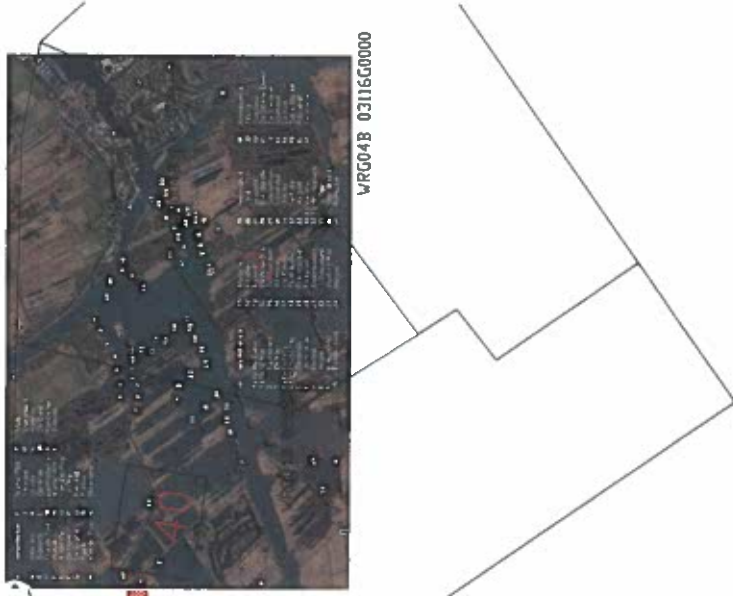
SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESHUIJUR BIJ WOONBOOT WYLDSENG ALDE FEANEN H VOOR DHR. HA. VAN DE PAS

12103.0002

05-06-13

Groene Deken

LOKATIE

WRG04B 03116G0000

WRG04B 03064G0000

ZONNESCHUUR

WRG04B 03065G0000

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WOONBOOT DE OETEL ALDE FEANEN W VOOR DE FAM. S.W. KOLFF

12103.0002 05-06-13

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARRIEWALD
TEL. 0511-539221 FAX 0511-539449

nr.	woonboten	I	Watter Flint
A	Sake Jan	J	Vilatoze
B	Sibrandij	K	La Vita
C	Foarste Five	L	Opkikker
D	Wytlok	M	Simmetwone
E	d'Ald Wet	N	Munter Jan
F	De Iloist	O	Van der Weg
G	De Goede	P	It Ship
H	Reade	O	Hievaant
	Van der Pas	R	Eakker
		S	Speersma

T	Wulp
U	Weetersicht
V	Hjeloun
W	De Ostel
X	Kompenije
Y	Solhude

nr.	woonhuizen	11	Marsicht
1 (1)	De Saiter	12	Hondok
1 (1)	BEIvat	13	Pandak
2	Koepelsteas	14	De Wijde Blik
3	De Kool	15	Zen Rordom
4 (1)	Guba	16	Sânemar
4 (1)	Saiterhok	17	Her Baken
5	Simmethus	18	Fiekskepeille
6	Wapswente	19	Folkertsleat
7	Richtut	20	Receptum
8	Anting	21	Swanneblom
9	It Jounskott	22	It Swellenest
10	De Macskloct	23	Itynje's Hus
		24	Itanjke

nr.	woonhuizen	25	Matuuzicht
1 (1)	De Saiter	26	Ityle
1 (1)	BEIvat	27	Geosicht
2	Koepelsteas	28	Eilandspoelle
3	De Kool	29	Simmethok
4 (1)	Guba	30	Vissershut
4 (1)	Saiterhok	31	Itakke
5	Simmethus	32	De Polle
6	Wapswente	33	Margriet
7	Richtut	34 (1)	Ulopoelle
8	Anting	34 (1)	Wjldlânshiem
9	It Jounskott	35	To Ploek
10	De Macskloct	36	Simmetwente
		37	Ruimzicht

nr.	woonhuizen	38	Arendswoud
1 (1)	De Saiter	39	Itan a
1 (1)	BEIvat	40	Koekboe
2	Koepelsteas	41	De Groene Deken
3	De Kool	42	De Rethorst
4 (1)	Guba	43	Itjetnoed
4 (1)	Saiterhok	44	De Baat
5	Simmethus	45	Sytsa-Maake
6	Wapswente	46	Princhehof
7	Richtut	47	De Koepel
8	Anting		
9	It Jounskott		
10	De Macskloct		

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ ZOMERWONINGEN IN DE ALDE FEANEN

12103.0002

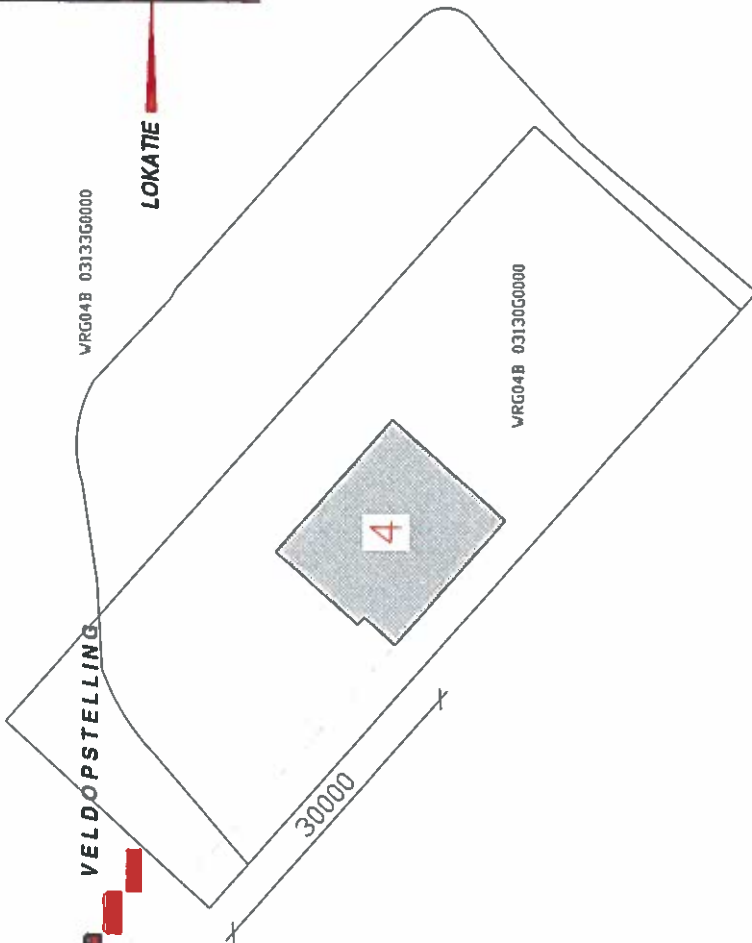
05-06-13

LOKATIE

VRG04B 0313350000

VELDOPSTELLING

30000

VRG04B 0313000000

VRG04B 0254300000

SITUATIE

AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING CUBA ALDE FEANEN NR4 VOOR DE F.A.M.J.E. KUIPERS

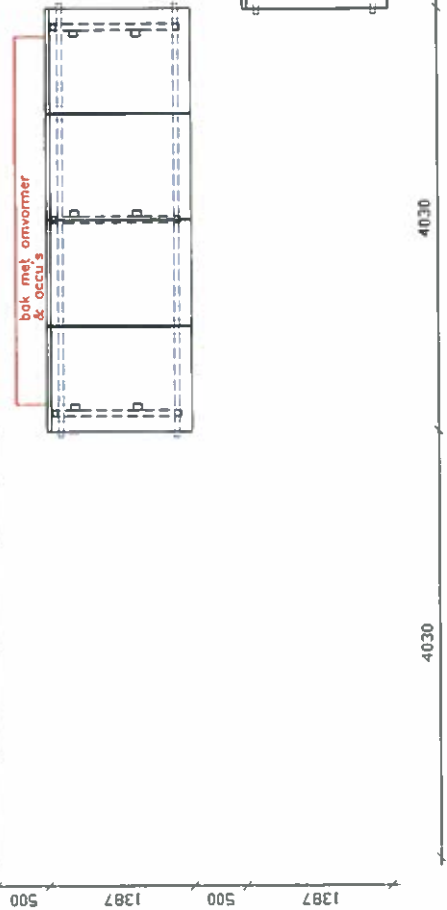
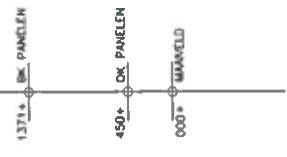
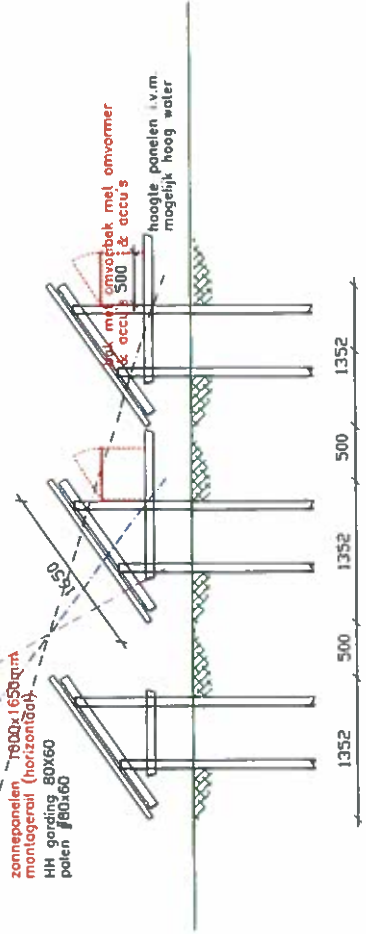
12103.0002

05-06-13

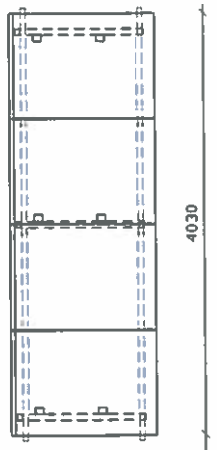

DE STRIPE 16-20 9764 TW EARKNEWALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

21 april
21 augustus
21 juni
21 september
21 januari
21 maart

DWARS DOORSNEDE
BOUWPLAN
A3 SCHAAL 1: 50

INDELING
BOUWPLAN
A3 SCHAAL 1: 50

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR (VELD OPSTELLING) BIJ ZOMERWONINGEN ALDE FEANEN EARNNEWALD

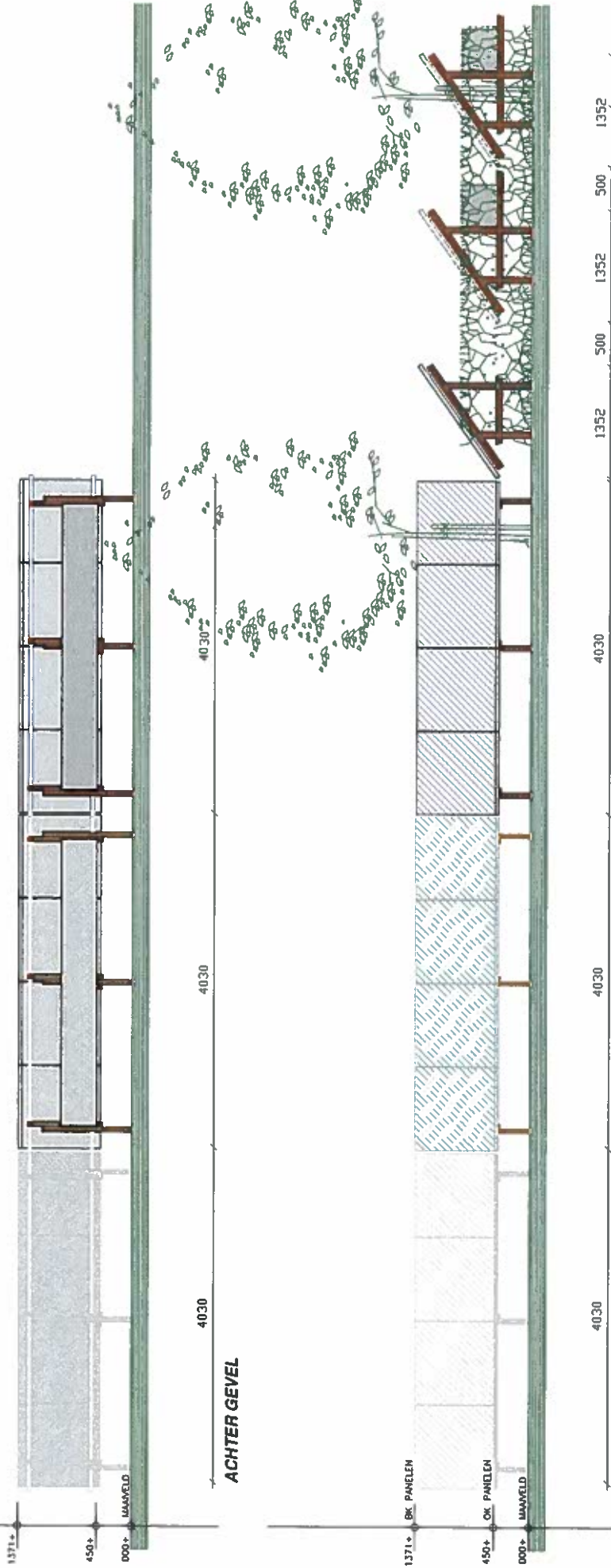
12103.0002

19-08-13

MATERIALEN EN KLEUREN

ZONNEPANELEN, BLAUW-ZWART
 HARDHOUT, BRUIN-GRUIS

GEVEL
 CONSTRUCTIE:

VOORGEVEL

BOUWPLAN
 A3 SCHAAL 1: 50

ZIJGEVEL

NIEUWBOUW VELD OPSTELLING BIJ ZOMERWONING CUBA ALDE FEANEN 4 EARNEWALD

12103.0002

16-08-13

OE STRIPE 18-20 9264 TW EARNEWALD
 TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

Akkepet

VRG04B 02787G0000

ZONNESCHUUR

LOKATIE

VRG04B 02788G0000

30000

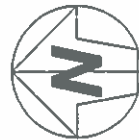

Alde wei

VRG04B 03050G0000

VRG04B 02808G0000

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING AKKEWENTE ALDE FEANEN NR6 VOOR DE FAM. K. VAN VLIET

12103.0002

05-06-13

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNHEWALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

LOKATIE

Alde wei

VRG04B 02799G0000

VRG04B 02831G0000

ZONNESCHUUR

22500

VRG04B 02819G0000

VRG04B 03036G0000

VRG04B 02832G0000

Sanemar

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING MARSICHT ALDE FEANEN NR 11 VOOR DE FAM. D.J. NIENHUIS

12103.0002

05-06-13

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNEMALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

LOKATIE

VRG04B 02822G0000

De String

VRG04B 02823G0000

23000

Skrome lan

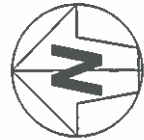
VRG04B 03127G0000

41500

ZONNESCHUUR

VRG04B 02825G0000

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

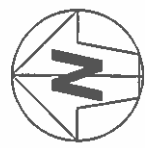
NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING PANDAK ALDE FEANEN NR 13 VOOR DE FAM. J. TIKTAK

12103.0002

05-06-13

Foarste five

VRG04B 03079G0000

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING SWANNEBLOM ALDE FEANEN NR 21 VOOR DE FAM. D.J. NIENHUIS

12103.0002

05-06-13

LOKATIE

VRG04B 02813G0000

ZONNESCHUUR

VRG04B 02814G0000

Folkert Sleat

DE STRIPE 16-20 9764 TW EARNENWALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

Ruge tsien

LOKATIE

Foarste five

VRG04B 03079G0000

21000

ZONNESCHUUR

Skepredslan

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING TRIJNTJES HÛS ALDE FEANEN NR 23 VOOR DE DHR. H.A. VAN DE PAS

12103.0002

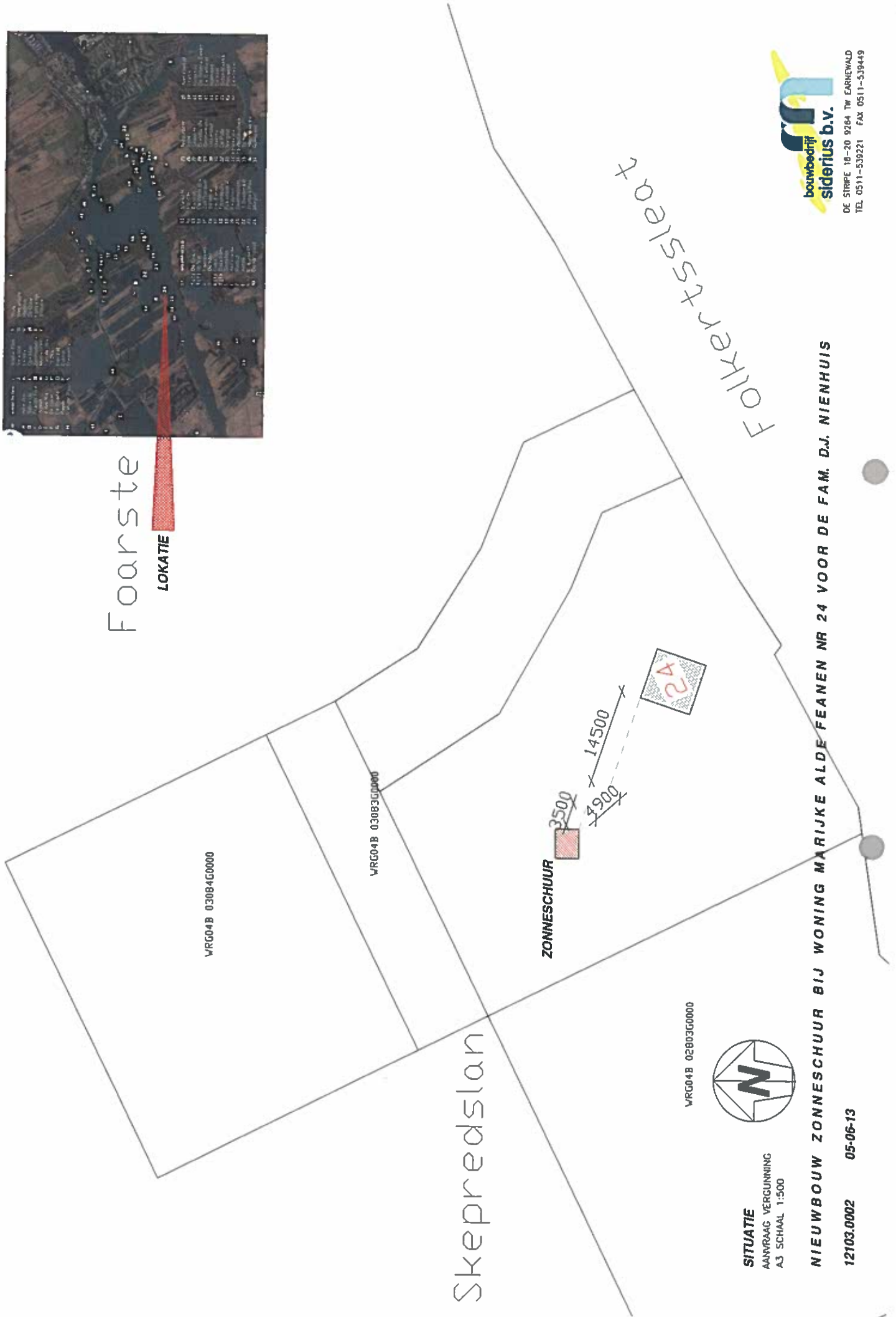
05-06-13

Foarste

LOKATIE

Skepredslan

Folkert Sleat

VRG04B 03084C0000

VRG04B 03083C0000

ZONNESCHUUR

3500
7900
14500

VRG04B 02803G0000

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING MARIJKE ALDEFEANEN NR 24 VOOR DE FAM. D.J. NIENHUIS

12103.0002 05-06-13

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNEMALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

VRG04B 03079G0000

Skepredslan

VRG04B 03084G0000

LOKATIE

VRG04B 02804G0000

ZONNESCUIJUR

29500

VRG04B 02803G0000

VRG04B 02802G0000

VRG04B 02801G0000

SITUATIE
 AANVRAAG VERGUNNING
 A3 SCHAAL 1:500

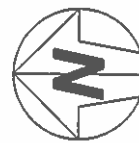
NIEUWBOUW ZONNESCUIJUR BIJ WONING NATUURZICHT ALDE FEANEN NR 25 VOOR DE FAM. O.M. WIJNEN

12103.0002

05-06-13

Folkertsleat

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING WYLDLANSHIEM ALDE FEANEN NR 34 VOOR DE E.A.M. E.A. BERGHUIS-MEIJER

12103.0002

05-06-13

GRD00F 0013350000

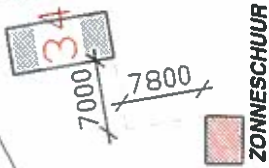
LOKATIE

Moddermar

GRD00F 00134G0000

GRD00F 00051G0000

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARENWALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

VRG04B 03039G0000

LOKATIE

VRG04B 03038G0000

VRG04B 00776G0000

Skeane sleat

1600
ZONNESCHUUR

VRG04B 03037G0000

VRG04B 01629G0000

Ruge
VRG04B 03079G0C

Alde wei

Koaiskrite

VRG04B 02580G0000

Bouke Halbeslan

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING MARIJKE ALDE FEANEN NR 44 VOOR DHR MIEDEMA

12103.0002

05-06-13

SITUATIE
AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING DE PRINCE HOF ALDE FEANEN NR 46 VOOR DE FAM. M. KINGMA-PLANTEN

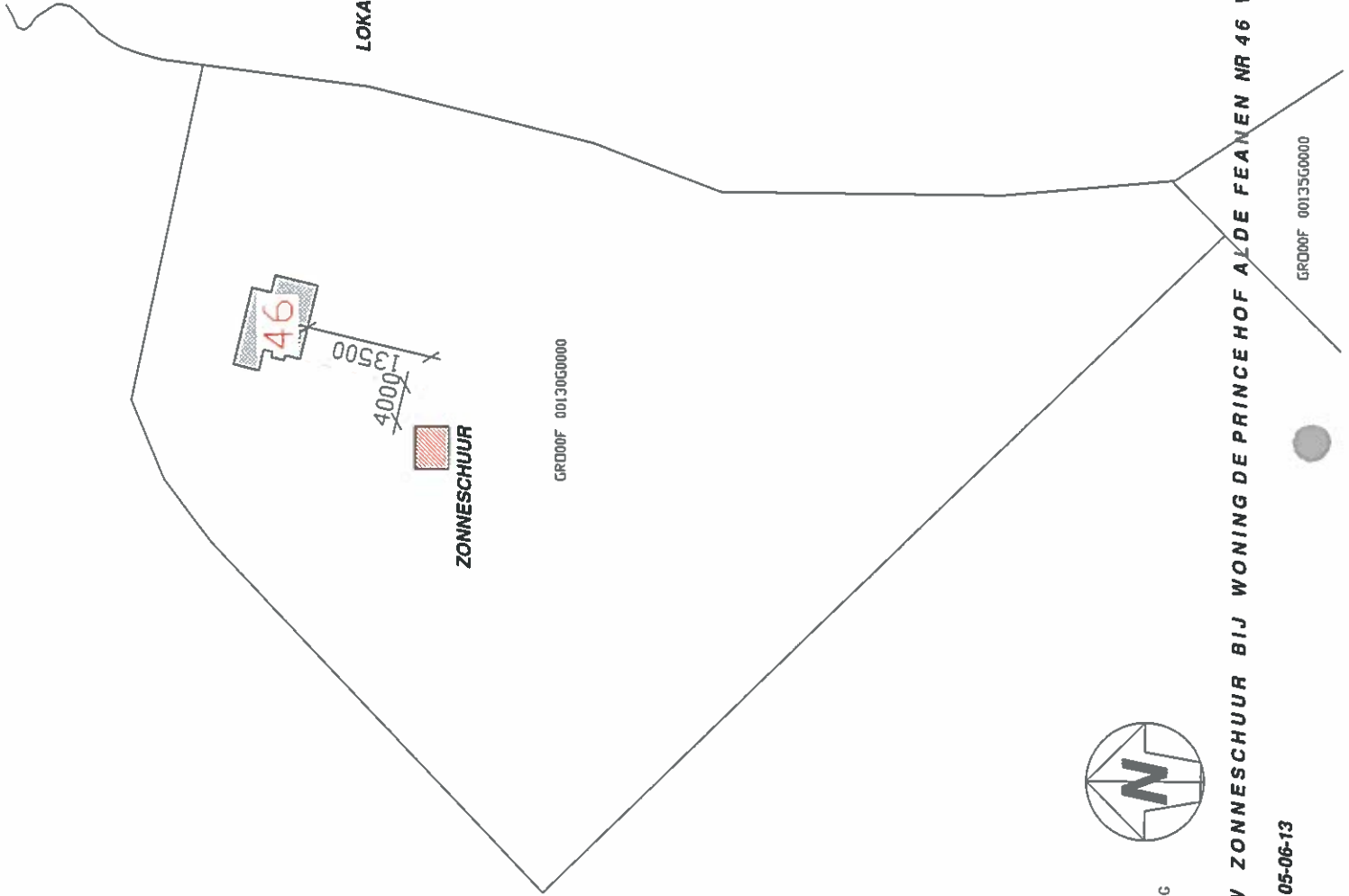
12103.0002

05-06-13

GR000F 00135G0000

Moddermar

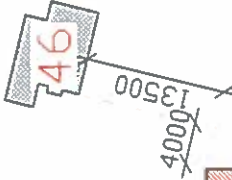
GR000F 00131G0000

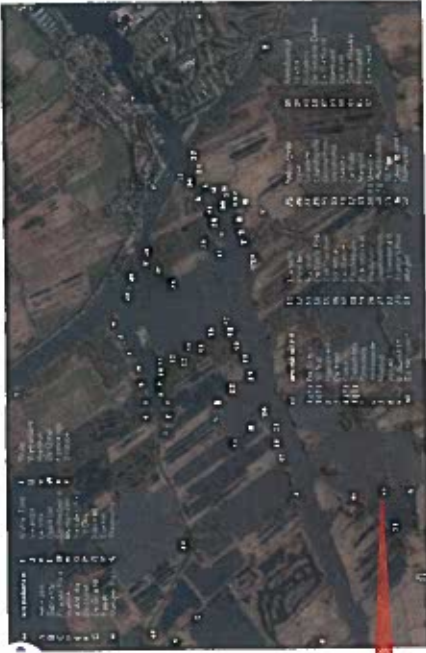
LOKATIE

GR000F 00130G0000

ZONNESHUUR

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNEMALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

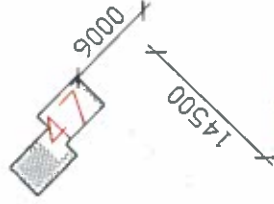
LOKATIE

Moddermar

GR000F 0013160000

Jelkelan

GR000F 0013660000

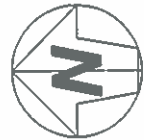
ZONNESCHUUR

GR000F 0013560000

Moddermar

GR000F 0013460000

GR000F 0013360000

SITUATIE

AANVRAAG VERGUNNING
A3 SCHAAL 1:500

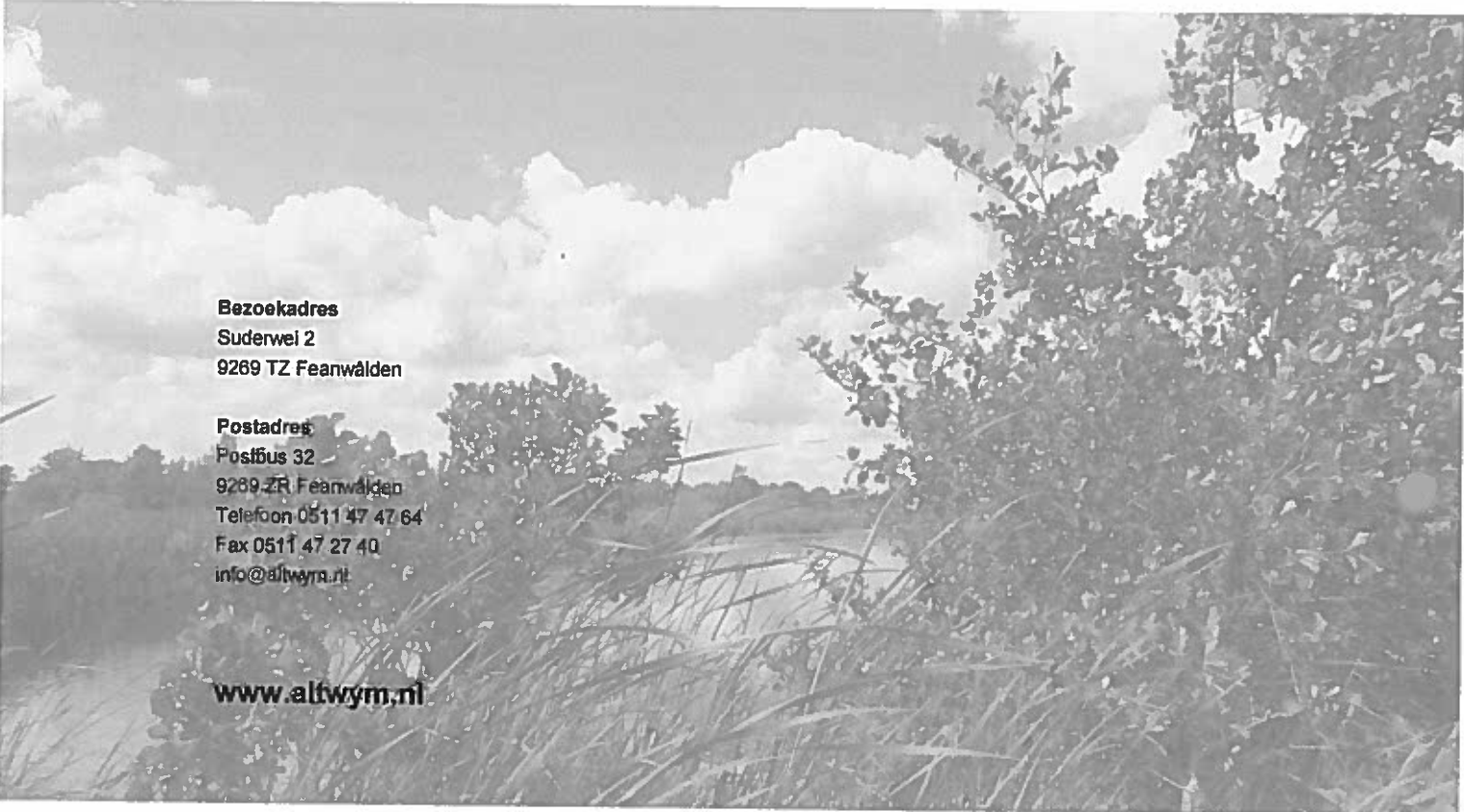

DE STRIPE 18-20 9264 TW EARNENWALD
TEL 0511-539221 FAX 0511-539449

NIEUWBOUW ZONNESCHUUR BIJ WONING DE KOEPEL ALDE FEANEN NR47 VOOR DE F.A.M. KOOPMANS-HOFMEESTER

12103.0002

05-06-13

Bezoekadres
Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden

Postadres
Postbus 32
9289 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl

www.altwym.nl

Bijlage 4:
Verklaring van geen
bedenkingen Provincie
Fryslân

GEEMEENTE BOARNSTERHIM
Ingekomen 07/11/2013
no. 5037 Aan: Wabo
Copie om advies
ter kenn.
ter afd,

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 lum leeuwarden
tweebaksmarkt 52
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25

www.fryslan.nl
provincie@fryslan.nl
www.twitter.com/provfryslan

Kolleezje fan boargemaster en wethâlders
fan de gemeente Boarnsterhim
Postbus 40
9000 AA GROU

Leeuwarden, 7 november 2013
Verzonden, -7 NOV 2013

Ons kenmerk : 01084656
Afdeling : Stêd en Plattelân
Behandeld door : I. Gjaltema / (058) 292 81 06 of i.gjaltema@fryslan.nl
Uw kenmerk : OLO-nr. 914581
Bijlage(n) :

Onderwerp : (Ontwerp) Verklaring van geen bedenkingen – Plaatsen zonnepanelen
op nieuw te bouwen schuurtjes (Alde Feanen)

Geacht college,

Onderwerp

Gedeputeerde Staten hebben op 1 augustus 2013 een verzoek ontvangen van burgemeester en wethouders van de gemeente Boarnsterhim (verder: burgemeester en wethouders) om een Verklaring van geen bedenkingen (verder: Vvgb) naar aanleiding van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Het verzoek om een Vvgb heeft betrekking op het plaatsen van zonnepanelen op nieuw te bouwen schuurtjes, deels binnen het Natura 2000-gebied 'Alde Feanen'. Het verzoek is geregistreerd onder nummer 01071291.

Besluit

Gedeputeerde Staten zijn voornemens te verklaren dat er, gelet op het betrokken belang van bescherming van natuur en landschap als geregeld in de Nb-wet, geen bedenkingen zijn tegen het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning.

Burgemeester en wethouders dienen de in deze Vvgb opgenomen voorschriften aan de vergunning te verbinden.

Projectbeschrijving

Het project waarvoor een vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven:
Om te komen tot duurzame energievoorziening, is de Vereniging De Princenhof voornemens bij 17 (recreatie)woningen, waarvan 1 woonboot, schuurtjes te plaatsen met daarop zonnepanelen. Van de 17 schuurtjes, komen er 6 binnen het Natura 2000-gebied 'Alde Feanen' te staan.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in het rapport van Altenburg & Wymenga "Ecologische beoordeling van de plaatsing van zonnepanelen in de Alde Feanen, d.d. 30 september 2013".

Procedureel

Algemeen

Bij uw college is een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend voor dit project. Op grond van artikel 2.27, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder: Wabo) wijst het Besluit omgevingsrecht (verder: Bor) of een bijzondere wet categorieën van gevallen aan waarvoor geldt dat een omgevingsvergunning pas wordt verleend, nadat wij hebben verklaard dat wij daartegen geen bedenkingen hebben.

Omdat het hier een project betreft als bedoeld in artikel 19d, lid 1 Natuurbeschermingswet 1998 jo. artikel 47 b, lid 1 Natuurbeschermingswet 1998, wordt de omgevingsvergunning pas verleend, nadat wij hebben verklaard dat daartegen geen bedenkingen zijn.

Verzoek om Vvgb

Op 1 augustus 2013 hebben wij van burgemeester en wethouders een exemplaar van de aanvraag en de daarbij gevoegde stukken ontvangen. Daarbij is verzocht om, behoudens verlenging en/of opschorting van de procedure, binnen 8 weken een verklaring van geen bedenkingen te geven.

Het verzoek is bij ons binnengekomen als reguliere procedure, waarbij een ecologische onderbouwing ontbrak. De opdrachtgever heeft, op ons verzoek, op 30 september 2013 een ecologische beoordeling gestuurd. Burgemeester en wethouders hebben de reguliere procedure niet omgezet naar een uitgebreide procedure. Het verzoek is door ons desondanks in behandeling genomen. De intentie van burgemeester en wethouders is ook zonder die omzetting duidelijk.

Inhoudelijk (motivering)

Het project ligt deels binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied 'Alde Feanen'. Zes van de 17 schuurtjes worden in het Natura 2000-gebied geplaatst. De overige elf worden geplaatst buiten de begrenzing, op het erf bij de betreffende woning.

- De schuurtjes worden in een werkplaats gemaakt en per boot afgeleverd op de bouwlocatie.
- De schuurtjes komen op palen te staan; deze worden met een handheij in de grond geslagen.
- Er komt geen verlichting aan de buitenzijde van de schuurtjes.
- Vanuit de schuurtjes wordt met de hand een elektriciteitskabel ingegraven naar de betreffende woning.
- Er worden geen bomen gekapt.
- De schuurtjes worden niet geplaatst op kwalificerende habitattypen, zoals het veenmosrietland.
- De schuurtjes hebben geen woon- en/of verblijfsfunctie; ze worden afgesloten en zijn alleen toegankelijk voor Alliander i.v.m. onderhoud.
- De zes schuurtjes worden voor het broedseizoen geplaatst (van medio februari tot medio maart 2014).
- De overige elf worden geplaatst in april.

Activiteiten en handelingen die een mogelijk negatief effect kunnen hebben op dit betreffende Natura 2000-gebied dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19d). In het eerdergenoemde rapport wordt aangegeven dat er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn.

Beoordeling

Vogelrichtlijnsoorten

Broedvogelsoorten

De 'Alde Feanen' is als Natura 2000-gebied aangewezen voor de volgende broedvogelsoorten: Aalscholver, Roerdomp, Purperreiger, Bruine kiekendief, Porseleinhoen, Kempphaan, Zwarte Stern, Snor en Rietzanger.

Effecten

Deze broedvogelsoorten komen verspreid over de 'Alde Feanen' voor. Omdat met de werkzaamheden binnen de begrenzing van de 'Alde Feanen' half februari wordt begonnen en de werkzaamheden voor het broedseizoen (half maart) zijn afgerond, is van een significant negatief effect geen sprake. Roerdomp kan in deze periode aanwezig zijn, maar verblijft in de regel op grotere afstand van bewoning.

Niet-broedvogelsoorten

Effecten

Aalscholver

Het Natura 2000-gebied 'Alde Feanen' heeft voor de Aalscholver als niet-broedvogel de functie van rust- en foerageergebied. Deze soort foerageert verspreid over het gebied en kan aanwezig zijn in de wateren, waarlangs gevaren wordt om de schuurtjes naar de betreffende locatie te voeren. Mogelijk worden hierdoor enkele individuen van de soort verstoord. Er zijn echter voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving, zodat deze eventuele verstoring niet zal leiden tot een significante verstoring van deze soort.

Ganzen

Kolganzen, Grauwe Ganzen en Brandganzen overwinteren in het Natura 2000-gebied 'Alde Feanen'. Ze slapen op open water in de Jan Durkspolder, Wide Ie en Wide Saiter en foerageren op gras- en bouwland in en rond het Natura 2000-gebied. Tijdens het foerageren zijn ze dan ook niet in de nabijheid van de werkzaamheden. Gedurende de nacht, wanneer de ganzen op het open water slapen, worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

Smienten en overige eenden

Smienten en andere eendensoorten maken in het voor- en najaar en de winterperiode gebruik van alle open boezemwateren van de meren en de petgaten om overdag te foerageren en/of te rusten. Ze kunnen gedurende de werkzaamheden aanwezig zijn in de wateren, waarlangs gevaren wordt om de schuurtjes naar de betreffende locatie te voeren. Hierdoor kunnen individuen van deze soort worden verstoord. Ook voor deze soorten geldt dat er in de nabije omgeving voldoende foerageer- en rustgebied aanwezig is, zodat eventuele verstoring zeker niet significant zal zijn.

Grutto

De Grutto gebruikt de meer op afstand van de bebouwing gelegen zomerpolders en boezemlanden als slaapplek en als foerageergebied. Daarom wordt de Grutto niet binnen of nabij de planlocaties verwacht en zal deze soort geen negatief effect ondervinden van de werkzaamheden.

Natuurlijke habitats

De activiteiten waarvoor een beoordeling wordt gevraagd vinden plaats in het Natura 2000-gebied 'Alde Feanen'. De aangevraagde activiteiten zouden mogelijk kunnen leiden tot verstoring van de aanwezige flora en fauna.

In het Natura 2000-gebied komt o.m. het habitatype H7140b Veenmosrietland voor. Voor dit habitatype geldt een uitbreidingsopgave en kwaliteitsverbetering. Echter, op de directe locaties waar de zes schuurtjes komen te staan, bevindt zich geen Veenmosrietland. Het instandhoudingsdoel van dit type komt hiermee dan ook niet in het geding.

Habitats

Mogelijke effecten

De habitattypen H3150 (Meren met Krabbenscheer en fonteinkruiden), H6410 (Blauwgraslanden) en H7140-B (Veenmosrietlanden) komen voor in de directe omgeving van de vakantiewoningen en woonboten. Voor één woonboot en één woonhuis is habitatype H7140-B op een afstand van 7 meter gelegen. Dit habitatype kan door evt. betreding verslechteren. Voor alle andere woningen liggen de bovengenoemde habitattypen op een afstand van 13 meter of meer. De overige habitattypen liggen op grotere afstanden van de recreatiewoningen.

Effecten in de praktijk

Van de genoemde habitattypen ligt het habitatype H7140-B (Veenmosrietlanden) het meest in de buurt van de plaats waar de schuurtjes worden geplaatst. De overige habitattypen zijn watergebonden (H3150) of liggen op grotere afstand van de woningen of woonboten (H6410). De vaarroute voor het brengen van de schuurtjes naar de betreffende locatie overlapt niet met het habitatype H3150. Dit zal dan ook niet kunnen leiden tot verslechtering van dit habitatype. De schuurtjes worden niet in de nabijheid of op de habitattypes H7140-B en H6410 geplaatst. Het instandhoudingsdoel van deze habitattypes komt door de werkzaamheden dan ook niet in het geding.

Habitatrichtlijnsoorten

Het gebied is voor een aantal vissoorten (Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad), de Noordse woelmuis en de Meervleermuis aangewezen als Natura 2000-gebied. De vissoorten kunnen evt. beperkt verstoord raken door het transport. Aangezien dit transport plaatsvindt via reguliere vaarroutes, kortdurend en tijdelijk is, zal deze verstoring zeker niet significant zijn. De bouwlocaties zijn niet geschikt als leefgebied voor de Noordse woelmuis, zodat deze soort geen verstoring ondervindt t.g.v. de werkzaamheden. De Meervleermuis is niet actief tijdens de werkzaamheden (die uitsluitend bij daglicht worden uitgevoerd) en het evt. plaatsen van de zonnepanelen is niet van invloed op winterverblijfplaatsen van deze soort. De werkzaamheden kunnen de hier genoemde habitatrichtlijnsoorten daarom niet significant verstoren.

Habitats (leefgebieden) van soorten

In de omgeving van de locatie zijn geen groeiplaatsen van de Groenknolorchis en Drijvende Waterweegbree aanwezig. De activiteiten hebben derhalve geen effect op groeiplaatsen van genoemde plantensoort.

Deze ontwerp-Vvgb wordt geacht de definitieve Vvgb te zijn, indien er geen zienswijzen / adviezen m.b.t. de ontwerp-Vvgb zijn ingediend. De datum van het ontwerp geldt als de datum van de definitieve Vvgb.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

ba.

Mevr. A.D. Bodewitz
Hoofd Team Landelijk Gebied en Water

Colofon

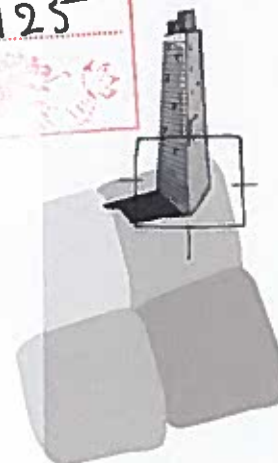
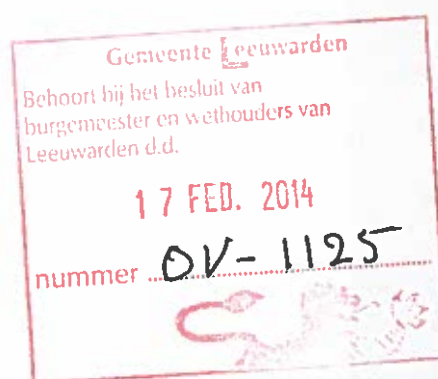
Opdrachtgever
Vereniging Energie Oude Venen

Contactpersoon
De heer H.F. Sijbrandij

Rapport
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectleiding
M. Mosterman

Projectnummer
025.85.00.80.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

